INSTITUTUL DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE IAȘI

1879—1979

„... Sînt români care n-au fost niciodată la Iaşi, deşi n-ar trebui să fie nici unul, căci cine n-a fost aici nu poate să străbată cu înţelegere foile celor mai frumoase cronici, nu se poate pătrunde după cuviinţă de spiritul trecutului nostru care trăieşte în acest loc mai viu şi mai bogat decît oriunde aiurea.... In conştiinţa lui naţională ar fi o lipsă dacă el n-ar fi văzut oraşul care a fost şi-şi zice încă astăzi, cu mîndrie „capitala Moldovei".

NICOLAE IORGA

— COPERTA I — INSTITUTUL DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE DIN IAŞI

INSTITUTUL DE MEDICINA SI FARMACIE
1879
1979
IASI

„Dacă aş avea vîrsta pe care o au cei mai tineri prieteni ai mei, adică dacă aş avea atîţia ani cîţi au trecut de cînd pe aceste pămînturi a început o nouă istorie, şi ar trebui să-mi aleg oraşul în care trebuie să învăţ, şi aş vrea să învăţ în mod riguros fără să-mi pierd totuşi romantismul tinereţii, dacă aş vrea să devin un bun specialist, dar să rămîn sau să ajung într-un grad şi mai mare receptiv la poezie, dacă aş vrea să pot trece, ca în universuri proprii, dintre eprubete şi retorte sub lumina stelelor şi sub mireasma teilor înfloriţi cu o fată de mînă, dacă aş vrea ca sufletul şi spiritul meu să se formeze sub semnul bourului şi al microscopului electronic, atunci n-aş sta mult pe gînduri şi aş suna la poarta Universităţii din Iaşi“.

GEO BOGZA

— COPERTA II — INSTITUTUL DE ANATOMIE

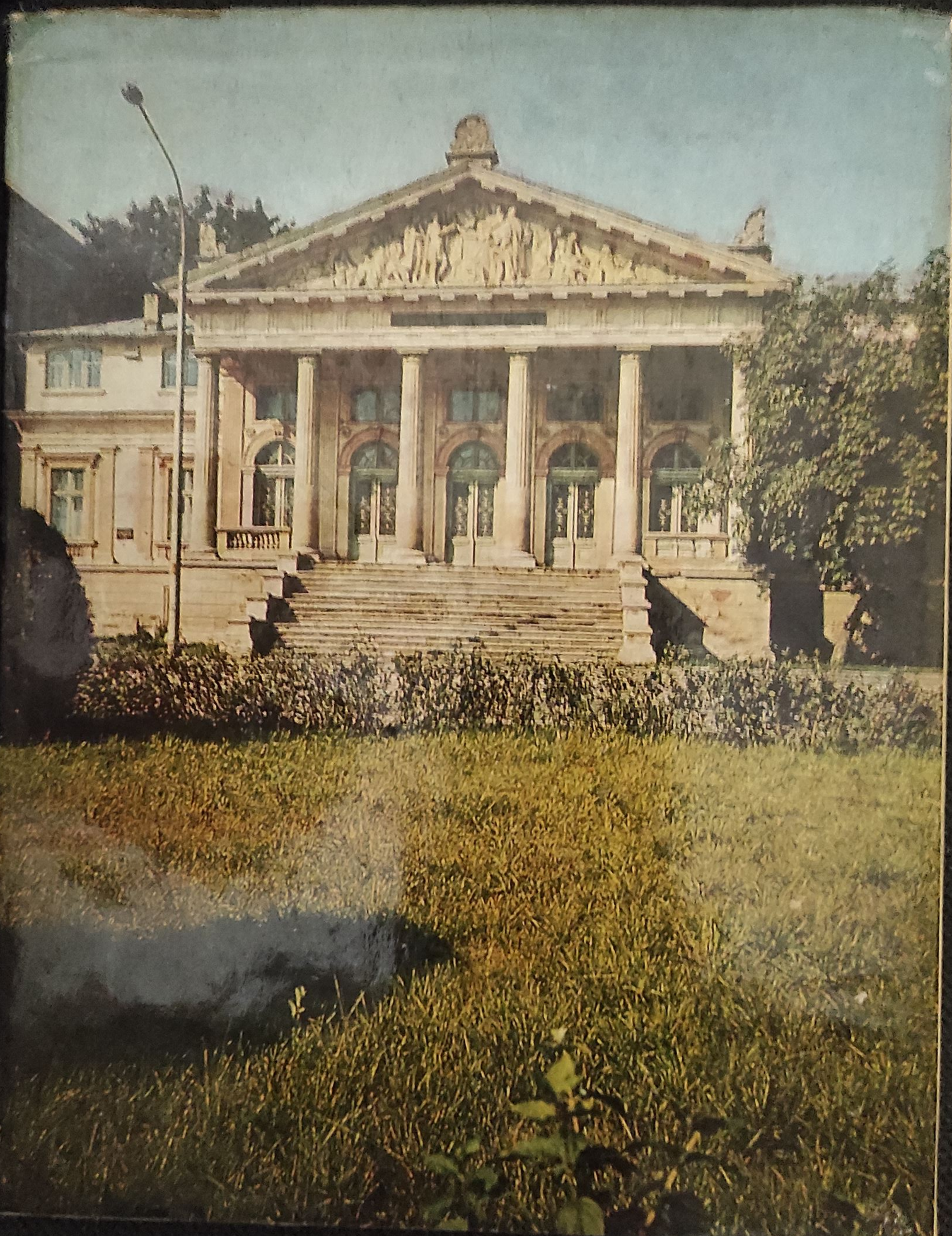

INSTITUTUL
DE
MEDICINĂ
ȘI
FARMACIE
IAȘI

1879—1979

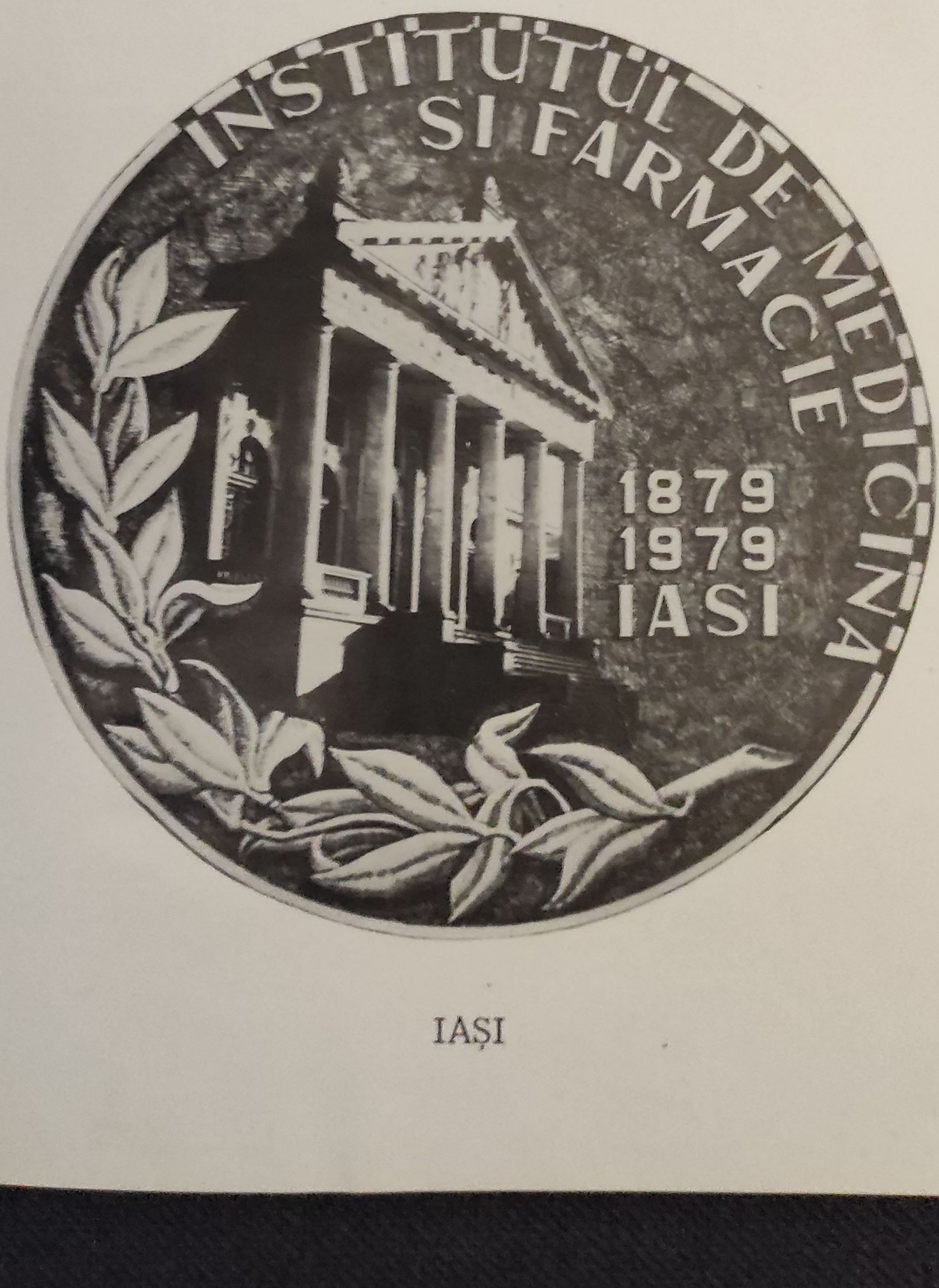

IAȘI

„Medicina este într-adevăr o profesie, dar nu este o profesie ca toate celelalte. Ea cere nu numai multă pricepere, ci și multă dragoste pentru om, multă omenie, pasiunea de a te dedica sănătății oamenilor".

NICOLAE CEAUȘESCU

CUVÎNT ÎNAINTE

La 1 decembrie 1979 Institutul de medicină şi farmacie din Iaşi îşi aniversează un secol de existenţă.

Iniţiată încă din timpul domniei lui Al. I. Cuza, atît de plină de semnificaţii pentru cultura şi ştiinţa românească, Facultatea de medicină din Iaşi s-a dezvoltat, de-a lungul unui secol, ca o şcoală de medicină legată de comandamentele medico-sociale de prim ordin ale perioadei 1879—1979 şi a constituit, totodată, un for de ştiinţă şi de cercetare ştiinţifică, contribuind astfel, la afirmarea medicinii româneşti. Contribuţia învăţămîntului medical ieşean s-a amplificat, cum era şi firesc, în anii socialismului.

In prezent, la un secol de existenţă, Şcoala ieşeană de medicină se apleacă cu respect şi veneraţie asupra celui dîntîi veac al vieţii sale, cinstind memoria unor fapte şi oameni fără de care peisajul medicinii şi culturii româneşti nu ar fi fost cel de astăzi şi care ne transmit, peste ani, mesajul lor plin de semnificaţie.

In acest cadru, de cinstire a trecutului, apare şi acest album care constituie o aducere aminte a celor mai importante etape şi personalităţi din viaţa Facultăţii de medicină din Iaşi, devenită, în 1948, actualul Institut de medicină şi farmacie.

Sînt adunate în aceste puţine pagini, imagini grăitoare de fapte şi oameni al căror destin s-a împletit cu viaţa Şcolii ieşene de medicină, în intenţia ca pilda înălţătoare a vieţii acestei şcoli să se menţină ca un îndemn permanent de a-i urma şi depăşi luminosul exemplu.

PROF. DR. GHEORGHE SCRIPCARU
Rectorul Institutului de medicină şi farmacie Iaşi

Autori:
Cap. 1
Cristina IONESCU
Cap. 2
Constantin ROMANESCU, Cristina IONESCU
Cap. 3
Constantin MARINESCU
Cap. 4
Traian BARAN, Mircea COVIC, Valeriu RUSU

Redactor responsabil de carte
Cristina IONESCU

Macheta artistică:
Gheorghe MATEI

Fotografiile au fost executate cu colaborarea studentului medicinist
Roman Tighineanu

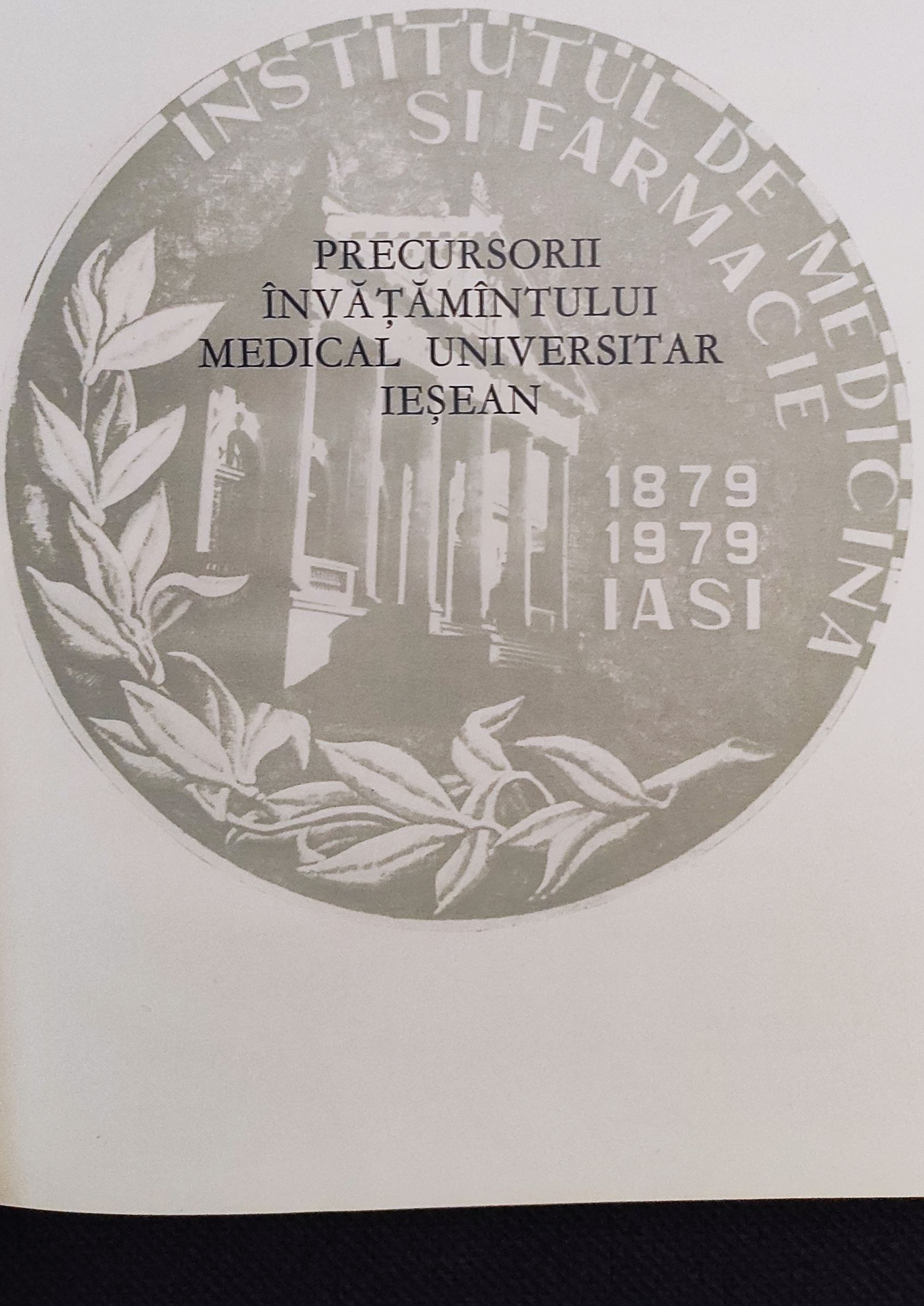

PRECURSORII
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
MEDICAL UNIVERSITAR
IEȘEAN

O VEDERE A IAȘILOR LA 1842
(PICTURĂ DE L. STAVSKI)

Practicarea medicinii este cunoscută pe meleagurile Moldovei, ca de altfel pe întreg teritoriul României, din vremuri îndepărtate. Strămoșii noștrii, Dacii foloseau cu pricepere știința tratării omului suferind. Pe parcursul istoriei însă, grija față de omul bolnav a fost diferită, ea fiind legată de condiția socială a acestuia. Primele forme de asistență sanitară, organizate pe lîngă mănăstiri, în așa numitele bolnițe asigurau nevoiașului un minim ajutor medical, bazat pe noțiuni de medicină populară. Activitatea de la Bolnița « Sf. Spiridon », care în secolul al XVIII-lea se va dezvolta și se va transforma în Spitalul « Sf. Spiridon » — ca și aceea a bolnițelor de la mănăstirile Golia și Neamț (în care se acorda asistență bolnavilor psihici), au fost mai cunoscute. Medicii diplomați, de origine străină, în număr mic, acordau asistență medicală unui grup restrîns, bine definit social, astfel încît, practic, lipsa medicilor a determinat o stare de fapt care reclama o urgentă organizare sanitară, capabilă să rezolve multiplele probleme de ordin medico-social.

Date cuprinzătoare despre situația medico-socială a Moldovei, au fost publicate de numeroși autori, între care Dimitrie Cantemir în *Descriptio Moldaviae* aducea importante contribuții la cunoașterea influenței mediului asupra bolilor existente în Moldova, iar Constantin Virnav, primul medic diplomat moldovean, în teza sa de doctorat *Rudimentum Phisiographiae Moldaviae* prezenta în ansamblu situația medico-socială a Moldovei din anul 1830, afirmînd că « *bolile exis-*

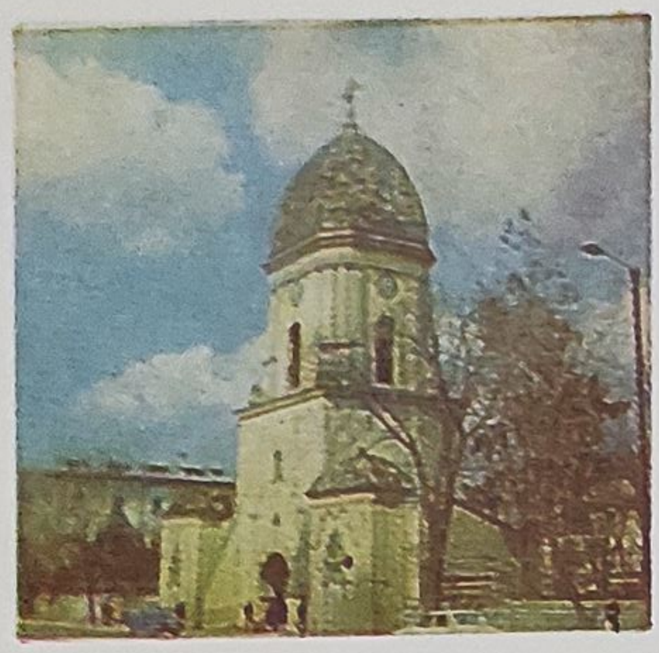

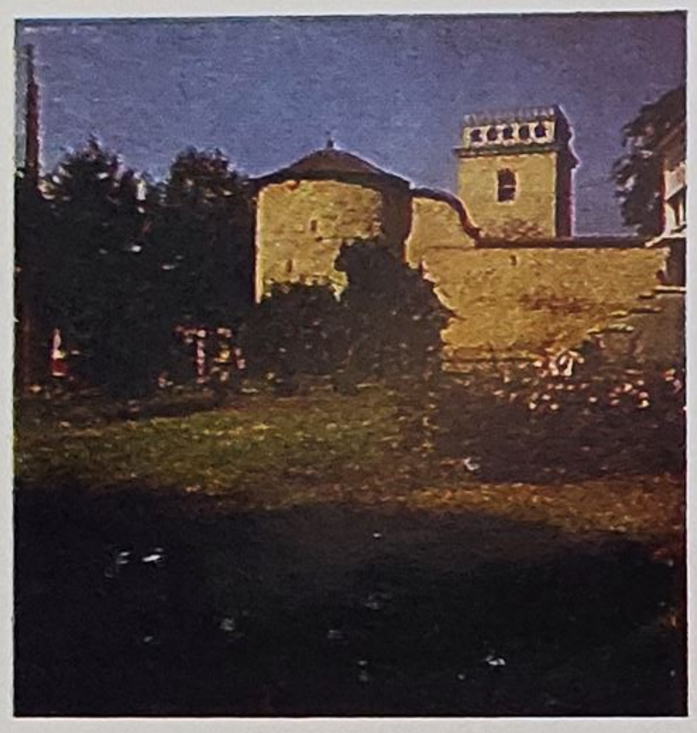

CLOPOTNIȚA DE LA INTRAREA SPITALULUI SF. SPIRIDON (ACTUALUL SPITAL CLINIC NR. 1).

TURNUL GOLIA

tente... respectă diferența socială», deoarece «*felul de viață pe care îl duce poporul se deosebește pe cel al persoanelor bogate*».

Încă înainte de organizarea unui învățămînt medical propriu-zis, au existat cîteva etape în care se întrezăresc primele încercări de constituire a unei școli medicale românești.

Noțiuni elementare medicale s-au predat la Școala domnească din Iași de pe vremea lui Vasile Lupu (1634—1657) unde se ținea și un curs de «*medicină poporană*», pregătirea medicală făcînd parte din educația științifică generală a cursanților. Mai tîrziu un curs similar a fost ținut la Seminarul de la Socola, unde au predat medici reputați cum au fost Constantin Vîrnav și Anastasie Fătu.

În 1734 a fost creat un lazaret pentru ciumați la Măgura Iașilor (Schitul Tărîță). Aproximativ în aceeiași perioadă se dezvoltă bolnița de lîngă biserica Sf. Spiridon, care în urma alocării fondurilor de către Epitropie se va transforma în Spitalul Sf. Spiridon, nucleu în jurul căruia, în anul 1879 se înființează Facultatea de medicină din Iași.

În primele decenii ale secolului al XIX-lea, în Moldova apare tendința de modernizare a legislației sanitare, prin adaptarea acesteia la noile condiții sociale, în raport cu dezvoltarea economică socială, politică și culturală pe care o realizează Principatele în această perioadă.

Viața culturală și medicală a Iașilor cunoaște acum un nou avînt, cei mai de seamă medici, farmaciști, naturaliști creînd în 1829 «*Cercul ieșean de lectură medicală*», care, în 1833, se va transforma în prima societate științifică a țării «*Societatea de medici și naturaliști din Iași*». Este meritorie, în crearea acestui for științific, activitatea medicilor Mihail Zotta și Iacob Cihac.

Rolul pozitiv al *Societății de medici și naturaliști din Iași* în promovarea științelor medico-biologice în Moldova, a fost determinat, în mare măsură de concepțiile evoluate ale membrilor săi, de orientarea progresistă a acestor intelectuali moldoveni sau străini stabiliți în Moldova, care, în majoritatea lor, exprimau cele mai avansate tendințe sociale și științifice ale epocii. Astfel M. Zotta afirma în discursul inaugural că societatea va avea sarcina de «*a cerceta urmele cele mai prețioase ale științelor, ale meșteșugurilor și ale experienței veacurilor, spre a face din acestea o nemerită aplicație*».

I. Cihac organizează în 1834, în cadrul societății, un curs de istorie naturală, continuat apoi în cadrul Academiei Mihăilene. Considerăm astăzi că acest curs a fost ținut în vederea înființării învățămîntului medical superior din Moldova. Inițiatorul său, afirma în 1838, la Congresul naturaliștilor de la Freiburg im Breisgau că «*este nădejde și pentru înființarea unui curs juridic și hirurgical la Iași*». În dorința de a crea baza materială a viitoarei facultăți, dr. Gh. Cuciurean este trimis în străinătate pentru a studia modul de funcționare a spitalelor. Reîntors publică «*Descrierea celor mai însemnate spitaluri din Germania, Englitera și Franția spre introducerea planului pentru urzirea unui spital central la Iași*» (1842).

Începe reorganizarea Spitalului Sf. Spiridon pe secții, astfel încît să poată fi realizată baza clinică a viitoarei facultăți. În lucrarea sus menționată, Gh. Cuciurean consemnează: «*La deschiderea acestui spital (un așezămînt spitalicesc modern), directorul, medicii și chirurgii lui, dar nu numai cu diplome potrivite, ci și prețuiți în opinia publică, vor primi de la epitropie însărcinarea de a se pregăti fiecare într-un ram trebuitor pentru*

SEDIUL CELEI MAI VECHI SOCIETĂȚII ȘTIINȚIFICE A ȚĂRII: «SOCIETATEA DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI» DIN IAȘI

prelegeri. Dacă acești elevi, și ei, după săvîrșirea studiilor, s-ar găsi într-adevăr folositori statului, atunci înaltul guvern, hărăzind medicilor spitalului drepturile de facultate de medicină, ar putea închipui o facultate complexă de medicină. Aceasta ca facultate științifică s-ar uni cu Academia de azi, care cuprinde în sine facultățile filozofiei, teologiei și legilor și așa s-ar putea întrupa peste vre-o zece ani o deplină universitate în Moldova, veșnic monument, atît pentru domnul cît și pentru boerii stăruitori către acest bine public». Aceste planuri rămîn, din păcate, în fază de proiect, deoarece interese particulare au împiedicat realizarea lor.

În cadrul *Societății de medici și naturaliști* din Iași s-a desfășurat o activitate publicistică importantă, sub conducerea doctorului Constantin Vîrnav fiind editate primele periodice medicale din țara noastră: «*Povățuitorul sănătății și al economiei*» (1844) și «*Foaia Societății de medici și naturaliști din Iași*» (1852—1853).

Revoluția de la 1848, reflectînd orientarea intelectualității progresiste, aduce idei noi, ce se vor cristaliza în noua organizare a statului românesc, care preconizează introducerea instrucției gratuite a tineretului, crearea învățămîntului superior materializat prin universitate, învățămînt politehnic, școli de comerț etc.

Ca urmare a acestei tendințe, în anul 1851, domnitorul Grigore Alexandru Ghica organizează învățămîntul superior, în cadrul căruia sînt menționate patru facultăți: filozofică, juridică, teologică și medicală. Dar, privitor la învățămîntul medical, regulamentul școlar consemna, pentru început, la articolul 62, doar o școală de moșit și o școală de chirurgie.

Institutul Gregorian (școala de moașe) ia naștere în anul 1852, pe lîngă el organizîndu-se și un leagăn pentru copii găsiți, o secție de vaccinare a copiilor și un ambulatoriu. De buna organizare și func-

ționare a *Institutului Gregorian* s-a ocupat Anastasie Fătu, care, în scopul pregătirii didactice a elevelor acestui institut, a publicat lucrarea *Manualul pentru învățătura moașelor*. A. Fătu a fost o personalitate cu multiple preocupări, printre care menționăm susținuta sa activitate de popularizare a cunoștințelor medicale, prin diverse publicații, cum ar fi bunăoară «*Manualul de medicină practică populară*». El și-a adus o importantă contribuție și în domeniul științelor naturii creînd la Iași în zona urbană, în amintirea căreia s-a dat numele actualei străzi a Florilor, prima grădină botanică din România.

Școala de chirurgie, deși prevăzută în regulamentul din 1851, nu a luat totuși ființă. Deschiderea sa a fost amînată pînă în 1859 cînd doctorul Neculai Negură este numit de Al. I. Cuza, prin decret domnesc «Profesor pentru cursul public de medicină și chirurgie ce s-a oferit să facă fără plată exprimîndu-i domneasca noastră mulțumire». Tînărul și entuziastul dr. N. Negură, absolvent al Universității din Berlin în 1856, propusese Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice din Moldova:

SIGILIUL «SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI» DIN IAȘI

STATUTUL «SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI» — EXTRAS

ЕКСТРАКТ
ДИН
СТАТУТІЛЕ СОЦІЕТЪЦІЙ МЕДИКО—ИСТОРІЕЙ НАТУРАЛЕ ДЕ МОЛДОВА.

§. 1.

Докторій дин Еші, адемпаці де Докторій де Зотта ши де Чіхак, сау адтрунит ку скопос де а адтемеє о соціетате карѣ съ ва адеметничи нумай ку Медецина че ши ку Історіа Натураль.

§. 3.

Ачѣстъ соціетате сау адтъріт де Декретул Гувернулуй дин 18 Марці 1833, супт No. 279.

§. 5.

Скопосул де къпъиеніе але ачестей соціетъці есте:

a.) А урма дин пас ан пас адаинтиріле щіинціилор ши а Литературій.

b.) А адпокии старѣ съняътъціі ад царъ, а адеплини ши а адтемеє Инспитуціиле ши Ашъзъмынтуриле Медецинеї ши а Історій Натурале.

§. 6.

Мъдуларіле соціетъціі съ купринд дин урмътоаре нумирі:

1.) Мъдулърій Ефективе.
2.) — Екстраординаре.
3.) — Онораріе.

EXTRAIT
DES
STATUTS DE LA SOCIÉTÉ DE MÉDECINE ET D'HISTOIRE NATURELLE EN MOLDAVIE.

§. 1.

Les Médecins de Jassy, invités par les Docteurs de Zotta et de Czibak, se sont assemblés dans le but de fonder une société qui doit s'occuper non seulement de la médécine mais encore de l'histoire naturelle.

§. 3.

Cette société a été sanctionnée par un décret du gouvernement en date du 18. Mars 1833 sous No: 279.

§. 5.

Le principal but de la société est:

a.) de suivre pas à pas les progrès des sciences et de la littérature.

b.) d'améliorer l'état sanitaire dans le pays, de perfectionner et consolider les institutions et les établisements de Médécine et d'histoire naturelle.

§. 6.

Les membres de la société sont compris sous la dénomination:

1.) de membres effectifs.
2.) membres extraordinaires,
3.) membres honoraires,

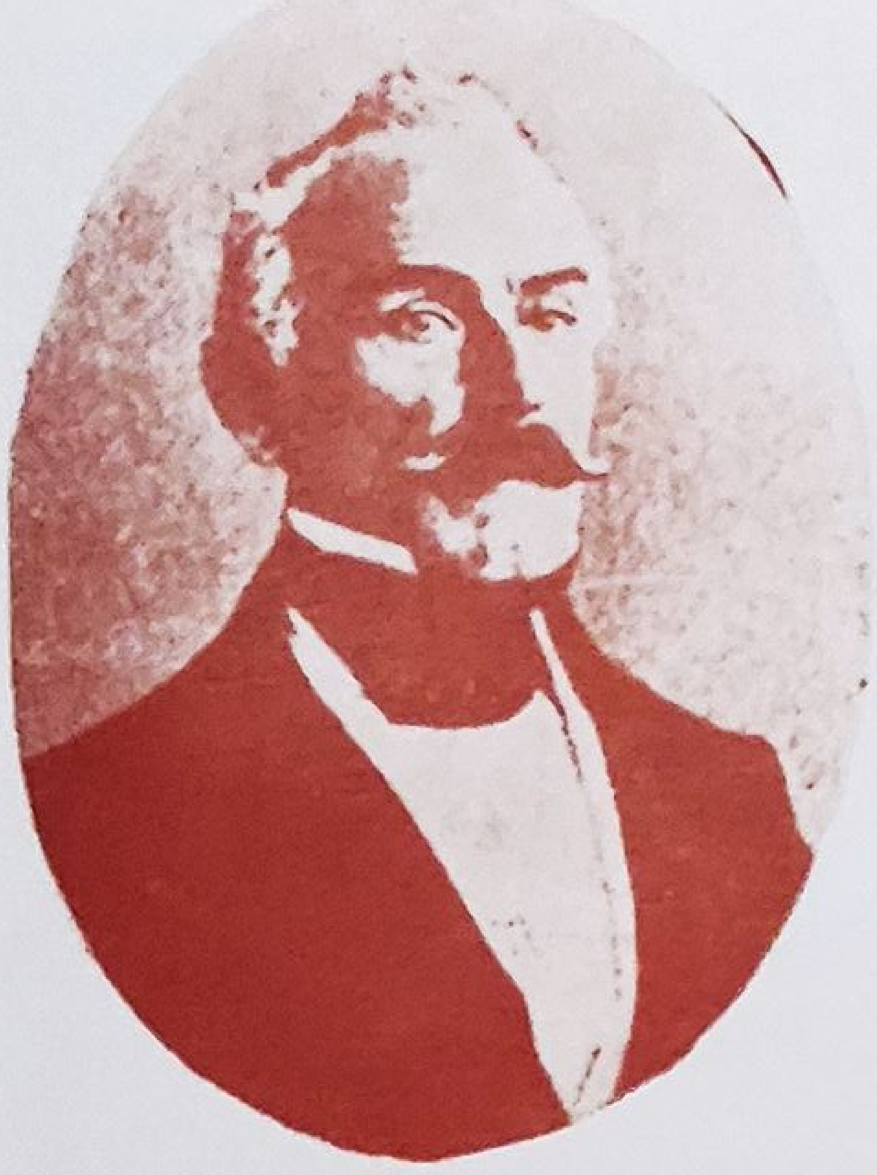

MIHAIL ZOTTA

IACOB CIHAC

COPERTA CĂRȚII «ISTORIA NATURALĂ» — DE IACOB CIHAC, IAȘI, 1837

«DESCRIEREA CELOR MAI ÎNSEMNATE SPITALURI DIN GERMANIA, ENGLITERA ȘI FRANȚA» DE GHEORGHE CUCIUREAN, IAȘI, 1842

« Înființarea unui curs de chirurgie, care să fie baza și începutul unei facultăți de medicină, ce se poate completa oricînd circumstanțele ar fi favorabile. . . » În programul de învățămint el propune: *« în primul semestru voi preda: anatomia omului generală cu principiuri de fiziologie și anatomie specială,*

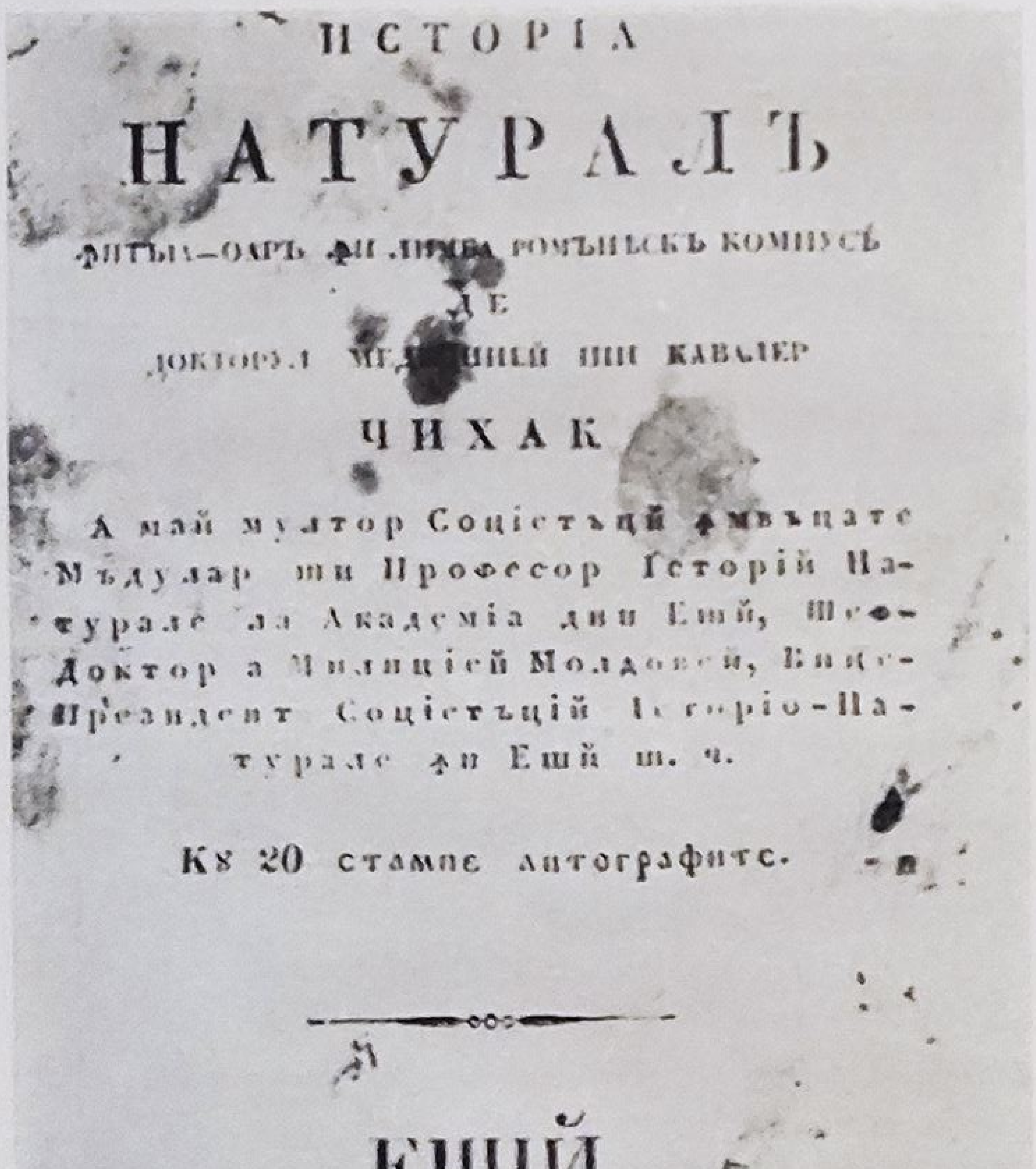

ИСТОРІА

НАТУРАЛЪ

ФИТЬЯ-ОАРЪ ѦН ЛИМБА РОМЪНЕАСКЪ КОМПУСЪ

ДЕ

ДОКТОРУЛ МЕДИЧИНІЙ ШИ КАВАЛЕР

ЧИХАК

А май мултор Соціетъцй ѧнвъцате Мъдулар ши Професор Історій Натурале ла Академіа дин Ешй, Шеф-Доктор а Милиціей Молдовей, Вице-Президент Соціетъцій Історіо-Натурале ѧн Ешй ш. ч.

Кꙋ 20 стампе литографите.

ЕШІЙ

ЛА ІНСТИТУТУЛ АЛБИНЕЙ

1837.

[illegible] Либрерій [illegible] Компании.

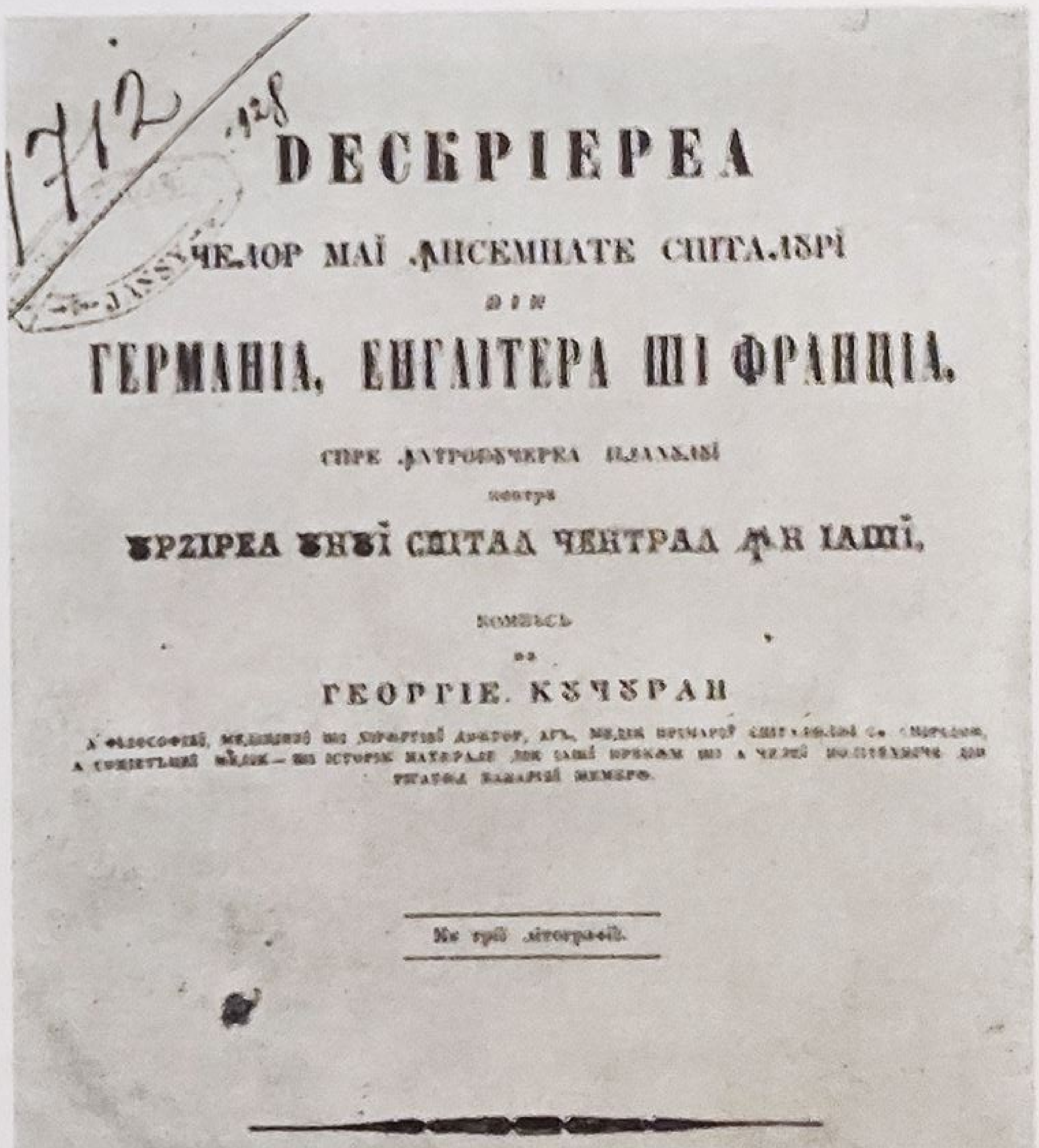

1712 128

ДЕСКРІЕРЕА

ЧЕЛОР МАЇ ѦНСЕМНАТЕ СПИТАЛꙊРІ

ДІН

ГЕРМАНІА, ЕНГЛІТЕРА ШІ ФРАНЦІА,

СПРЕ ѦНТРЕБꙊИНЦАРЕА ПЛАНꙊЛꙊЇ

ПЕНТРꙊ

ꙊРЗІРЕА ꙊНꙊЇ СПИТАЛ ЧЕНТРАЛ ѦН ІАШІ,

КОМПꙊС

ДЕ

ГЕОРГІЕ. КꙊЧꙊРАН

[illegible]

Кꙋ трії літографії.

Іашіі,

Ла Інстітꙋтꙋл Албінеі.

1842.

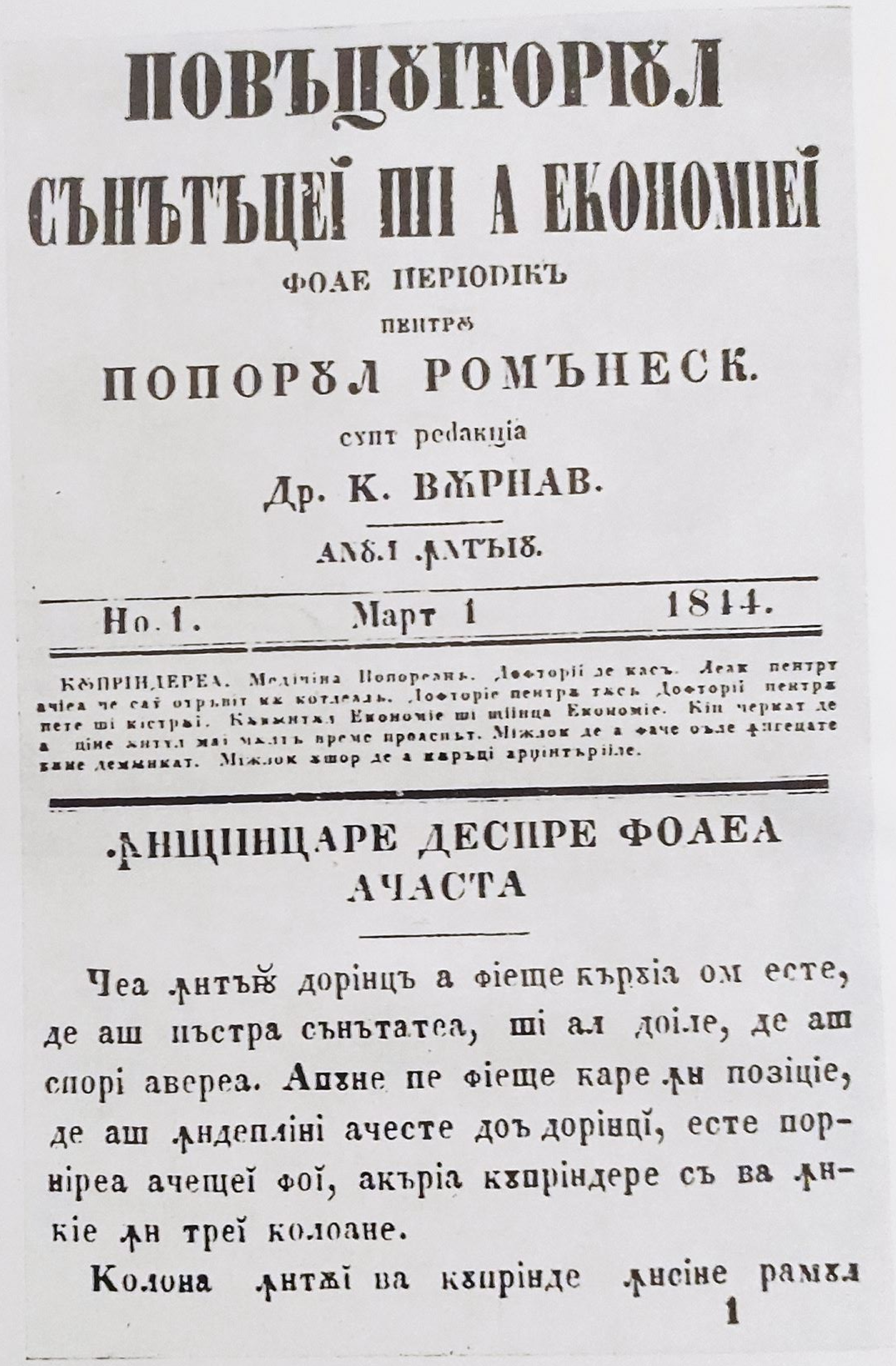

ПОВЪЦУІТОРІУЛ
СЪНЪТЪЦЕЇ ШІ А ЕКОНОМІЕЇ

ФОАЕ ПЕРІОДІКЪ

ПЕНТРУ

ПОПОРУЛ РОМЪНЕСК.

супт редакціа

Др. К. ВЪРНАВ.

АНУЛ ꙟНТЫЮ.

Но. 1. Март 1 1844.

КУПРІНДЕРЕА. Медічіна Попореанъ. Дофторії де касъ. Леак пентру ачіеа че сaў отръвіт ку котлеалъ. Дофторіе пентру тусъ Дофторії пентру пете ші кістраі. Кълкутаі Економіе ші щіінца Економіе. Кін черкат де а ціне ꙟнтул маі мулт време проаспът. Міжлок де а фаче оуле ꙟнгецате бине деминкат. Міжлок ушор де а кържі аргінтъріле.

ꙟНЩІІНЦАРЕ ДЕСПРЕ ФОАЕА АЧАСТА

Чеа ꙟнтъю дорінцъ а фіеще кърѹіа ом есте, де аш пъстра сънътатеа, ші ал доіле, де аш спорі аверea. Ажуне пе фіеще каре ꙟн позіціе, де аш ꙟндепліні ачесте доъ дорінці, есте порнірea ачещеі фоі, акърiа купріндере съ ва ꙟнкіе ꙟн треі колоане.

Колона ꙟнтъі ва купрінде ꙟнсіне рамуа

1

MIHAIL KOGĂLNICEANU

«POVĂŢUITORUL SĂNĂTĂŢII ŞI A ECONOMIEI», APĂRUT SUB REDACŢIA LUI CONSTANTIN VÎRNAV, IAŞI, 1844

cu demonstraţii la cadavre; totodată voi ţine curs practic de patologie chirurgicală, cu demonstraţie la ospitalul Central».

Mai tîrziu, în 1867, dr. N. Negură afirma: «. . .*din proprie iniţiativă şi mijloace, fondînd la Universitatea din Iaşi un început de şcoală de medicină, am fost numit profesor de medicină şi hirurgie. . . Încercările mele au avut un bun rezultat, atît pentru junimea română, cît şi pentru Universitatea din Iaşi. . . căci am deschis românilor de dincolo de Milcov gustul de a studia greaua, dar înalta şi frumoasa ştiinţă a medicinii, dovadă că din acei ai mei elevi, cîţiva au făcut studiile la Paris. . . iar pentru Universitate, căci i-am fondat un început de muzeu. . ., Am deschis o şcoală de anatomie, pentru*

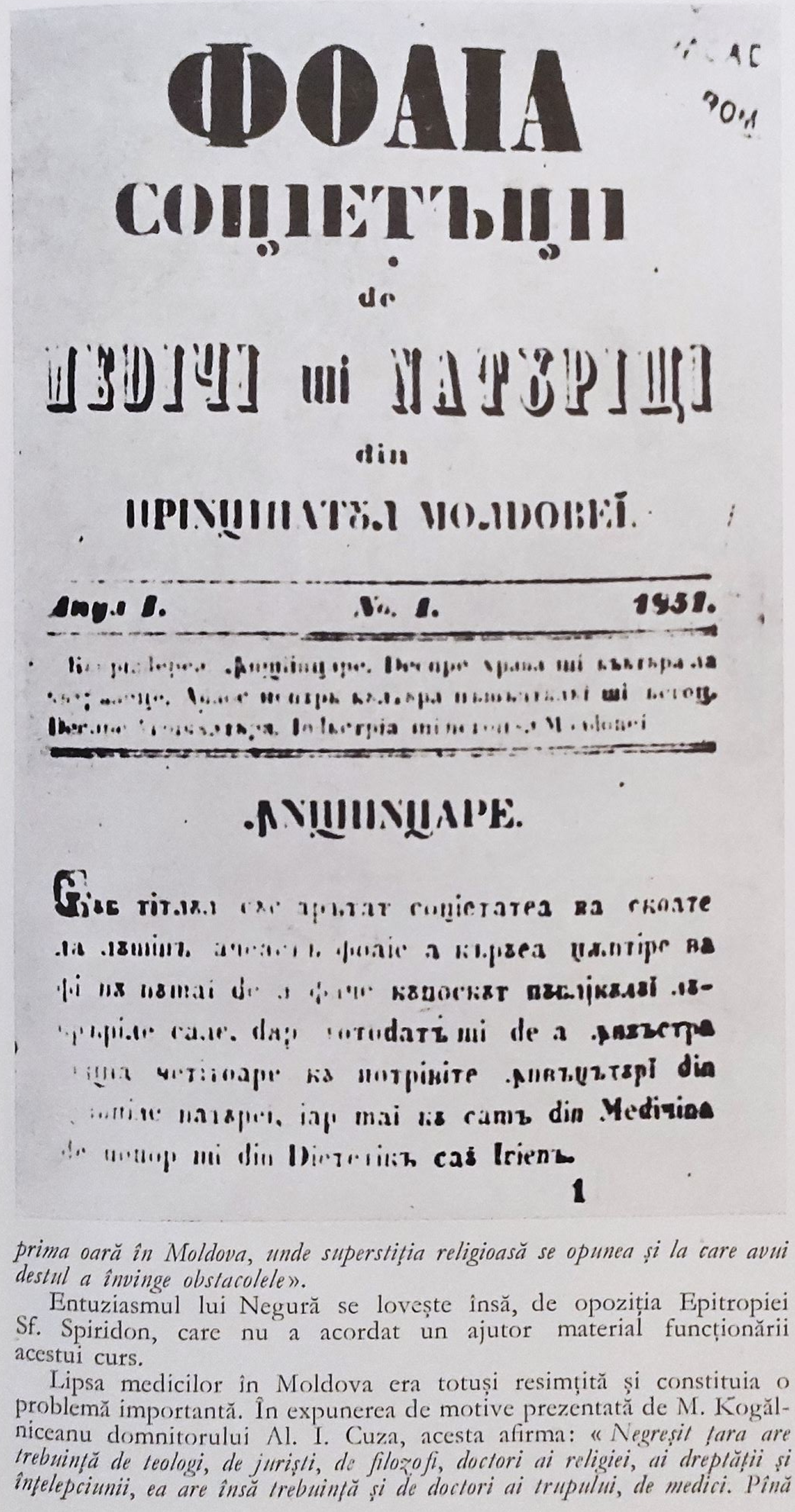
ФОАІА СОЦІЕТЪЦІІ де МЕДІЧІ ші НАТУРІЦІ дін ПРІНЦІПАТУЛ МОЛДОВЕІ.

Анул I. No. 1. 1851.

ÎНШТІІНЦАРЕ.

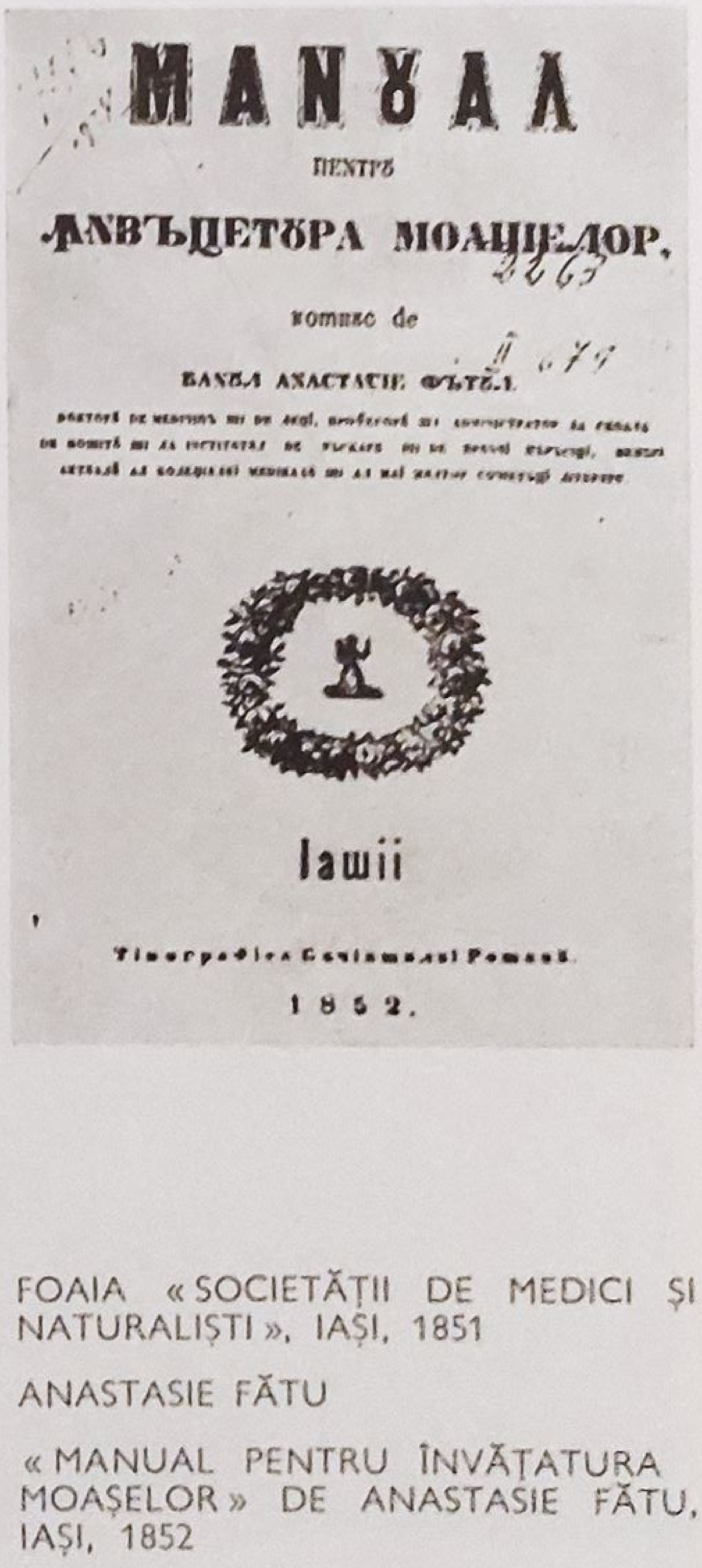
МАНУАЛ
пентру
ÎНВЪЦЕТУРА МОАШЕЛОР,
компус де
Баніул Анастасіе Фътул

Іашii

1852.

prima oară în Moldova, unde superstiția religioasă se opunea și la care avui destul a învinge obstacolele».

Entuziasmul lui Negură se lovește însă, de opoziția Epitropiei Sf. Spiridon, care nu a acordat un ajutor material funcționării acestui curs.

Lipsa medicilor în Moldova era totuși resimțită și constituia o problemă importantă. În expunerea de motive prezentată de M. Kogălniceanu domnitorului Al. I. Cuza, acesta afirma: « *Negreșit țara are trebuință de teologi, de juriști, de filozofi, doctori ai religiei, ai dreptății și înțelepciunii, ea are însă trebuință și de doctori ai trupului, de medici. Pînă*

FOAIA « SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI », IAȘI, 1851

ANASTASIE FĂTU

« MANUAL PENTRU ÎNVĂȚATURA MOAȘELOR » DE ANASTASIE FĂTU, IAȘI, 1852

NECULAI NEGURĂ

DECRETUL DE NUMIRE A DR. N. NEGURĂ ÎN FUNCȚIA DE PROFESOR A CURSULUI PUBLIC DE CHIRURGIE ȘI MEDICINĂ

DOMNITORUL ALEXANDRU IOAN CUZA — PICTURĂ DE COSTACHI AGAFITEI →

PRINCIPATELE-UNITE
MOLDOVA ŞI VALAHIA.

NOĬ AAEKCANDPŬ IOAN I.

KŬ MILA AŬI DŬMNEZEŬ ŞI VOINŢA NAŢIONALĂ

DOMNŬ MOLDAVIEĬ ŞI ŢEREĬ ROMĂNEŞTI.

Ja toţi de faţă şi viitorii sănătate!

Asupra Raportului presentatu de Ministrulu Secretariu de Statu la Departamentulu Culturiloru si alu Instrucţiunei Publice sub N. 1538

Asmu decretatu si decretamu:

Art. I. Dlui Dr. Neculai Negura este numitu si confirmatu profesoru pentru cursulu publicu de chirurgie si Medicina, ce au oferitu a face fara plata, esprimandu-si Domnirea Nostra multiumirea pentru acestu voiturosu seu concursu in folosulu publicu.-

Art. II Si de pe urma: Dlui Ministrulu Nostru Secretariu de Statu la Departamentulu Culturiloru si alu Instrucţiunei Publice este insarcinatu cu aducerea intru emplinirea a Ordonantei de faţa.

Datu-s-au in Domnirea Nostra resedintia Iasii, luna Ianuariu 15. Dile, anulu mantuirei una mie opte sute sese dieci, earu alu Domniei Nostre alu 7-lea.

Alexandru Ioan

Septembrie 1
№ 9507.
1860 Ianuariu 17 Dile

№ 314.

Din Ordinulu Mariei Sale Ministrulu Secretariu de Statu la Departamentulu Culturiloru si alu Instrucţiunei Publice Dnu Vasile Alecsandri

acum această generală trebuinţă era îndestulată numai în privirea oraşelor şi aceasta ca regulă prin doctori străini, de deosebite naţionalităţi şi deosebite şcoli, iar toată populaţia rurală, adică 4/5 a naţiunii, este lăsată pradă boalelor fără cel mai mic ajutor medical». Arată în continuare că se impune creşterea numărului de medici la ţară pentru a opri mortalitatea infantilă, a se stăvili empirismul ce domnea în acest domeniu. « *Aşa boalele, mai ales copiii, fac în satele noastre numeroase şi grozave victime. Boalele epidemice din cînd în cînd, înrîureaţă într-un chip fatal asupra prăbuşirii populaţiei noastre. Sifilisul din nenorocire s-a răspîndit foarte mult între locuitorii cîmpeni. În contra unui rău care din zi în zi devine mai mare, noi nu avem decît 16 doctori de districte; ce poate fi un singur doctor pentru un district întreg?* » şi în continuare « *trebuie să facem un început. Trebuie să avem*

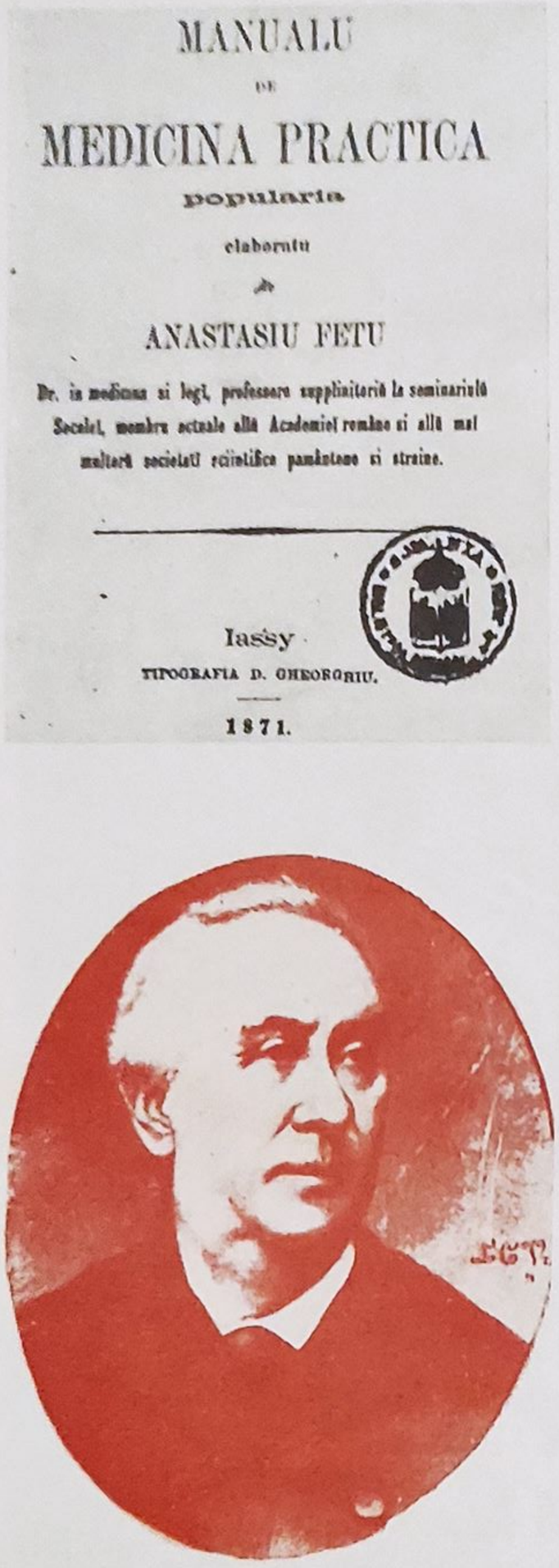
MANUALU
DE
MEDICINA PRACTICA
POPULARIA
elaboratu
de
ANASTASIU FETU
Dr. in medicina si legi, professoru suppliniteriu la seminariulu
Societ., membru actuale allu Academiei romane si allu mai
multoru societatiu scientifice pamantene si straine.
Iassy
TIPOGRAFIA D. GHEORGHIU.
1871.

energia de a merge înainte. Şi ţara şi înălţimea voastră aşteaptă acest lucru de la acei cărora le-aţi făcut onoarea de a-i chema în consiliul vostru».

Unele condiţii materiale necesare înfiinţării unei facultăţi de medicină existau totuşi: erau secţiile de chirurgie, venerologie şi medicală din cadrul Spitalului Sf. Spiridon, secţia de obstetrică de la Institutul Gregorian, toate urmînd a fi clinici ale viitoarei facultăţi.

La 26 octombrie 1860, cînd se inaugurează Universitatea din Iaşi, actul de înfiinţare prevedea patru facultăţi: filozofică, juridică, teologică şi medicală. Înfiinţarea facultăţii de medicină, însă, continuă să întîmpine serioase dificultăţi: lipsa materialului didactic, lipsa fondurilor, lipsa de local, de specialişti români etc. Ca urmare, înfiinţarea facultăţii de medicină este amînată.

Partizanii cei mai energici ai înfiinţării facultăţii de medicină au fost M. Kogălniceanu şi doctorul N. Negură. Cu toate acestea, în timp ce la celelalte facultăţi ale Universităţii încep să se organizeze cursurile şi se desfăşoară o activitate rodnică, facultatea de medicină nu depăşeşte stadiul de proiect, deşi era evident necesară.

Se mai fac totuşi încercări de organizare a unui învăţămînt medical. Ne referim, de pildă la « cursul de anatomie topografică, chirurgie superioară şi operativă, pansamente şi instrumente,» organizat în 1863 de renumitul chirurg Ludovic Russ — senior, la secţia chirurgicală a Spitalului Sf. Spiridon.

În aceste condiţii, în anul 1864 Domnitorul Al. I. Cuza, apelează la doctorul Al. Davila pentru a lua măsuri organizatorice în vederea deschiderii facultăţii de medicină la Iaşi, numind prin decret o comisie formată din doctorii Gh. Cuciurean, A. Fătu, N. Zissu şi E. Bendelle. Primii trei din comisie însă, demisionează şi eforturile noii comisii formată din doctorii A. Teohari, I. Ciurea şi C. Esarchu rămîn fără rezultat.

Abia în 1879, cu contribuţia hotărîtă a Ministrului Învăţămîntului, doctorul Nicolae Kreţulescu, Facultatea de medicină din Iaşi va putea intra în activitate.

«MANUAL DE MEDICINĂ PRACTICĂ POPULARĂ» DE ANASTASIE FĂTU, IAŞI, 1871

LUDOVIC RUSS — SENIOR

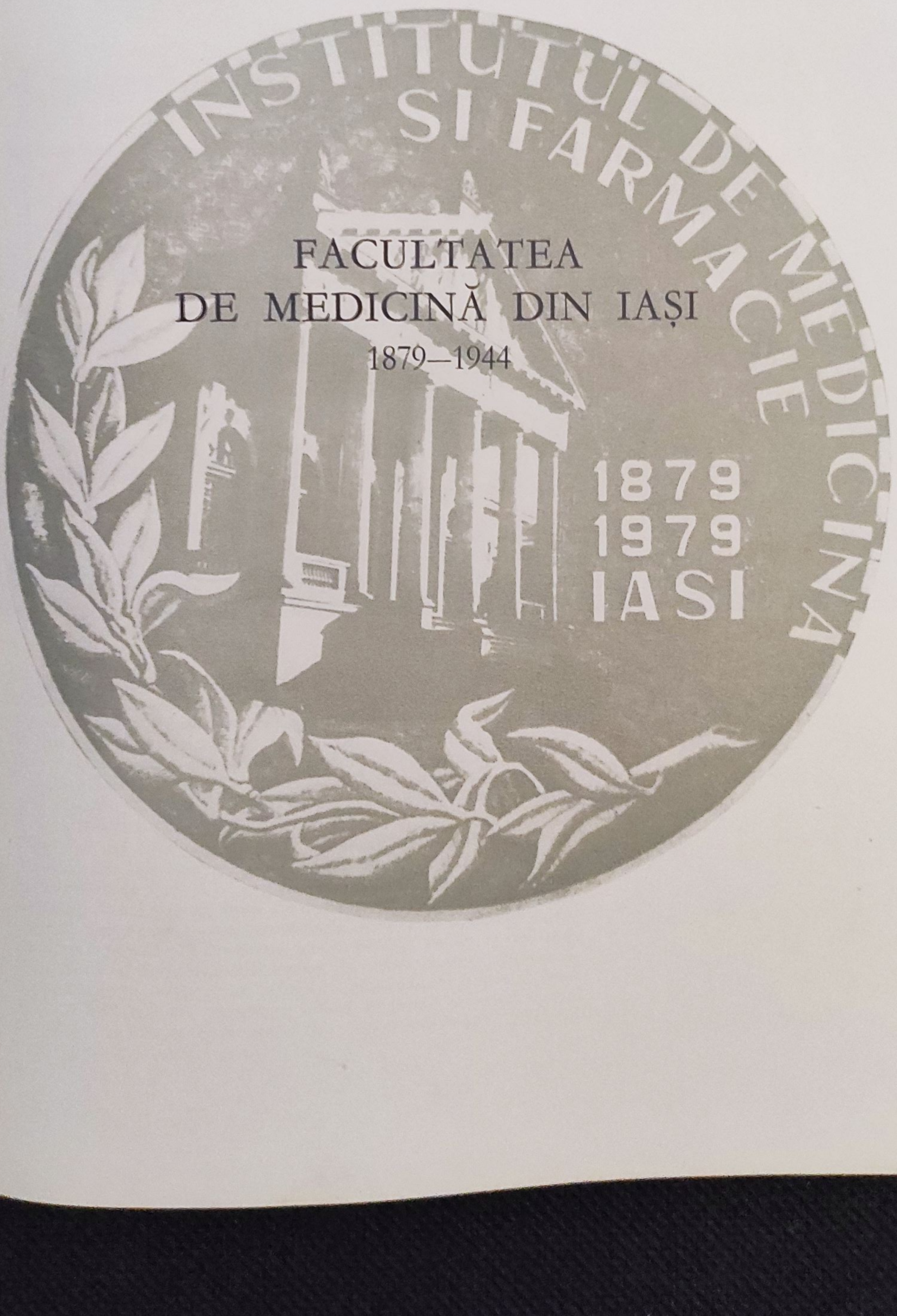
INSTITUTUL DE
SI FARM
FACULTATEA
DE MEDICINĂ DIN IAȘI
1879—1944
1879
1979
IAȘI
MEDICIN
ACIE

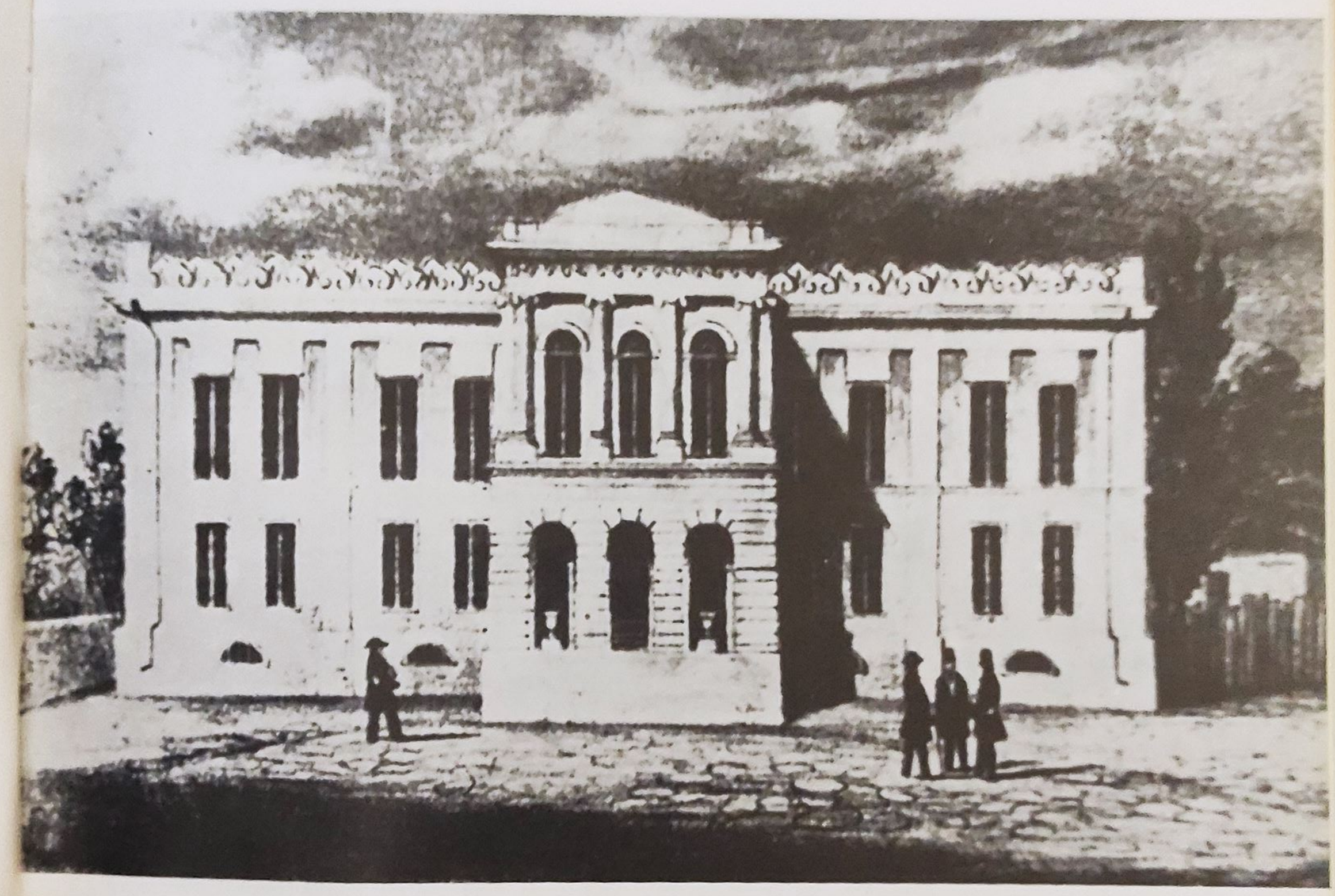

Crearea la Iaşi, în 1879 a facultăţii de medicină, deziderat pentru înfăptuirea căruia care au militat Al. I. Cuza şi M. Kogălniceanu, constituia realizarea idealurilor intelectualităţii progresiste de avangardă animate de dorinţa de ameliorare a condiţiilor sociale, implicit a celor medico-sociale. Aceste aspiraţii nu puteau fi realizate decît prin crearea unui corp medical autohton numeros, temeinic pregătit profesional, capabil să acţioneze energic pentru îmbunătăţirea stării de sănătate a populaţiei.

După aproape două decenii de la înfiinţarea sa formală, Facultatea de medicină din Iaşi şi-a inaugurat efectiv activitatea la 1 decembrie 1879. Primii ani de viaţă ai şcolii de medicină de la Iaşi au fost marcaţi de dificultăţi materiale, de lipsa de experienţă, inerentă începutului, de ostilitate faţă de noua şcoală, sentiment insuflat de oponenţii facultăţii care, prin acţiuni sau atacuri au pus în pericol, de cîteva ori, viaţa facultăţii medicale a Universităţii ieşene. În aceste condiţii, corespunzător pateticului memoriu al lui Mihail Kogălniceanu *« trebuie să facem un început »*, învăţămîntul universitar ieşean, în prima perioadă a existenţei sale, s-a format prin activitatea unor entuziaşti profesori şi a sprijinitorilor acestei şcoli.

VECHEA CLĂDIRE A UNIVERSITĂŢII — STAMPĂ

PRIMUL SEDIU AL FACULTĂȚII DE MEDICINĂ DIN IAȘI

La 1 decembrie 1879, în fața primei serii, doctorul Leon Sculy susține cursul inaugural de anatomie. Acest act istoric are loc în vechiul local al Universității ieșene, astăzi sediul Filialei Academiei R.S.R. și al Rectoratului Institutului de medicină și farmacie. La acea dată, facultatea avea doi profesori, pe lîngă L. Sculy, numit profesor de anatomie, figurînd și Petru Poni, ca profesor de chimie. În următorii ani, noi profesori, mai întîi suplinitori, apoi titulari, vin să constituie cel dintîi corp didactic al Facultății de medicină din Iași. Așa sînt: L. Russ senior (medicină operatorie), L. Cosmovici (zoologie și botanică), Th. Philipescu (patologie și terapeutică generală), L. Russ junior (medicină internă), Th. Stihi (fiziologie), I. G. Stravolca (fizică). Aceste personalități au fost pionierii învățămîntului medical universitar din Moldova.

În numai cîțiva ani, corpul didactic se îmbogățește cu alți profesori astfel că, spre 1900, între membrii corpului didactic medical ieșean, se găsesc numeroase personalități, absolvenți ai unor prestigioase facultăți de medicină, mai ales a celor de la Paris și Viena care, odată formați în diverse specialități medicale, deseori evidențiindu-se prin calități excepționale, au contribuit, la întoarcerea în țară, la formarea școlii medicale ieșene. Printre aceștia sînt A. Peride (anatomie), I. Ciurea (medicină legală), E. Rizu (materia medica), G. Socor (fiziologie), N. Negură (patologie externă), Gh. Iuliano (dermatosifiligrafie), Gh. Rojniță (igienă), V. Bejan (clinică obstetricală), V. Negel (dermatosifiligrafie).

Din punct de vedere material situația facultății, deși dificilă se ameliorează oarecum, recurgîndu-se la închirieri de localuri, la achiziționarea unor clădiri, unele din ele păstrate încă în patrimoniul imobiliar al actualului institut de medicină și farmacie. Nu lipsesc, în această perioadă, nici loviturile care-i pericliteză însăși existența, cum a fost aceea de la 24 februarie 1884 care suprimă orice alocație bugetară.

STATUTUL FACULTĂȚII DE MEDICINĂ DIN IAȘI →

Statute

Pentru facultatea Medicină, ce are a se înființa în Iași

A/. Administrațiunea acestei facultăți

Direcțiunea Generală a acestei facultăți, fiindŭ de asemenea încredințată Ministerului Instrucțiunei Publice, sub a acestuia privigiere, o persónă sub nume de <u>Decanŭ</u>, va fi însărcinatŭ cu îngrijirea specială a acestei facultăți. — Acesta va fi alesŭ pe un an dintre professorii acestei facultăți, de cătră un consiliŭ alŭ facultăței Medicină (compusŭ dintre Esaminatorii arătați la litera E) a acestorŭ statute) și cu trei-deci de dile înaintea anului nou, după a cărea alegere se va recomenda alesulŭ la Ministerulŭ învățăturilorŭ, spre a dobândi întărire. — De datorința <u>Decanului</u> [illegible], de a înscrie pe studenții la facultate, în dilele hotărâte și publicate mai nainte prin Monitoriŭ, după ce mai întâiŭ va cerca la atestatele de învățătură și purtare, ce vorŭ fi possedândŭ. — Elŭ otărăște dilele de Esamenŭ și convocă pe Esaminatori. — Elŭ cerceteadă neconvenințele comise de studenți și fiindŭ ele de o însemnătate mai mare, le supune deliberării consiliului acestei facultăți, la care prin urmare și elŭ face parte, care consiliulŭ în cadurŭ grave póte de-părta pe studenți, înștiințîndŭ îndată pe Ministerulŭ Instrucțiunei.

B/. Despre primirea studenților la facultatea Medicină.

Pentru a fi cineva primitŭ ca studentŭ la facultatea Medicină, trebuie a fi absolvatŭ cu succesŭ învățăturile din șapte clase Gimnasiale săŭ în Academia din Iași, săŭ în vre-un altŭ

LEON SCULY

ARISTIDE PERIDE

Atacuri vehemente, cele mai multe evident rău intenționate, provenite din interese minore, de grupări politice, amenință și ele tînăra facultate.

În ciuda acestor dificultăți, la 1885, se susțin primele teze de doctorat care consacrau activitatea corpului didactic din prima generație de profesori cît și pe aceea a primilor absolvenți ai tinerii facultăți.

Noi nume de prestigiu se înscriu alături de profesorii menționați mai sus. După ce, în 1889 se institue concursul, ca formulă de promovare pentru funcția de profesor, G. Bogdan devine, în 1891, profesor de medicină legală, în 1898 N. Leon își începe cariera de profesor la Catedra de zoologie și istorie naturală iar în anul următor profesorii E. Juvara (anatomie topografică și ulterior clinică chirurgicală) și M. Manicatide (clinică infantilă).

Următoarele două decenii au constituit epoca de afirmare a școlii ieșene de medicină. Ameliorarea condițiilor materiale, un fond documentar satisfăcător, relații active cu savanți și instituții similare din străinătate, mărirea bazei clinice și, în special, un excelent corp profesoral, explică prestigiul de care se bucură, la aceea dată, Facultatea de medicină din Iași. Este epoca în care, alături de profesorii mai vechi, se inscrie o generație nouă care va fi ilustrată de Al. Slătineanu (bacteriologie), Amza Jianu (chirurgie), C. I. Parhon (neuropsihiatrie). În anii următori se adaugă nume noi, ca Fr. Rainer (anatomie), D. Manolescu (clinică oftalmologică), S. Lalu (farmacologie), N. Hortolomei (chirurgie), Elena Pușcariu (clinică oftalmologică).

În primele două decenii ale secolului nostru războiul balcanic din 1913, și mai ales primul război mondial, care, între 1916 și 1918 a impus țării sacrificiile cele mai mari, au constituit perioade grele în istoria învățămîntului medical ieșean. În pofida celor mai mari lipsuri, a mizeriei refugiului în care Iașul prelua, în condiții dramatice, sarcinile capitalei țării, medicii, studentii, corpul didactic din Iași au onorat școala din care făceau parte printr-o conduită exemplară, prin eroismul lor. Au fost numeroși studenți și medici morți la datorie, pe front sau în spitalele infestate de tifos exantematic ucigător. În aceste împrejurări excepționale, valoarea etică și cetățenească a școlii noastre precum și prestigiul ei social și-au găsit o strălucită confirmare.

Epoca de după război, în special cea interbelică a fost una dintre cele mai reprezentative etape din viața Facultății de medicină din Iași. La cinci decenii de existență, această facultate se face cunoscută ca o

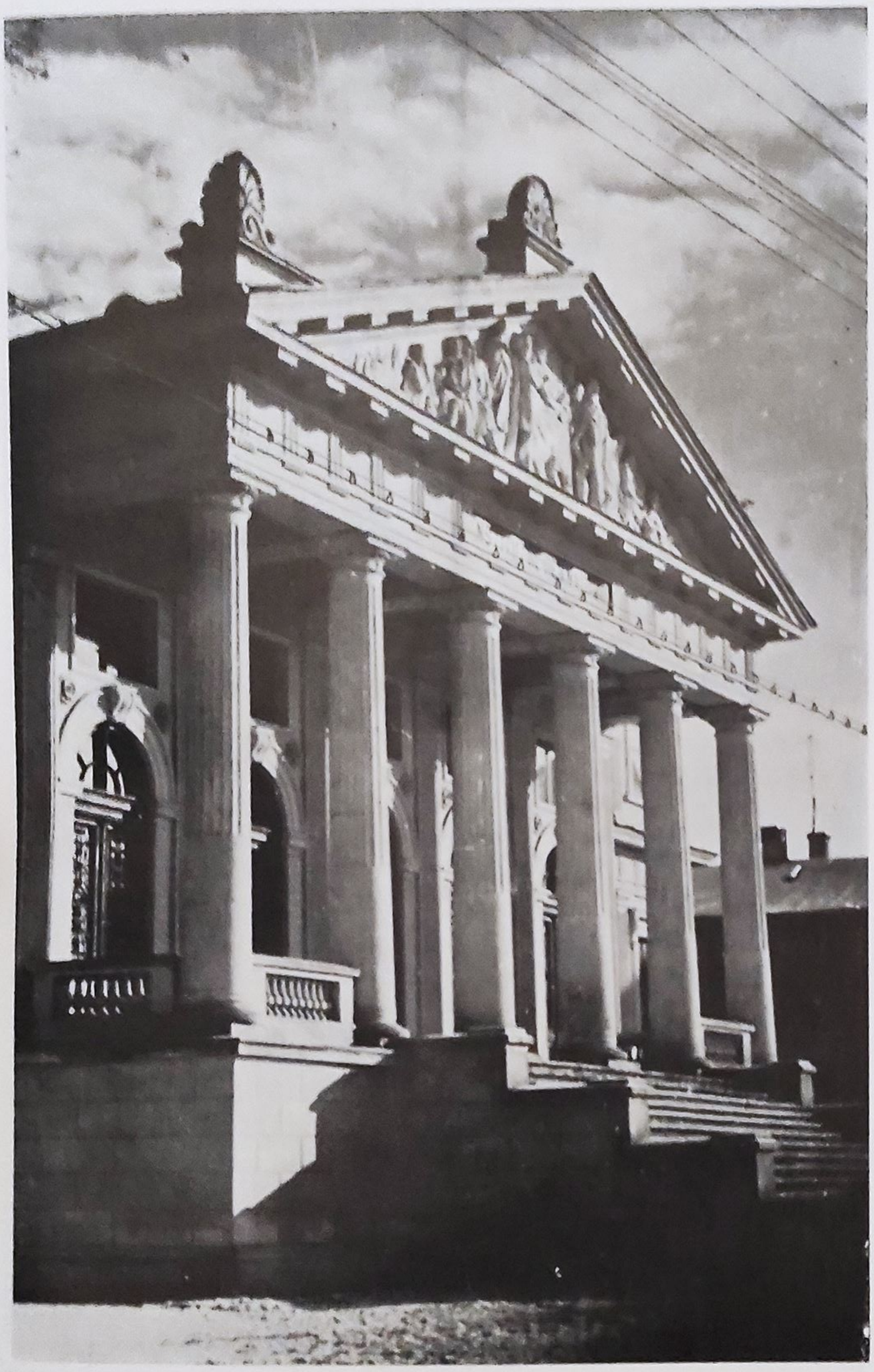

GABRIEL SOCOR

INSTITUTUL DE ANATOMIE

MOBILIER DIN ANUL DESCHIDERII FACULTĂȚII DE MEDICINĂ DIN IAȘI (DETALIU)

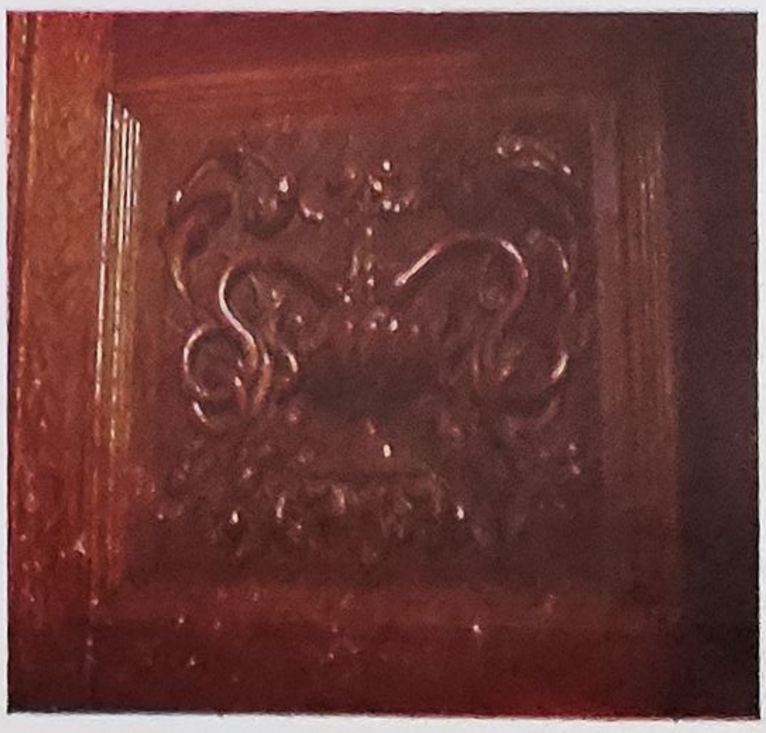

serioasă instituție de învățămînt și cercetare, al cărei prestigiu național și internațional este consolidat.

Se detașează, în acest timp, importante direcții de cercetare care vor rămîne, în mare măsură, caracteristice învățămîntului medical universitar, creîndu-se, în jurul celor mai de seamă profesori, adevărate școli medicale.

*

O catedră care a reușit să profileze un număr de specialiști de calitate, creîndu-și o importantă bază materială, încă din primul deceniu de activitate, a fost Catedra de anatomie descriptivă.

ORDINUL NAȚIONAL LEGIUNEA DE ONOARE, CONFERIT DR. IOAN CIUREA ÎN ANUL 1887

ORDRE NATIONAL DE LA LÉGION D'HONNEUR.

HONNEUR PATRIE.

Le Grand Chancelier de l'Ordre National de la Légion d'Honneur

Le Président de la République Française

M. le docteur Ciuré

Chevalier de l'Ordre National de la Légion d'Honneur

IOAN CIUREA

Întemeietorul şcolii de anatomie din Iaşi este profesorul Aristide Peride care şi-a dedicat întreaga activitate organizării învăţământului anatomic. De numele său rămîne legată construirea Institutului de anatomie, construcţie remarcabilă, depăşind unele institute similare din Europa. Profesorul A. Peride a creat la Iaşi o reputată şcoală, a contribuit substanţial şi la înfiinţarea colecţiei muzeale a institutului anatomic.

În aceeaşi epocă şi-a început activitatea Gabriel Socor, cel dintîi profesor de fiziologie, cu o orientare modernă, şi preocupări susţinute pentru activitatea de cercetare ştiinţifică. Sînt remarcabile lucrările lui G. Socor asupra psiho-fiziologiei sistemului nervos central, printre primele de acest gen în medicina românească, cercetările de fiziologie a muncii şi a fenomenului de oboseală, preocupări care au fost urmate şi de continuatorii săi.

Catedra de medicină legală a fost condusă de prof. dr. I. Ciurea, personalitate strălucită a vieţii medicale ieşene, unul din organizatorii învăţămîntului medical la Facultatea de medicină din Iaşi, practician renumit, ce s-a bucurat de un prestigiu internaţional, confirmat prin numeroasele distincţii cu care a fost recompensat.

Primii ani de activitate ai facultăţii sînt legaţi, de asemenea, de personalitatea remarcabilă a prof. dr. Emanuel Riegler, unul dintre fondatorii învăţămîntului medical universitar, pe care l-a ilustrat un număr de 47 de ani. Avea o pregătire multilaterală, în domenii pe atunci foarte moderne cum era chimia biologică, denumită chimia medicală, imaginînd o serie de noi metode de determinări biologice şi biochimice, de valoare consacrată. Concepţia sa despre dezvoltarea cercetării medicale şi despre orientarea medicinii este bine exprimată în articolul său de sinteză «Rolul diagnosticului funcţional în medicină»

Trecerea de la învăţămîntul preclinic la cel clinic era precedată în epoca respectivă de o disciplină cu caracter teoretic, înfiinţată încă din 1880 sub titlul de patologie şi terapeutică generală, devenită, în 1952 disciplina de fiziopatologie. După o scurtă perioadă în care disciplina a fost condusă de către Th. Philipescu, profesor de prestigiu,

fost elev al lui Skoda, Rokitanschi şi Billroth, Catedra de patologie şi terapeutică medicală revine prof. dr. Constantin Thiron, care a funcţionat ca titular timp de patru decenii. Acesta a iniţiat cîteva direcţii

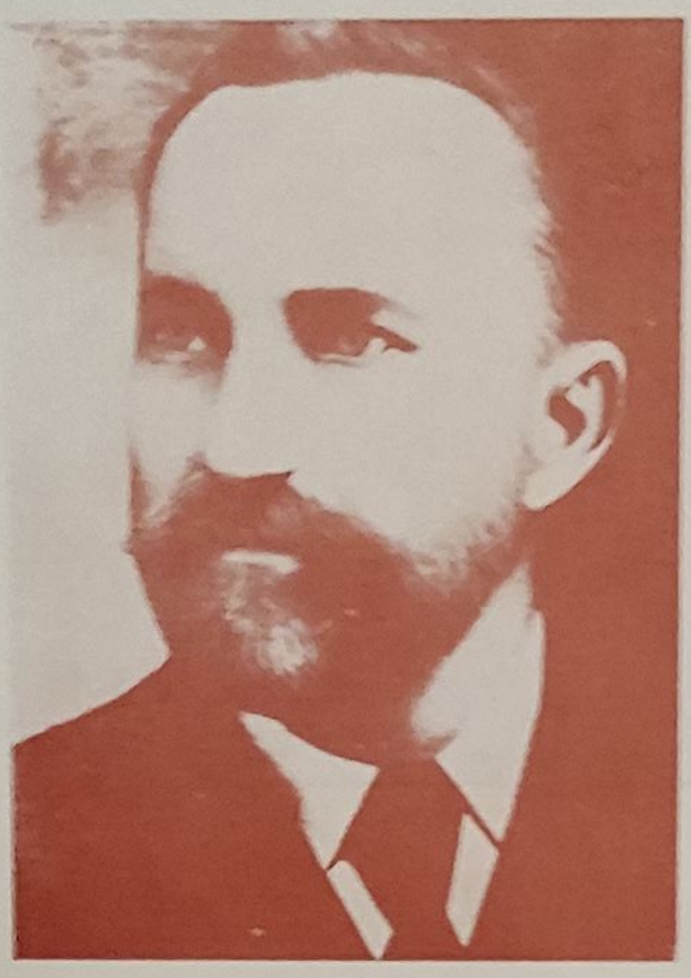

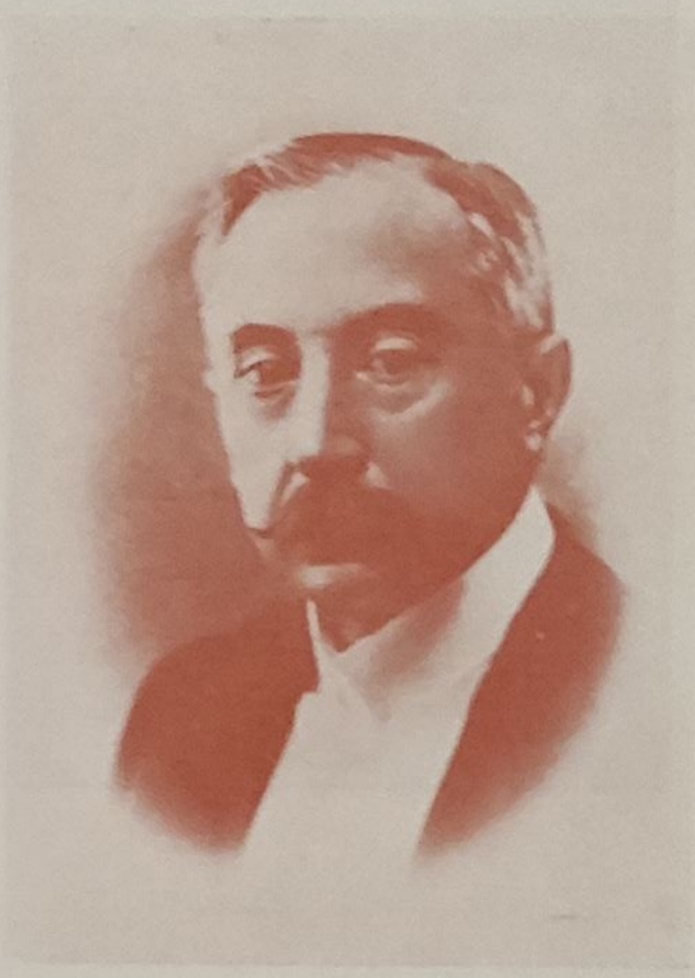

LIGUE

CONTRE L'USAGE DU TABAC

Siège : PARIS

Mention très honorable décernée par le Conseil

à M^r le Dr Constantin Thiron

Paris le 15 Février

noi de cercetare, între care trebuie menţionate primele studii de radiologie efectuate la Iaşi şi o suită de cercetări, în special medico-sociale, referitoare la alcoolism.

Încă din primii ani de viaţă ai facultăţii s-a conturat şi învăţămîntul clinic. Între 1882 şi 1911, clinica medicală a fost condusă de prof. dr. Ludovic Russ junior, considerat ca unul din pionieri în domeniul cercetării balneologice, în special prin cercetarea apelor minerale din Moldova, organizînd la Slănic Moldova un centru de balneofizioterapie.

Clinica chirurgicală a luat o dezvoltare remarcabilă din primii ani, fapt datorat, în mare parte, activităţii marelui chirurg dr. Ludovic

EMANUEL RIEGLER

CONSTANTIN THIRON

DISTINCŢII ACORDATE DR. C. THIRON, LA DIFERITE MANIFESTĂRI ŞTIINŢIFICE INTERNAŢIONALE (ŞI VERSO, PAG. 30)

Russ—senior care era «doctor magna cum laudae» și «magistru în chirurgia înaltă și artă obstetricală», la Viena.

Disciplinele cu caracter medico-social s-au profilat începînd cu anul 1882 cînd a fost înființată Catedra de igienă, care, prin prof. dr. Gh. Rojniță va căpăta o orientare medico-socială avansată.

Orientarea medico-socială a școlii medicale ieșene a fost cristalizată încă din primii ani de către elevii săi, tinerii medici care în tezele de doctorat au abordat teme semnificative: «*Alimentația copiilor nou născuți ca una din cauzele principale ale descreșterii populațiunei*», «*Alcool și alcoolism*», «*Considerații asupra pelagrei*», «*Cauzele sifilisului la țară și mijloacele de combatere*», «*Considerații generale asupra locuințelor rurale în România*» etc.

O activitate remarcabilă în acest domeniu au avut-o G. Socor, Em. Riegler și V. Bejan care au atras atenția opiniei publice asupra situației sanitare din țară prin articolele științifice ce constituiau, totodată, un semn de alarmă. G. Socor cerea «*înlăturarea mizeriei și ignoranței*» iar V. Bejan menționează că «*în timp ce pelagroșii din județul Dorohoi erau în număr de 400 raportați pe fiecare an... noi am găsit enormul număr de 1250...*»

În primii ani de activitate ai Facultății de medicină s-a profilat orientarea progresistă a studenților acestei facultăți, activitate ce s-a concretizat în organizarea «*Societății studenților în medicină*» înființată în anul 1896. Dintre aceștia făceau parte studenți ca: Al. Brăescu, N. Leon, P. Anghel, I. Tănăsescu, Em. Savini, Elena Densușeanu-Pușcariu și alții, care au devenit ulterior figuri reprezentative în învățămînt sau în practica medicală din România.

Pe linia disciplinelor cu caracter preclinic, morfologic, unele catedre au luat o extindere deosebită. Anatomia descriptivă cu tradiții instituite de A. Peride, care a deținut catedra pînă în 1906, a fost onorată apoi de profesorii Ion Tănasescu și Francisc Rainer.

De formație chirurg, I. Tănăsescu a fost totodată un anatomist desăvîrșit, care îmbina erudiția cu o virtuozitate artistică neegalată. Cei mai buni elevi ai săi, devenind chirurgi reputați, și-au bazat tehnica pe o cunoaștere aprofundată a structurii anatomice, Institutul de ana-

ADMINISTRAŢIA SANITARĂ A COMUNEI IAŞI

RAPORT GENERAL

ASUPRA

Serviciului Igienei Publice

AL ORAŞULUI IAŞI

PE ANUL

1897

DE

Dr. Gh. Rojnitza

MEDIC-ŞEF AL ORAŞULUI IAŞI.

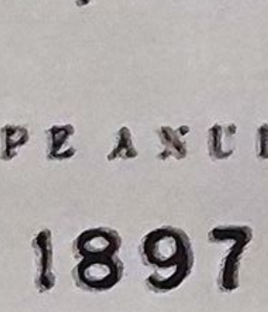

IAŞI

STABILIMENTUL GRAFIC « MIRON COSTIN »

1898

tomie din Iaşi devenind prin tradiţie, nu numai o şcoală de anatomie ci, în acelaşi timp, o şcoală de medicină operatorie. Orientarea anatomo-chirurgicală a fost o trăsătură esenţială a şcolii medicale ieşene, ilustrată strălucit de I. Tănăsescu şi de elevii săi.

Francisc Rainer, distins anatomist, a îmbogăţit şi ridicat la un nivel superior prestigiul şcolii anatomice ieşene. Om de cultură universală,

GHEORGHE ROJNIŢĂ

« RAPORT GENERAL ASUPRA SERVICIULUI IGIENII PUBLICE AL ORAŞULUI IAŞI », 1898

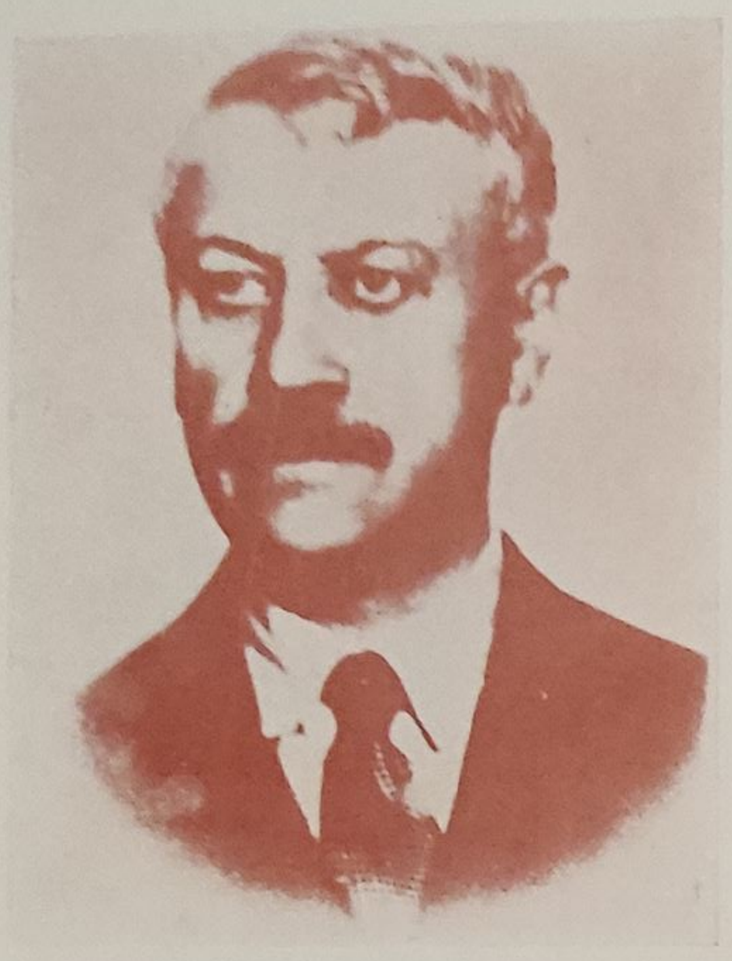

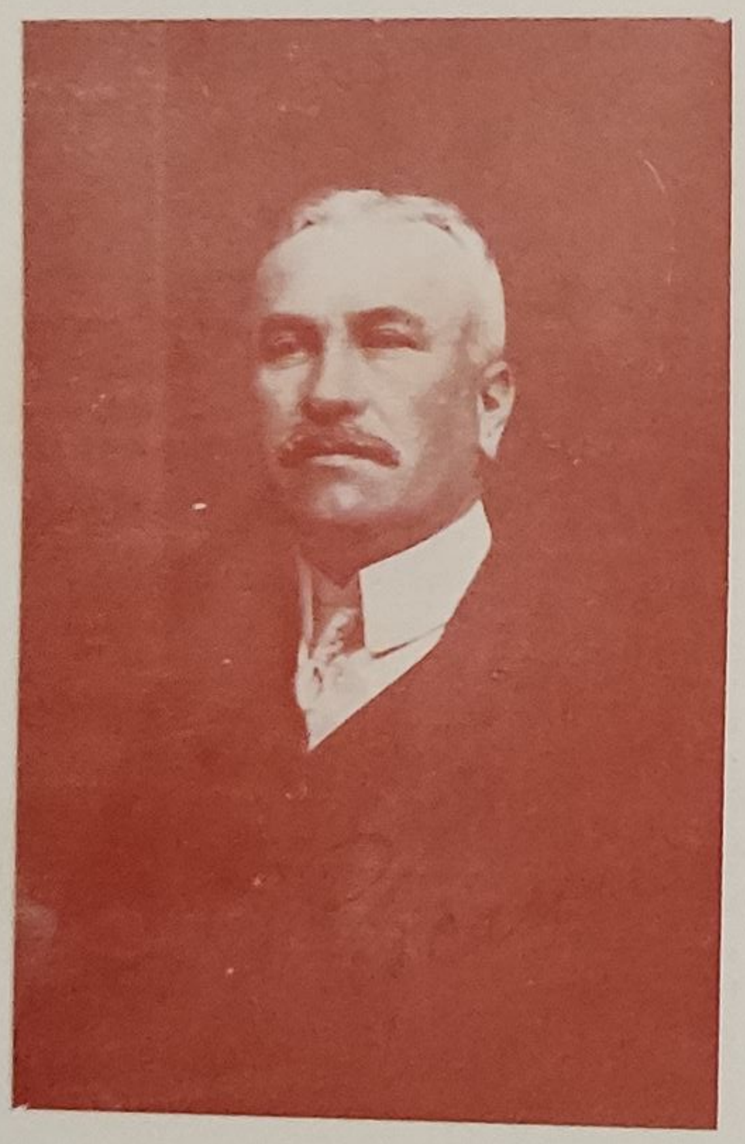

FRANCISC RAINER

EMIL PUȘCARIU

ilustru antropolog, Rainer a introdus o perspectivă funcțională în studiul anatomiei pe care o înțelegea ca pe o știință a corpului viu. Depășind faza descriptivă, analitică, Rainer a stabilit bazele anatomiei biologice vii cu semnificații dinamice, în spiritul structurilor funcționale.

Catedra de histologie este organizată de prof. Emil Pușcariu, unul dintre primii elevi ai lui Victor Babeș, adept al concepțiilor pasteuriene, de numele căruia a fost legată la Iași, școala folosirii microscopului pentru studiul organismului normal și bolnav. Și-a adus contribuția în domeniul vaccinării antirabice, metoda « Babeș-Pușcariu » fiind cea mai importantă îmbunătățire a metodei de vaccinare antirabică a timpului său. Em. Pușcariu este creatorul Institutului antirabic din Iași, în anii în care pe plan mondial existau doar trei astfel de institute: La Paris, Odesa și București.

Învățămîntul anatomiei patologice se dezvoltă în special în primii ani ai secolului XX sub conducerea prof. Vasile Negel, care înființează primul muzeu de anatomie patologică.

Alexandru Slătineanu, personalitate marcantă a medicinii românești, deține Catedra de bacteriologie între anii 1911 și 1938. Al. Slătineanu face parte din strălucitele serii de pasteurieni care au adus în România laboratorul de bacteriologie. A contribuit la organizarea Spitalului « Izolarea » și a Dispensarului antivenerian și a fost unul din promotorii acțiunii de combatere a tuberculozei, tifosului exantematic și a holerei, elaborînd metoda de vaccinare antiholerică, consacrată în analele istoriei epidemiologiei ca « marea experiență românească ». Om de mare cultură, este colaborator și codirector al revistei « *Viața Românească* ».

Nicolae Leon, exponent al elitei intelectualității timpului, fost elev al naturalistului Ernest Haeckel, a creat o școală de parazitologie pe care a condus-o peste trei decenii. Lucrările sale referitoare la malarie constitue suportul unei tradiții de cercetări care au situat mai apoi școala medicală ieșeană în primele rînduri ale acțiunii de eradicare a malariei, acțiune cu implicații sociale. Este autorul lucrării « *Istoria naturală medicală a poporului român* », una din primele lucrări de acest gen din țară, ce constituie un studiu al etnoiatriei românești, puțin explorată pînă atunci.

Învățămîntul medicinii legale la Iași este strîns legat de activitatea prof. George Bogdan. Decan al Facultății de medicină și rector al Universității din Iași în perioada 1907—1913, G. Bogdan a reprezentat strălucit medicina legală atît în cadrul facultății de medicină cît și a facultății de drept. Manualul său « *Curs de medicină legală* » a fost apreciat de Mina Minovici ca « *un adevărat cod al medicinii legale* ». Totodată a fost un precursor al istoriografiei medicale ieșene, prin lucrarea « *Istoricul Facultății de medicină din Iași* » ce prezintă și azi interes documentar.

★

În sectorul clinic, prin secțiile de învățămînt și catedrele înființate: clinica dermatosifiligrafică (1881), clinica terapeutică (1890), clinica psihiatrică (1896), clinica infantilă (1897), clinica obstetricală (1882), clinica oftalmologică (1887), clinica oto-rino-laringologică (1913) și clinica de boli genito-urinare (1916), învățămîntul a luat o extindere deosebită.

Clinica medicală a timpului reflecta tendințe contrarii. noutățile cunoscute teoretic, pătrundeau relativ greu în practica medicală.

Conducerea clinicii medicale revine prof. C. Bacaloglu, reputat internist, adept al concepțiilor școlii medicale franceze, care îmbină simțul clinic cu noile cuceriri ale tehnicii în domeniul explorării bolnavului. Înființează în 1922 « *Societatea anatomo-clinică* » polarizînd în jurul ei pe clinicienii ieșeni, impregnînd în orientarea acestora conceptul anatomo-clinic în

patologia bolilor interne. După plecarea la București a prof. C. Bacaloglu, clinica este condusă de prof. A. Dobrovici, care va fi titularul catedrei pînă în anul 1931.

Înființată în 1897, Catedra de clinică infantilă a fost inițial suplinită de prof. Vasile Bejan și dr. V. Imerwol iar din anul 1900 este condusă de prof. Mihai Manicatide, care a îmbinat în orientarea sa formația de laborator cu aceea de clinician, simbioză atît de necesară în etapa de pionierat a pediatriei, disciplină care se afla încă în faza de delimitare nosografică. Preocupările prof. M. Manicatide corespund unei patologii pediatrice de o amploare și de o gravitate deosebită în acele timpuri. M. Manicatide a întrunit alături de talentul său de bun clinician și preocupări de bun organizator și educator al publicului. A militat pe plan social prin articole publicate în «*Viața Românească*» în care a dat o interpretare predominent medico-socială pediatriei.

ION CANTACUZINO ȘI ALEXANDRU SLĂTINEANU

NICOLAE LEON

GEORGE BOGDAN

Învățământul neuro-psihiatric, conturat în 1896 sub forma unui curs liber de clinica bolilor nervoase susținut de Al. Pastia și P. Zosin, a fost mult îngreuiat ca urmare a lipsei unei baze clinice convenabile. Dr. Al. Brăescu, profesor suplinitor, a contribuit direct la construirea Spitalului Socola, pentru construcția căruia a studiat în Occident, cele mai moderne așezăminte psihiatrice.

Succesorul său, prof. C. I. Parhon și-a legat numele de Facultatea de medicină din Iași, unde a început activitatea ca profesor la Spitalul Socola. Baza clinică a catedrei a devenit, grație școlii create aici de Parhon, un centru cunoscut în lumea științifică internațională. Activitatea științifică a savantului a fost efectuată în trei domenii principale: neurologie, psihiatrie, endocrinologie, domenii distincte și totodată unitare în gîndirea sintetic-biologică a lui C. I. Parhon. Creator al primului tratat de endocrinologie din lume, C. I. Parhon a văzut în fiziologia glandelor interne, sugestive explicații etiologice pentru numeroase sindroame din clinica bolilor interne ca și pentru majoritatea tulburărilor psihice. A fost un fervent militant pe plan social, polarizînd în jurul său o vie activitate comunistă. Concomitent a fost organizatorul vieții științifice, și a cercetării în psihiatrie, a căror rezultate au fost publicate în « *Bulletin de l'association des psychiatres roumains* », apărută sub redacția sa.

Organizează « *Societatea română de neurologie, psihiatrie, psihologie și endocrinologie* », a cărei activitate științifică a fost ilustrată în « *Bulletin de la Societé roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie* ».

Consolidarea învățămîntului dermatosifiligrafic la Iași este efectuată de prof. Gh. Demetriade care introduce pentru prima dată în România investigațiile ultramicroscopice, instalează cel dintîi aparat röentgen la clinicile din Iași, utilizînd cele mai moderne aparate de fizioterapie ale timpului. Clinician de valoare, s-a interesat în special de combaterea tuberculozei, a bolilor venerice, în special a sifilisului. A fost primul dermatolog care a instituit în România dispensarizarea bolnavilor de sifilis.

Chirurgia ieșeană, în primele două decenii ale secolului XX, a fost ilustrată de profesorii Ernest Juvara și Amza Jianu, distinși clinicieni și creatori de școală. E. Juvara s-a remarcat printr-o deosebită manualitate artistică fiind autorul unor foarte reușite piese anatomice ale muzeului Institutului de anatomie, ca inovator al unor aparate folosite în chirurgia osoasă, precum și prin descoperirea unor originale procedee operatorii.

Prof. Amza Jianu, profesor de chirurgie, a contribuit la modernizarea chirurgiei ieșene, de numele lui fiind legată aplicarea rahianesteziei la Iași.

Războiul din 1913 și în special primul război mondial au constituit momente deosebit de grele în istoria Facultății de medicină din Iași. Lipsuri materiale multiple au caracterizat anii care au urmat primului război mondial. Complexitatea dificultăților materiale a fost depășită prin forța unui entuziasm specific anilor în care poporul trăia realizarea visului multisecular al unirii într-un singur stat. Tradițiile bune ale facultății care își începea al cincilea deceniu de existență, au fost preluate de o pleiadă de personalități de mare valoare, profesori tineri, în majoritatea lor foști studenți ai facultății ieșene. Alături de profesori de tradiție ca C. I. Parhon, Al. Slătineanu, N. Leon, Em. Pușcariu, care continuau o operă începută în perioada precedentă războiului, profesorii din noua generație: Vasile Rășcanu, Elena Pușcariu, Eugen I. Mironescu, Ion Tănăsescu, Paul Anghel, Grigore T. Popa, Mihai Ciucă și alții, au contribuit efectiv la sporirea prestigiului facultății

care, în perioada dintre cele două războaie mondiale s-a bucurat de o reputație deosebită.

În această perioadă în chirurgia ieșeană s-au afirmat profesorii N. Hortolomei, I. Tănăsescu și P. Anghel.

Nicolae Hortolomei, desăvîrșit anatomist, chirurg de reputație, cu un talent chirurgical deosebit, este unul din creatorii școlii ieșene de chirurgie. A abordat mai toate sectoarele chirurgiei: abcesele cerebrale, chirurgia durerii, gura de lup, gușa hipertiroidizată, chirurgia abdominală, chirurgia membrelor iar mai tîrziu, ca profesor la București, chirurgia cardiacă.

În aceiași ani și-a desfășurat activitatea prof. I. Tănăsescu, chirurg de o tehnicitate remarcabilă, dotat cu simț organizatoric de mare exigență, calități ce au atras în jurul său colaboratori de talent, care au amplificat valoarea școlii ieșene de chirurgie.

UNIVERSITATEA DIN IAȘI

CONSTANTIN BACALOGLU

MIHAI MANICATIDE

Paul Anghel, profesor de patologie chirurgicală, este considerat ca promotor al chirurgiei și ortopediei românești, direcție în care își aduce originale contribuții, în special în tratamentul fracturilor, domeniu în care P. Anghel are prioritate. P. Anghel a făcut parte din intelectualitatea cu vederi socialiste, fiind prieten cu Dobrogeanu Gherea și C. Mille.

Învățământul de obstetrică și ginecologie a fost consolidat după 1923 cînd prof. N. Zaharescu Caraman preia conducerea Clinicii de obstetrică, dezvoltînd baza materială a acesteia, lărgind colectivul de asistenți printre care figurează viitorii profesori E. Aburel și Gh. Plăcințeanu.

Grigore T. Popa a fost unul dintre cei mai distinși reprezentanți ai corpului profesoral ieșean și al intelectualității române în perioada dintre cele două războaie mondiale. Valoarea descoperirilor sale în domeniul relațiilor neuro-endocrine, sistemul porthipofizar, i-au asigurat o recunoaștere mondială. În 1964, prof. G. W. Harris, de la Oxford, sublinia că aceste descoperiri constituie o etapă remarcabilă în istoria fiziologiei.

Ca profesor de anatomie, continuă tradițiile prestigioase ale școlii de anatomie ieșene, dezvoltînd concepția anatomică dinamică funcțională și concentrează în jurul său tineri care au devenit ulterior profesori de marcă sau distinși practicieni. Spirit universal, Gr. T. Popa, a fost animator al unei activități culturale deosebite. Împreună cu M. Sadoveanu și G. Topîrceanu a întemeiat revista *«Însemnări ieșene»*, publicație care s-a impus în istoria culturii românești. A depus o neobosită activitate culturală de informare și de îndrumare atentă a tineretului în momente de cumpănă în istoria noastră, a fost adept al orientării de stînga și mai tîrziu unul dintre temerarii protestatari ai fascismului.

Alexandru Țupa, profesor de histologie, s-a distins prin calități deosebite de cercetător, contribuind la elucidarea unor importante aspecte privind modificările tiroidei la alienați, citologia lichidului cefalorahidian în tifosul exantematic, microglia la omul normal și în stare patologică, asupra modificărilor structurilor nervoase în poliomielită și a aparatului reticular Golgi.

*

În anii care au urmat primului război mondial, Catedra de fiziologie s-a dezvoltat sub conducerea acad. prof. V. Rășcanu. Preluînd tradițiile instituite de G. Socor, a continuat sfera cercetărilor științifice asupra fenomenului de fiziologie a muncii și oboselii, tulburărilor funcționale a creierului în perioada de trecere de la moartea clinică la reanimare, colapsului hemoragic experimental etc. Dotat cu un

C. I. PARHON

deosebit spirit organizatoric și atașament pentru centrul medical ieșean, obține fondurile necesare construirii localului nou al Facultății de medicină din Iași, intervine în mod activ la reconstrucția clinicilor Spitalului Sf. Spiridon, distruse de al doilea război mondial, reușind, în perioade critice pentru dezvoltarea învățământului, ca decan și apoi ca rector, să rezolve mari dificultăți de ordin organizatoric.

Învățământul de medicină internă a luat o dezvoltare deosebită în perioada interbelică. Cele mai reprezentative personalități care au ilustrat clinicile medicale au fost Gh. Tudoranu și I. Enescu.

Prof. Gh. Tudoranu a contribuit la dezvoltarea școlii medicale ieșene aducîndu-și aportul științific, în special în domeniul hematologiei, creind la Iași o școală în acest domeniu. Îmbinînd anatomia patologică și fiziopatologia cu clinica, a efectuat cercetări privind imunitatea, coagularea, factorii anticoagulanți etc.

C. I. PARHON, ÎN LABORATOR CU COLABORATORII

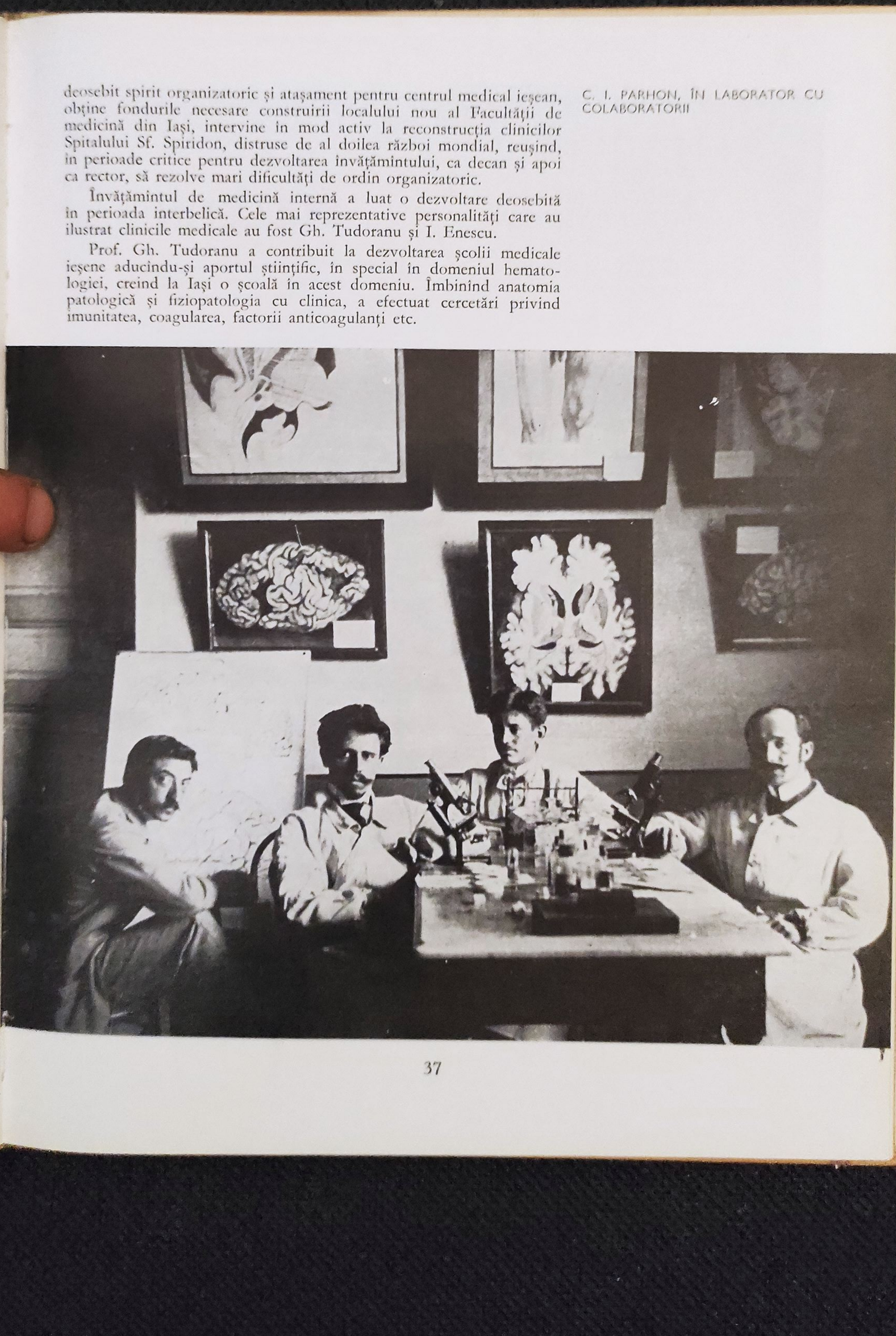

6-e Année

BULLETIN

DE L'ASSOCIATION DES PSYCHIATRES ROUMAINS

BULLETIN ET MÉMOIRES DE LA SOCIÉTÉ DE NEUROLOGIE, PSYCHIATRIE, PSYCHOLOGIE ET ENDOCRINOLOGIE DE JASSY

Prix de l'abonnement anuel: Roumanie 120 Lei, Etranger 30 Fr.
Adresser tout ce qui concerne la rédaction sur l'adresse:
Direction de l'Hospice Socola, Jassy

JASSY
IMPRIMERIE „VIAŢA ROMINEASCĂ" SOCIÉTÉ ANONIME
1925

C. 4991

1-ère Année No. 3 Janvier 1925

BULLETIN

de la

Societé roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie

Rédaction et Administration: Hôpital Socola-Jassy

(Abonnement pour la Roumaine 150 lei; pour l'étranger 30 francs)

JASSY
IMPRIMERIE „VIAŢA ROMINEASCĂ" SOCIETE ANONYME
1925

C. 1998

Activitatea acad. prof. Ion Enescu s-a desfăşurat în perioada dintre cele două războaie mondiale continuînd pînă în 1961. A creat o nouă clinică, profilată pe cardiologie, care datorită erudiţiei şi competenţei conducătorului ei, a devenit o şcoală de cardiologie. A publicat un număr de monografii consacrate nefropatiei hematogene bilaterale, terapeuticii bolilor aparatului circulator, terapeuticii bolilor interne, nevrozei cu predominenţa tulburărilor cardiace, a hipertensiunii şi aterosclerozei.

Prof. E. I. Mironescu, introduce un remarcabil spirit practic în învăţămîntul dermatologiei. Activitatea sa de medic şi profesor nu poate fi desprinsă de aceea de scriitor. Făcînd parte din fruntaşii « *Vieţii româneşti* » şi, mai tîrziu colaborator la « *Însemnări ieşene* », s-a bucurat de aprecierea lui M. Sadoveanu, G. Topârceanu, I. Teodoreanu. Operele sale literare au fost reeditate, succesiv, E. I. Mironescu fiind consacrat în antologia humorului românesc ca un clasic al genului.

Prof. Gh. Năstase a continuat şcoala de dermatologie ieşeană, fiind un animator al dermato-sifiligrafiei româneşti şi un apreciat creator de şcoală. Concomitent, a fost promotorul cercetării de istoria medicinii din Moldova, domeniu în care a adus importante contribuţii, conducînd în mod activ Societatea de istoria medicinii de la Iaşi pînă în anul 1975.

Prof. Leon Ballif, elev a lui C. I. Parhon, a avut, paralel cu formaţia psihiatrică şi o solidă formaţie fiziologică. Împreună cu acad. prof. M. Ciucă, a depus o importantă activitate de cercetare în cadrul serviciului de malarioterapie pe care l-a organizat la Socola, reuşind să creeze premizele eradicării malariei din România. A lărgit mult baza

clinică de la Socola, înființînd nucleul actualei rețele de asistență a bolnavilor cronici prin înființarea unităților de la Răducăneni, Sipote, Galata, Manta Roșie.

Bazele învățămîntului de radiologie au fost puse la Iași de prof. E. Radu, unul dintre pionierii radiologiei în România. Prof. E. Radu a contribuit la conturarea unui nucleu de clinică radiologică la Iași și a efectuat studii și cercetări în specialitate privind diverse aspecte de investigații și terapie radiologică.

Prof. Elena Pușcariu, prima femeie profesor universitar din România, a fost întemeietoarea școlii ieșene de oftalmologie și organizatoarea primei clinici de specialitate. Spirit creator, prof. Elena Pușcariu a conferit oftalmologiei ieșene un renume internațional. Activitatea sa este ilustrată de numeroase lucrări științifice și prin editarea în anii 1923—1924 a revistei «*Le premier Bulletin de la clinique des maladies des yeux de la Faculté de medecine de Iassy*».

Catedra de pediatrie a fost condusă după 1920 de prof. St. Graçoski care a completat bazele științifice și organizatorice ale clinicii pediatrice, creind la Iași un valoros nucleu de învățămînt de pediatrie ilustrat strălucit de elevii săi.

Acad. prof. Mihai Ciucă, savant de prestigiu mondial, a reușit să polarizeze în jurul său colaboratori de valoare, imprimînd învățămîntului igienii un conținut practic, legîndu-l de marile probleme ale sănătății publice. Realizările școlii de igienă de sub conducerea prof. M. Ciucă, au condus, în timp, la rezolvarea cîtorva din aceste probleme, culminînd cu eradicarea malariei în România, acțiune ale căror baze au fost puse în perioada ieșeană a marelui savant.

ASPECT DIN SPITALUL CLINIC DE PSIHIATRIE «SOCOLA»

IOAN TĂNĂSESCU

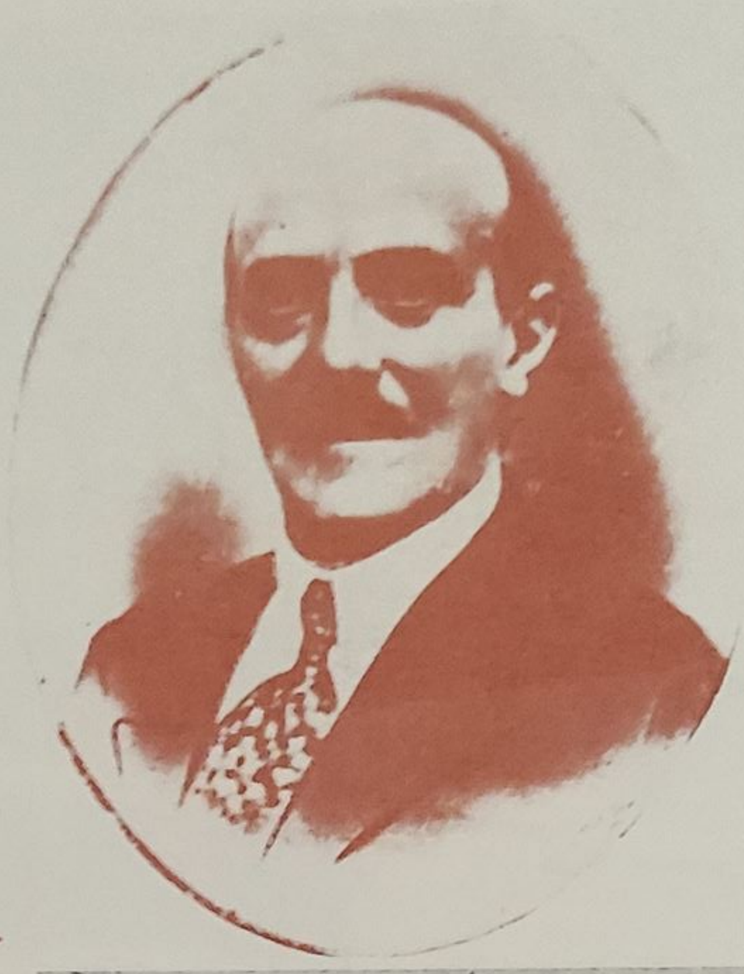

PAUL ANGHEL

NICOLAE HORTOLOMEI

GHEORGHE DEMETRIADE

GR. T. POPA

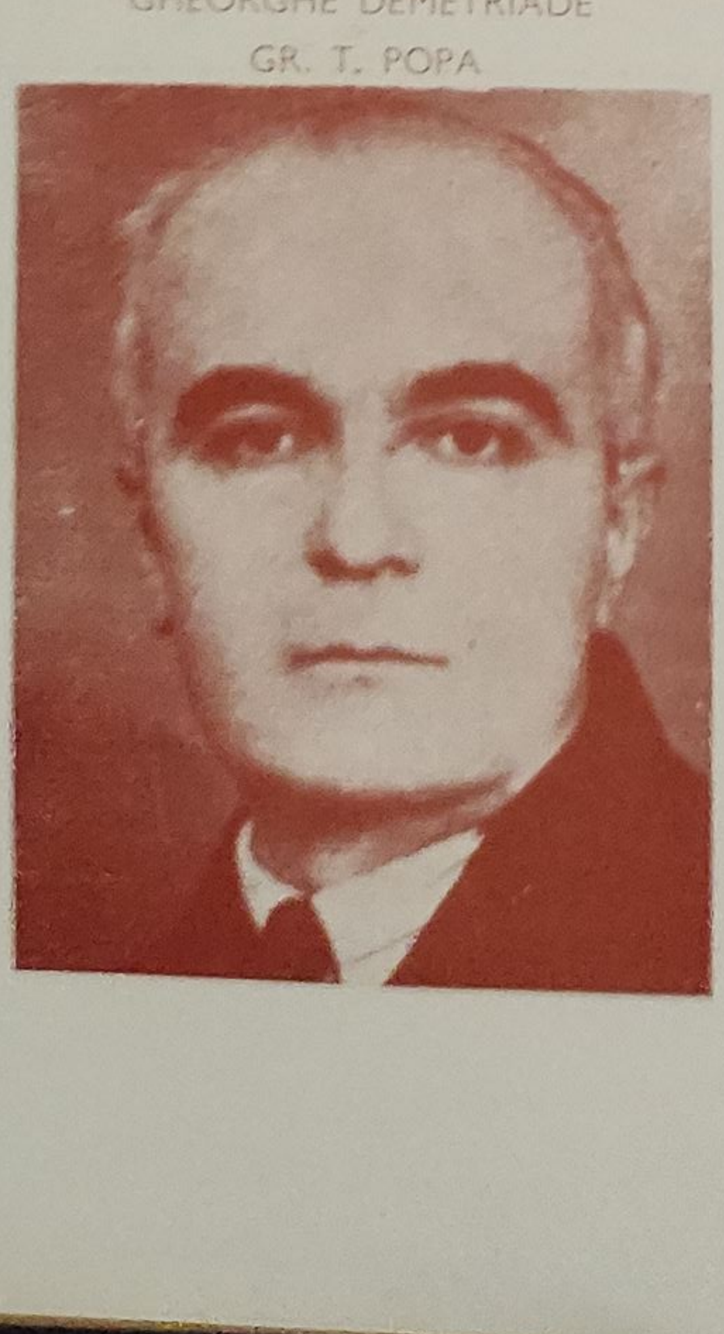

CLINICILE CHIRURGICALE ALE SPITALULUI SF. SPIRIDON (ACTUALUL SPITAL CLINIC NR. 1)

Înființarea și dezvoltarea bazei clinice de boli contagioase se identifică cu activitatea prof. M. Ciucă. Lucrările sale în domeniul bacteriologiei sînt clasice, M. Ciucă fiind recunoscut ca descoperitor al fenomenului de lizogenizare la bacterii, fenomen de importanță genetică generală, în bacteriologie, imunologie și clinica bolilor contagioase. Expert al Societății Națiunilor și secretar general al Comisiei de malarie de pe lîngă acest înalt for, M. Ciucă este unul din pionierii luptei internaționale contra paludismului, încredințîndu-i-se organizarea unor cursuri internaționale la Paris, Hamburg, Roma și a primului curs din Extremul orient, la Singapore.

Învățămîntul farmaceutic a fost înființat, ca urmare a necesităților de specialiști în acest domeniu. Deși s-a cerut ministerului, încă din 1908, înființarea facultății de farmacie la Iași, s-a organizat doar o secție de farmacie în cadrul facultății de medicină, cu profesori de la facultatea de medicină și de la facultatea de științe. Această secție a funcționat discontinuu pînă în 1934. De numele profesorilor Ioan Vintilescu, N. T. Deleanu și Al. Ionescu-Matiu este legată activitatea secției de farmacie a Facultății de medicină din Iași, care în perioada cît a funcționat, a dat țării un număr important de farmaciști.

ANUL III, Vol. VI. — Nr. 6.

Prof. Dr. Ioanid, Iași

Insemnări ieșene

Revistă lunară

Sub conducerea D-lor:

M. SADOVEANU, M. CODREANU și GR. T. POPA

SUMARUL:

GEORGE LESNEA . . . . . Versuri.
I. I. MIRONESCU . . . . . Catiheții dela Humulești (IV).
ALEXANDRU POGONAT . . . . . Versuri.
NICOLAE CADIOSCHI . . . . . Vin studenții l...
NICOLAE ȚAȚOMIR . . . . . Versuri.
G. G. NĂDEJDE . . . . . Părintele Mihai.
ȘTEFAN CIOBOTĂRAȘU . . . . . Versuri.
W. BOTH . . . . . Flacără tîrzie.
CONSTANTIN CARTAS . . . . . Versuri.
EUGEN HEROVANU . . . . . Viena care dispare.
MARIA ENĂCHESCU . . . . . Versuri.
EMIL COLIU . . . . . Actualitatea lui Machiavel.
Gr. T. POPA, A. FRIMU și Gr. Gr. IAMANDI . . Spiridonia din Iași.
I. I. RAIANU . . . . . Matematica în școala secundară.
Gr. T. POPA . . . . . Între ideal și realitate.
N. DAȘCOVICI . . . . . Cronica externă.
N. N. TONITZA . . . . . Cronica plastică.

NOTE: Octavian Goga. — Gh. Marinescu. — Amintiri în legătură cu întemeierea Societății Cantina școlară din Iași. — Limba și listele de bucate. — «Mărturisirile» Elenei Văcărescu. — Biserica domnească din Bîrlad. — Tragedia cărții străine. — Moravurile noastre. — Din proorocirile lui Jules Verne. — Sport și poezie. — Teatrul neo-grec. — O desmințire și un îndemn. — Aristophanes pentru prima oară în românește? — Reforme și economii. — Horațiu în românește. — Moartea unui mare poet francez. — Cărțile sfinte. — O propunere. — Prudență Administrativă. — Reglementări. — Acum treizecișidoi de ani. — Prostia altora. — Cifre: Românii din Macedonia. — Contribuții la revista «Insemnări ieșene».

CĂRȚI — REVISTE.

COPERTA REVISTEI «ÎNSEMNĂRI IEȘENE»

ECORȘEUL, LUCRAT DE DR. D. GEROTA ȘI C. BRÂNCUȘI — 1902, DIN MUZEUL INSTITUTULUI DE ANATOMIE

Strînsa colaborare cu «*Societatea de medici și naturaliști*» începută din primii ani de activitate ai facultății de medicină era firească, deoarece această societate de renume în viața culturală a țării, întrunea elita intelectualității medicale, ca și a personalităților consacrate, cu orientare sau de formație biologică din cadrul Universității ieșene. Medicii, membri ai *Societății de medici și naturaliști*, în majoritatea lor profesori de la Facultatea de medicină, au fost deseori aleși în conducerea societății, contribuind astfel în mod direct la menținerea unui elevat climat spiritual, în cadrul acestui înalt for științific. Activitatea științifică și de cercetare desfășurată în cadrul Societății s-a reflectat după 1887 în paginile revistei «*Buletinul Societății de Medici și Naturaliști*», a cărei titulatură s-a transformat mai tîrziu în «*Revista Medico-Chirurgicală*» din Iași, publicație apărută cu regularitate, uneori în ediție bilingvă.

Agitată de consecințele a două războaie mondiale, de lipsuri materiale și frămîntări politice, perioada cuprinsă între anii 1920—1948 a însemnat totuși, în sinteza ei, afirmarea deplinelor posibilități ale Facultății de medicină din Iași. Această afirmare cuprinde toate sectoarele învățămîntului fundamental și clinic. Consolidarea laboratoarelor și a

ALEXANDRU ȚUPA

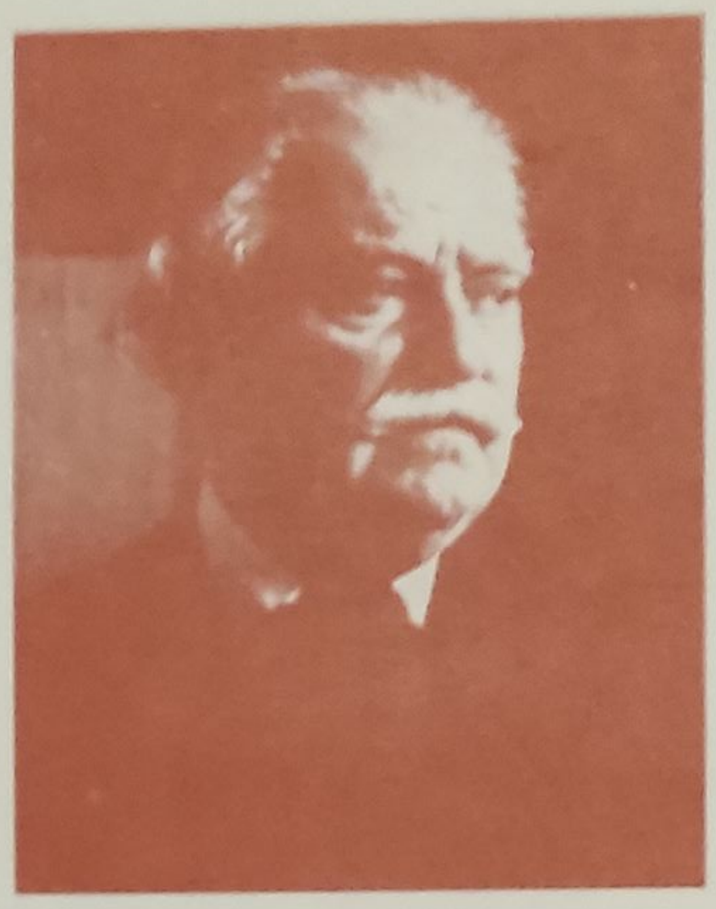

VASILE RĂȘCANU

GHEORGHE TUDORANU

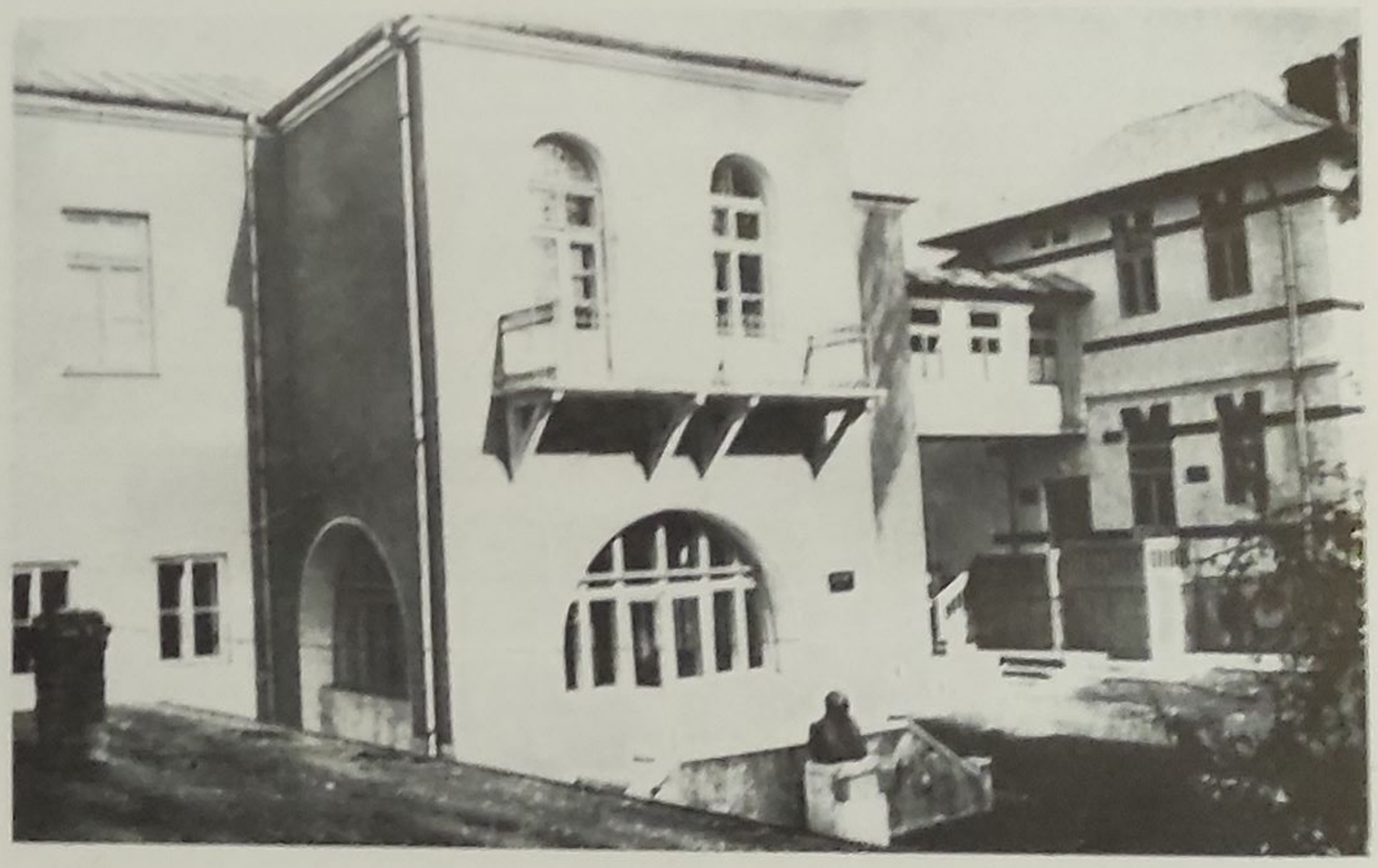

ASPECT DIN SPITALUL CLINIC DE BOLI INFECȚIOASE «IZOLAREA» IAȘI

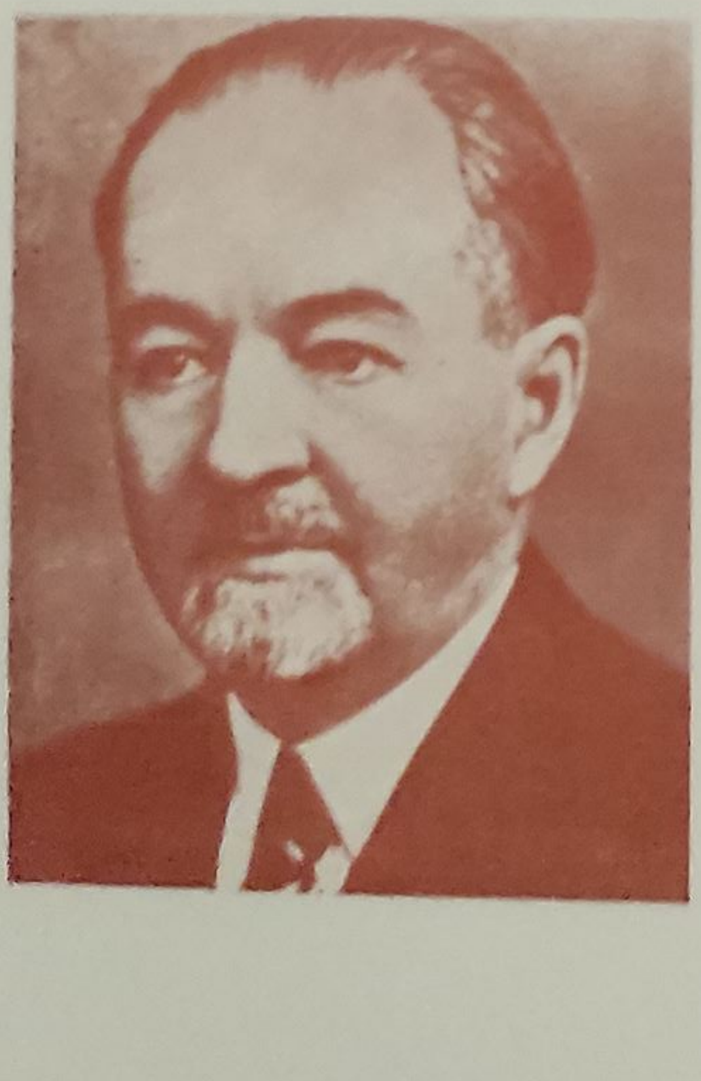

ION ENESCU

EUGEN MIRONESCU

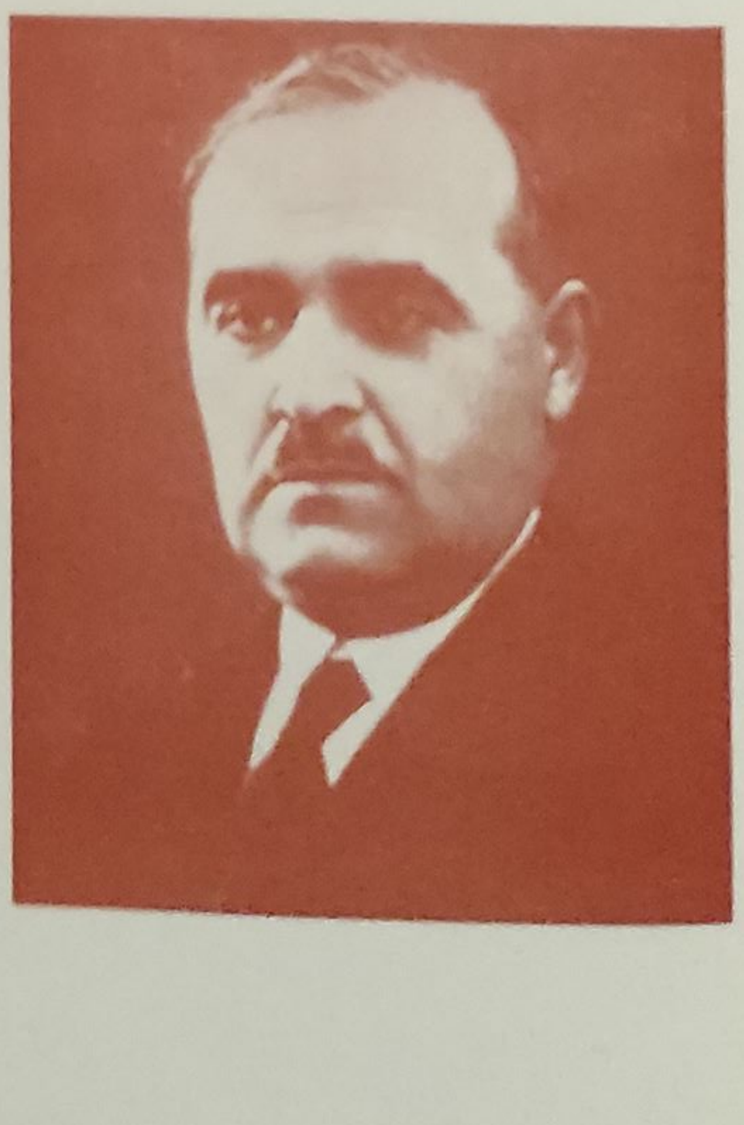

GHEORGHE NĂSTASE

activității științifice, organizarea unei baze clinice satisfăcătoare au caracterizat etapa respectivă, conținutul calitativ al acestei școli datorîndu-se unor reprezentanți iluștri ai învățământului medical românesc, profesorilor care au creat la Iași un important centru de cercetare și practică medicală, care au format cadre de valoare, personalități care, astăzi, continuă tradiția prestigioasă a medicinii românești.

Marcante personalități ale Facultății de medicină ca Fr. Rainer, E. Juvara, A. Jianu, C. I. Parhon, N. Hortolomei, C. Bacaloglu etc. au fost transferate la București, întărind astfel viața Universității bucureștene.

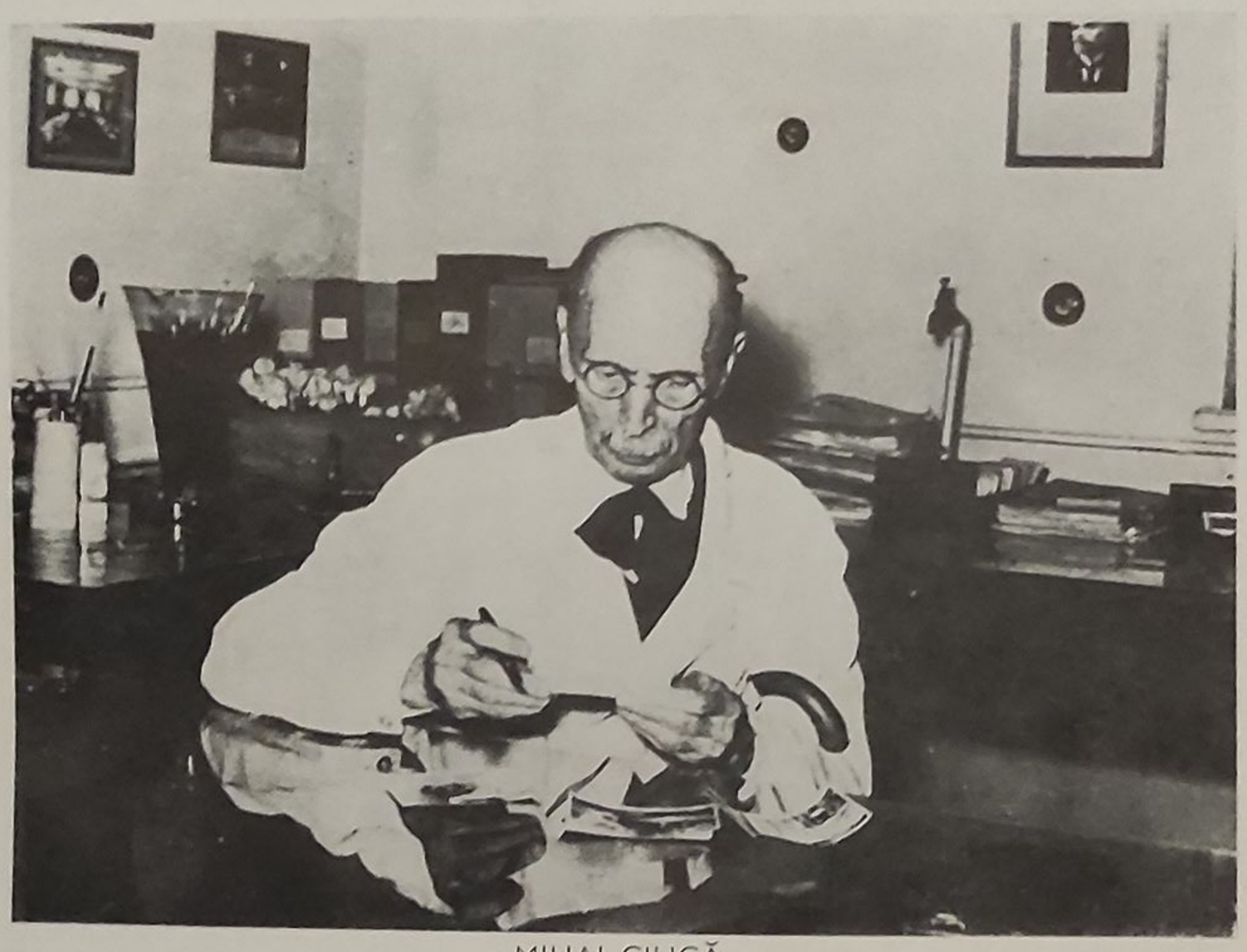

MIHAI CIUCĂ

ELENA PUȘCARIU

VEDERE GENERALĂ A CLĂDIRII CENTRALE A FACULTĂȚII DE MEDICINĂ.

LEON BALLIF

*

Viața universitară în această perioadă a fost deosebit de agitată, în special la Iași, centru cultural animat de tradiții progresiste din cele mai vechi, dar concomitent și de curente reacționare violente. Masa studenților era nucleul acestor tendințe politice progresiste.

Tragice evenimente politice petrecute la Iași, au înscris pagini de neuitat în istoria universității românești. Retrospectiv, se detașează net atitudinea marii majorități a studenților mediciniști, caracterizată prin seriozitate și aderare declarată la ideologia progresistă. Această maturitate politică, specifică celor mai mulți studenți ai facultății noastre, se datora, poate, și unui studiu disciplinat, unei activități în care contactul cu masele exploatate, cu proletariatul, cu mizeria rurală era nemijlocit. S-a evidențiat în acea perioadă, importanța educativă, exemplul viu al unora din cei mai prestigioși profesori, care au atras în sfera lor de influență pe studenți, totdeauna receptivi la valorile reale. Așa au fost C. I. Parhon, N. Leon, Al. Slătineanu, Gr. T. Popa, L. Ballif, V. Rășcanu, V. Mârza.

Aceste tradiții își aveau originea încă în secolul trecut în grupul din jurul *Contemporanului* și mai tîrziu de la *Viața românească*, în

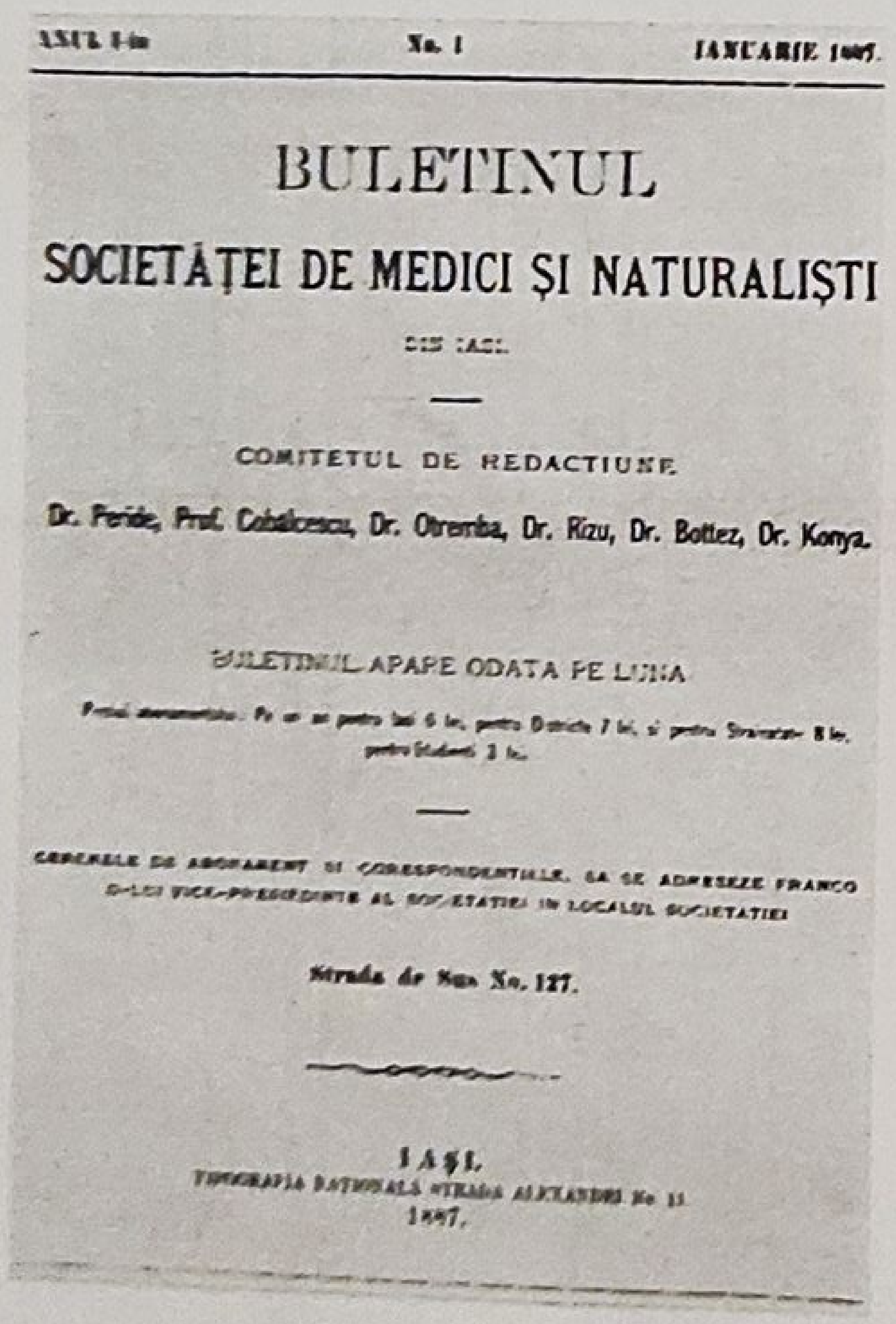

ANUL I-iu No. 1 IANUARIE 1887.

BULETINUL

SOCIETĂȚEI DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI

DIN IAȘI.

COMITETUL DE REDACȚIUNE

Dr. Peride, Prof. Cobălcescu, Dr. Otremba, Dr. Rizu, Dr. Bottez, Dr. Konya.

BULETINUL APARE ODATA PE LUNA

Strada de Sus No. 127.

IAȘI.

1887.

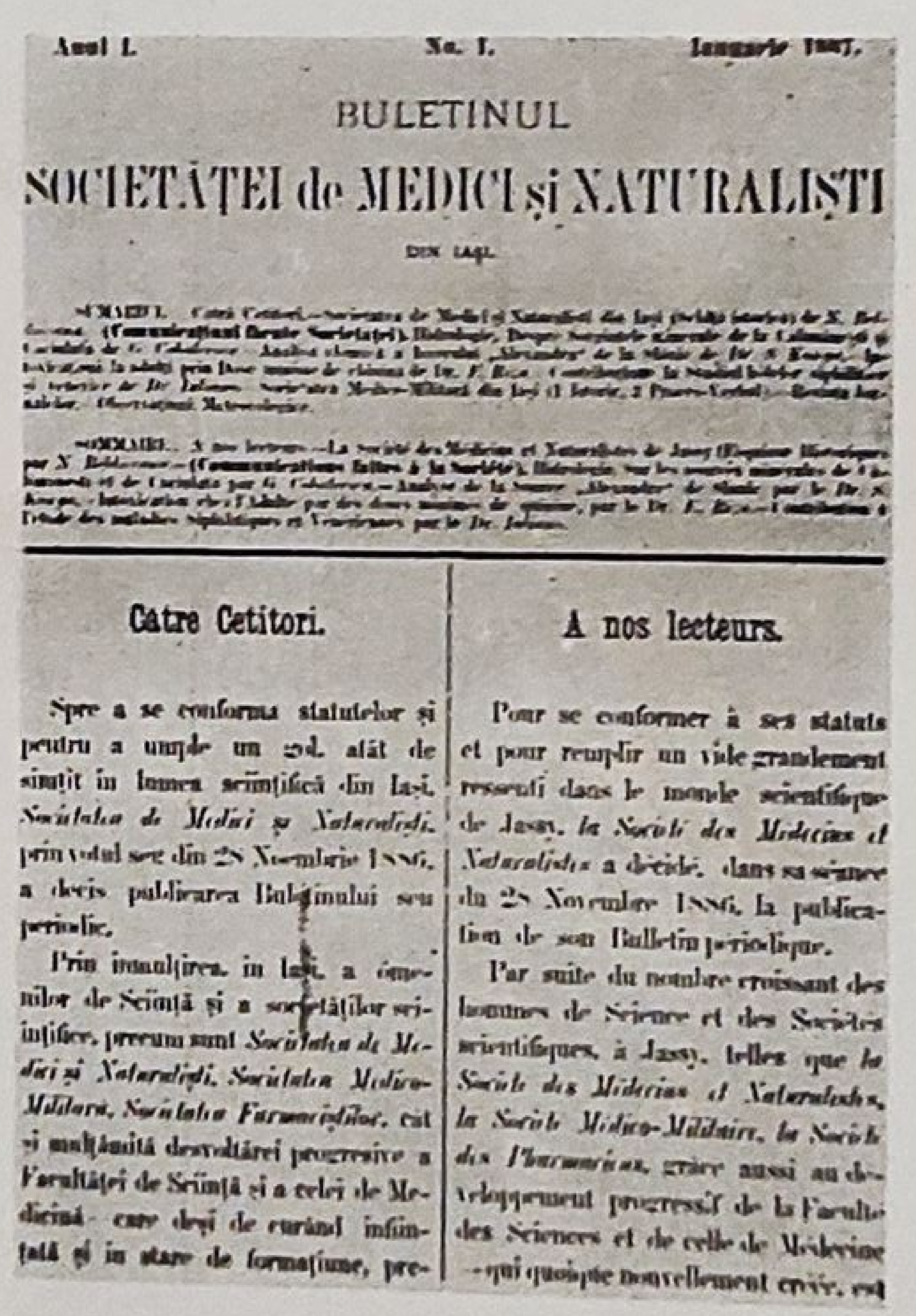

Anul I. No. 1. Ianuarie 1887.

BULETINUL

SOCIETĂȚEI de MEDICI și NATURALIȘTI

DIN IAȘI.

Către Cetitori.

Spre a se conforma statutelor și pentru a umple un gol atât de simțit în lumea sciințifică din Iași, *Societatea de Medici și Naturaliști*, prin votul seu din 28 Noembrie 1886, a decis publicarea Buletinului seu periodic.

Prin înmulțirea, în Iași, a oamenilor de Sciință și a societăților sciințifice, precum sunt *Societatea de Medici și Naturaliști*, *Societatea Medico-Militară*, *Societatea Farmaciștilor*, cat și mulțămită desvoltărei progresive a Facultăței de Sciință și a celei de Medicină, care deși de curând înființată și în stare de formațiune, pre-

A nos lecteurs.

Pour se conformer à ses statuts et pour remplir un vide grandement ressenti dans le monde scientifique de Jassy, *la Société des Médecins et Naturalistes* a décidé, dans sa séance du 28 Novembre 1886, la publication de son Bulletin periodique.

Par suite du nombre croissant des hommes de Science et des Sociétés scientifiques, à Jassy, telles que *la Société des Médecins et Naturalistes*, *la Société Médico-Militaire*, *la Société des Pharmaciens*, grâce aussi au développement progressif de la Faculté des Sciences et de celle de Médecine —qui quoique nouvellement créée, est

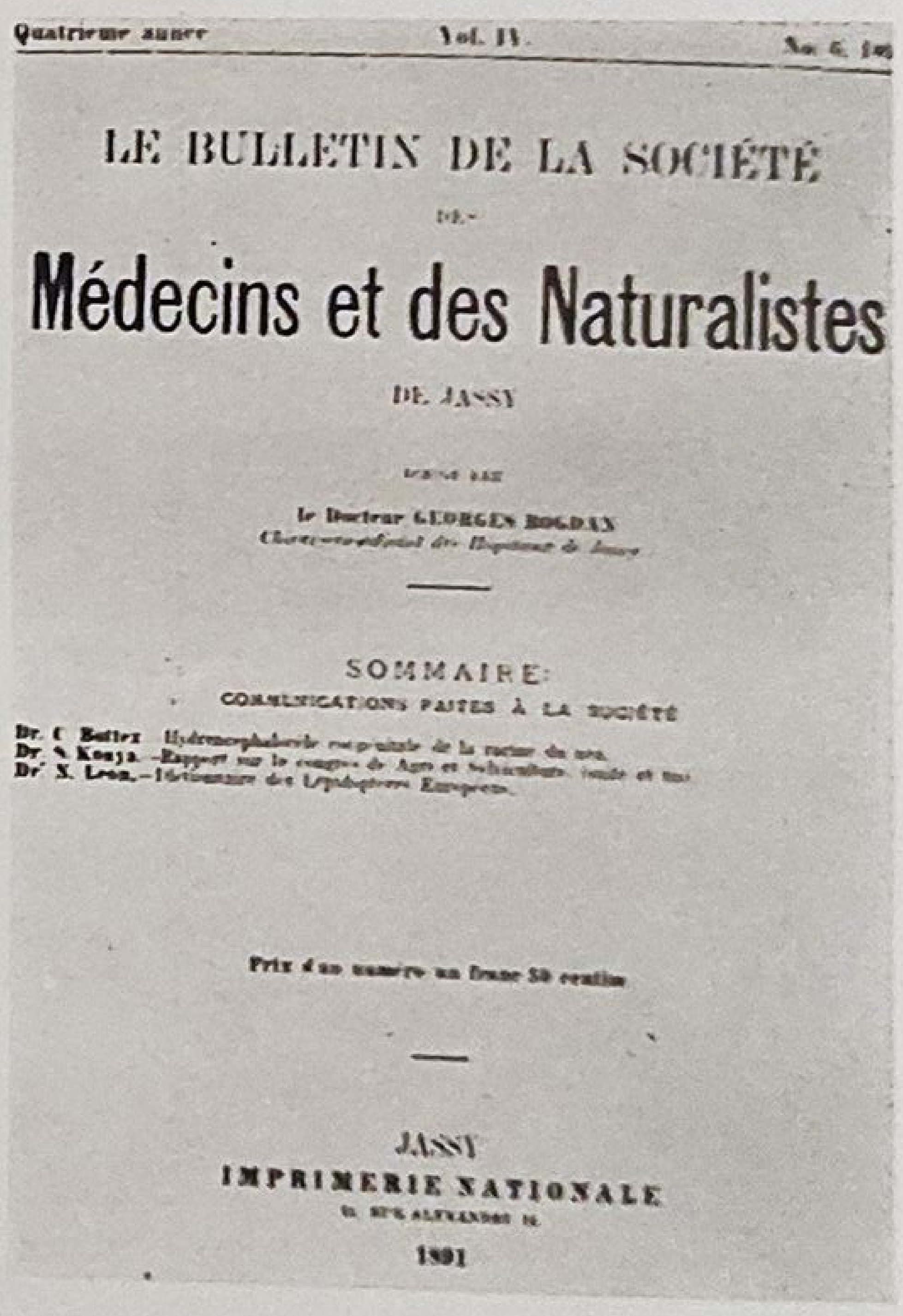

Quatrième année Vol. IV. No. 6.

LE BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ

DES

Médecins et des Naturalistes

DE JASSY

le Docteur GEORGES BOGDAN

SOMMAIRE:

COMMUNICATIONS FAITES À LA SOCIÉTÉ

JASSY

IMPRIMERIE NATIONALE

1891

ALEXANDRU IONESCU-MATIU

« BULETINUL SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI DIN IAȘI », 1887

SUMARUL ȘI FRAGMENTE DIN PREFAȚA NUMĂRULUI INAUGURAL AL « BULETINULUI SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI DIN IAȘI »

« BULETINUL SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI DIN IAȘI », ÎN LIMBA FRANCEZĂ, DIN ANUL 1890.

care facultatea de medicină avea reprezentanți de seamă. Profesori de medicină sau medici ca I. Cantacuzino, E. I. Mironescu, M. Manicatide și alții, prin activitatea lor publicistică la *Viața românească*, prin conferințe ca și prin atitudinea lor politică aderau la ideologia progresistă. Articolele cu conținut medico-social, unele cu accente politice, atrăgeau atenția asupra mizeriei maselor exploatate. Se poate afirma că în mediul universitar ieșean s-a creat o ambianță care a contribuit decisiv la orientarea progresistă și antireacționară a acțiunilor studențești, așa cum o demonstrează cu o bază documentară, convingătoare, o serie de lucrări recente ce se referă la perioada dintre cele două războaie. Atitudinea progresistă a celei mai mari părți din studențimea ieșeană se va exprima pregnant în evenimentele fundamentale ce vor urma actului de la 23 August 1944

INSTITUTUL DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE DIN IAŞI ÎN ANII CONSTRUCŢIEI SOCIALISMULUI

Facultatea de medicină din Iaşi s-a bucurat în decursul timpului de apreciere privind activitatea didactică şi ştiinţifică, graţie eforturilor depuse de cadrele sale pentru realizarea unui învăţămînt de specialitate, la nivelul exigenţelor naţionale şi internaţionale.

Generaţie după generaţie, absolvenţii Facultăţii de medicină au continuat opera înaintaşilor în planul cercetării ştiinţifice sau al ocrotirii sănătăţii publice neprecupeţind eforturile şi capacitatea lor pentru a servi interesele poporului sau pentru a da strălucire ştiinţelor medicale, afirmînd astfel spiritul creator românesc în patrimoniul creaţiei universale.

Unele ramuri şi domenii ale ştiinţelor medicale au fost pentru prima oară fundamentate la Iaşi în climatul ştiinţific şi de emulaţie existent aici, între care se cuvine să consemnăm concepţiile prof. C.I. Parhon, Fr. Rainer, M. Ciucă şi alţii.

Tradiţia cercetării ştiinţifice de laborator, de clinică, s-a îmbinat organic în decursul anilor cu tradiţia şi concepţiile progresiste în investigarea şi abordarea fenomenelor socio-medicale. După cum se ştie, aici la Iaşi a fost elaborată încă la sfîrşitul secolului trecut concepţia materialistă a dr. P. Zosin în explicarea cauzelor patologiei umane. Profesorii V. Bejan, G. Socor, Em. Riegler şi St. Possa, în ultimul deceniu al secolului trecut, din proprie iniţiativă, au constituit mai multe ambulanţe sanitare, care s-au deplasat la sate, în judeţele din Moldova, pentru a acorda asistenţă medicală gratuită familiilor de ţărani contribuind astfel la ameliorarea situaţiei celor suferinzi.

Alături de concepţiile şi manifestările progresiste din domeniul medical se cuvine să consemnăm tradiţiile democratice, revoluţionare ale cadrelor didactice de la fosta Facultate de medicină în ceea ce priveşte domeniul social-politic şi mai ales orientarea materialistă,

VEDERE GENERALĂ A CENTRULUI DE ÎNVĂŢĂMÎNT MEDICAL IEŞEAN (LABORATOARE)

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU LA IAȘI, CU OCAZIA DESCHIDERII ANULUI UNIVERSITAR 1977—1978

TINA - PRODUS NOU
DINAMICA UNO
PREOCUPARI D
CERCETARE A
INSTITUTULUI D
IGIENA IN ACTIV
TATEA DE INTE
GRARE A IMF

printre aceştia numărindu-se profesorii C. I. Parhon, Al. Slătineanu, N. Leon şi alţii.

În viaţa social-politică, Facultatea de medicină ieşeană s-a plasat încă de la începuturile sale pe poziţii înaintate, militante, medicii ieşeni fiind, cum se ştie, promotorii ideilor socialiste, unii din fondatorii cercurilor socialiste şi activişti de seamă ai Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România, ai Partidului Comunist Român. Este un titlu de onoare faptul că cei doi medici ieşeni Gh. Rojniţă şi A. Peride au fost prezenţi în timpul studiilor făcute la Paris printre militanţii revoluţionari care au contribuit la apărarea Comunei din Paris. Şcoala de psihiatrie de la Socola s-a afirmat în perioada interbelică nu numai pe plan ştiinţific ci şi pe plan politic, ca un centru de unde au iradiat ideile înaintate, revoluţionare, fiind cunoscută în literatura social-politică sub denumirea de «Socola Roşie».

În perioada fascizării ţării şi a dictaturii militaro-fasciste, numeroşi profesori, conferenţiari, asistenţi precum şi studenţi ai Facultăţii de medicină îşi aduc o contribuţie deosebit de însemnată la lupta antifascistă atît de la catedră cît şi prin participarea efectivă la acţiunile iniţiate de mişcarea antifascistă.

LOCALUL CENTRAL AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE IAŞI

O contribuție meritorie la combaterea cu argumente științifice a ideologiei fasciste, prin lucrări, reviste, ziare, conferințe publice, aveau să aducă însă savantul C. I. Parhon, prof. dr. N. Leon, prof. dr. E.I. Mironescu și mai ales prof. dr. Gr. T. Popa. Acesta din urmă a polemizat și dezavuat concepțiile rasiste ale lui Hitler din lucrarea « Mein Kampf ». Deși german de origine, la rîndul său Fr. Rainer, a adus critici virulente, științific fundamentate la adresa doctrinarului rasismului german Alfred Rosenbeg. Prin toate acestea corpul didactic al Facultății de medicină din Iași a adus o contribuție relevantă, valoroasă la promovarea gîndirii medicale umaniste, la salvgardarea tradițiilor democratice precum și la promovarea progresului social.

În perioada înfăptuirii revoluției democrat-populare dintre anii 1944—1947, corpul didactic al Facultății de medicină ieșene adoptă o poziție participativă, militantă, alăturîndu-se întregii intelectualități progresiste din țara noastră, în vederea înfăptuirii unor reforme adînci în structurile social-economice și spirituale ale societății românești și a instaurării unei democrații autentice, populare. Ca și alte instituții

NOUL LOCAL (CORPUL B) AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

ASPECT DE LA INAUGURAREA NOULUI LOCAL AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI.

de învățămînt superior, Facultatea de medicină din Iași a avut enorm de suferit de pe urma războiului. Baza sa materială și îndeosebi clădirile, laboratoarele, clinicile, au suferit avarii, deteriorări, pierderi apreciabile.

Prin intervenția unor profesori animați de profunde sentimente patriotice, de dorința de a repune în stare de funcționare una din principalele instituții de învățămînt medical, într-un moment istoric crucial, marcat de anii 1945—1946, cînd țara se confrunta cu flagelul secetei, al foametei și al unor epidemii, s-a reușit într-un răstimp scurt să se creeze condiții pentru reînceperea procesului de învățămînt. Grație inițiativelor și perseverenței acestui nucleu de cadre didactice în frunte cu acad. Vasile Rășcanu, acționîndu-se cu stăruință și patriotism, s-a reușit repararea principalelor spații de învățămînt teoretic și practic și s-au creat condiții minime necesare de cazare și masă, studenților medicinești.

Odată cu trecerea la înfăptuirea obiectivelor revoluției socialiste, după anul 1948, școala românească în general și școala de medicină în particular, au cunoscut în mod necesar mutații calitative determinate de natura transfomărilor social-economice, de revoluția din domeniul culturii și al ideologiei, ca și de ansamblul legităților general valabile, obligatorii ale edificării civilizației socialiste aplicate la particularitățile naționale.

Întregul proces de învățămînt a fost fundamentat conform programelor, pe concepția materialist-dialectică, pe legătura organică cu practica medicală în clinici, policlinici și spitale, pe cunoașterea și promovarea celor mai noi descoperiri dobîndite pe plan național și inter-

AULA INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

național în domeniul medicinii, pe stimularea eforturilor proprii de cercetare și integrare a acestora în procesul asistenței medicale.

Au fost introduse numeroase discipline noi de specialitate în planurile de învățămînt cum ar fi: medicina socială, genetica medicală, etica și deontologia medicală, sociologia medicală etc. A sporit considerabil numărul de ore aferent cursurilor, seminariilor și lucrărilor practice, s-a procedat la reconsiderarea practicii de specialitate a studenților, a baremului de manevre și aplicații de specialitate în anii de studiu destinați stagiilor în clinici, spitale, policlinici etc. De asemenea s-au reorganizat catedrele, a fost calitativ îmbunătățită structura acestora, repartizarea disciplinelor pe facultăți și catedre, concomitent cu introducerea unor exigențe noi în ceea ce privește promovarea cadrelor și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor didactice.

În contextul acestor transformări structurale a învățămîntului românesc s-a impus ca o cerință imperioasă introducerea predării disciplinelor de științe sociale. Pentru școala medicală ieșeană integrarea științelor sociale în sistemul disciplinelor de specilitate, într-un tot organic, începînd cu anul 1948, a avut rațiunea de a sincroniza pregătirea profesională a viitorilor medici și farmaciști cu cea politică, ideologică și filozofică, formarea multilaterală a acestora.

O expresie elocventă a rolului deosebit de important acordat învățămîntului medical superior în strategia partidului și statului este și măsura de transformare, începînd din anul 1948, a Facultății de medicină în Institut de medicină, ca unitate de sine stătătoare. În afară de Facultatea de medicină, institutul cuprindea două facultăți nou create încă din anul 1961 și anume, facultatea de farmacie, și facultatea de stomatologie răspunzînd astfel nevoilor de cadre de specialitate în aceste domenii, resimțită acut în deosebi de rețeaua sanitară

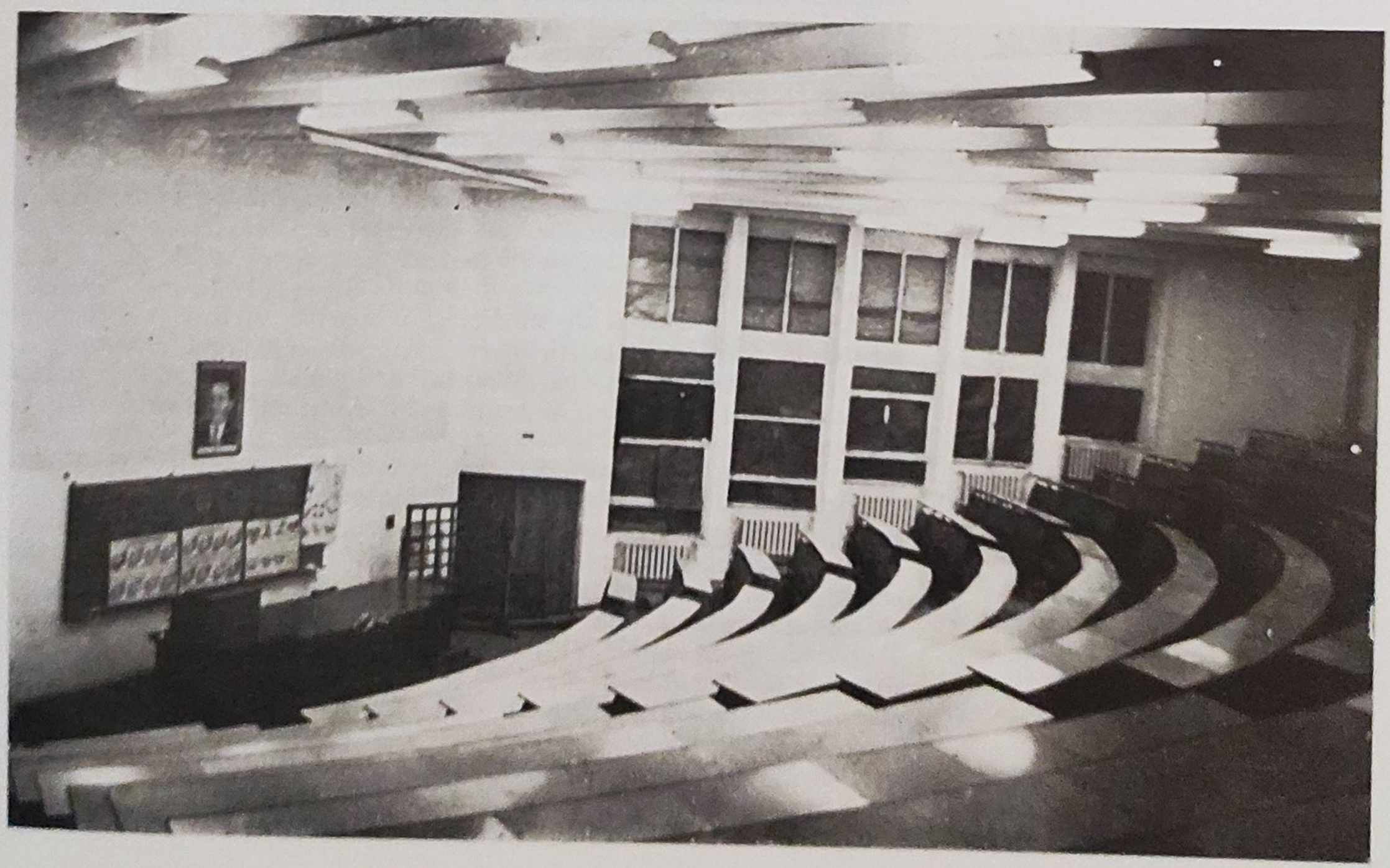

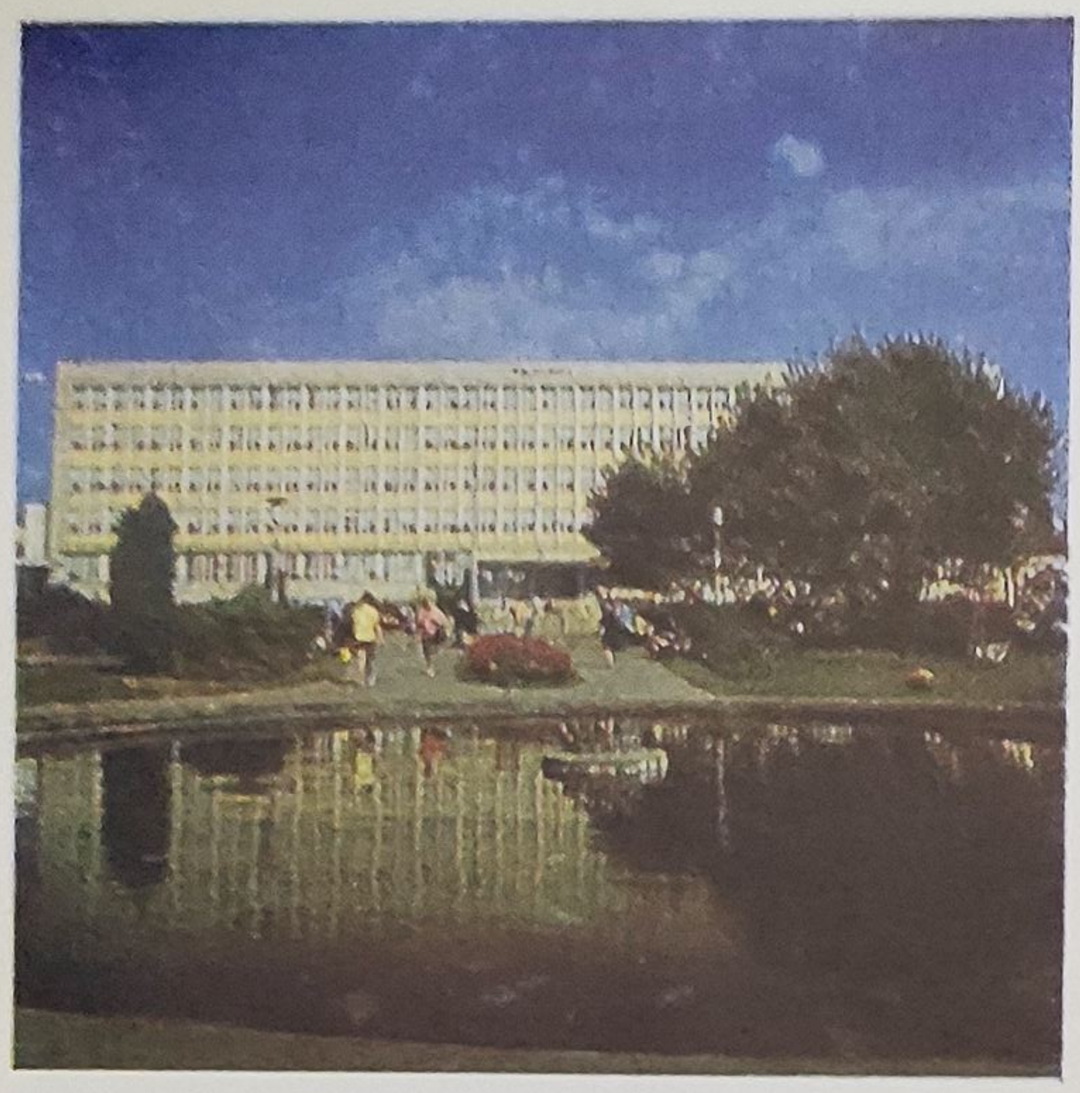

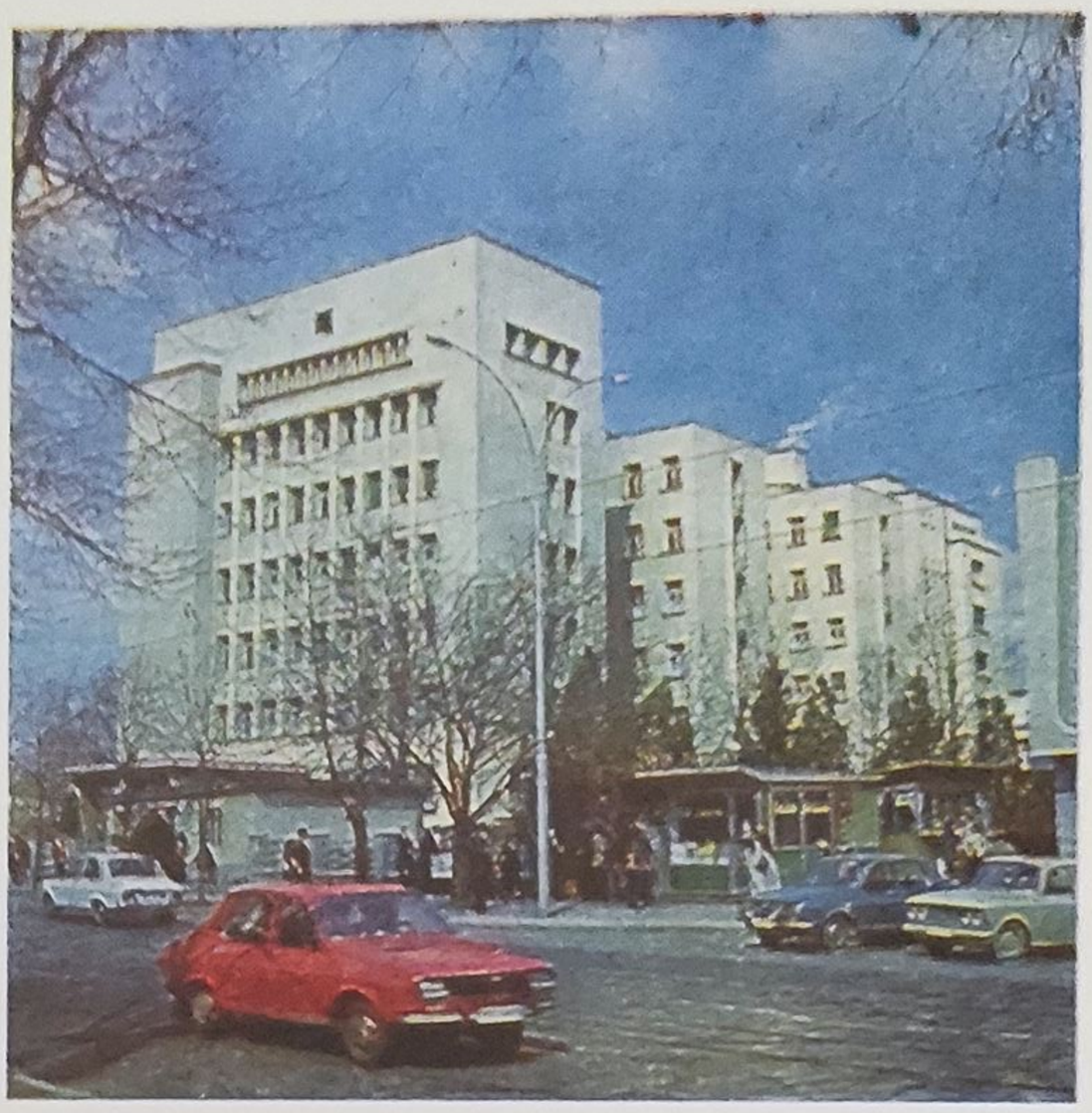

a Moldovei. În felul acesta abia în condițiile regimului socialist s-au dat curs repetatelor intervenții și memorii adresate de conducerea facultății de medicină din Iași în vederea înființării unor facultăți cu profil stomatologic și farmaceutic, aspirații vechi ale intelectualității ieșene.

În anii socialismului Institutul de medicină și farmacie din Iași a dobîndit o personalitate distinctă, s-a impus ca unitate de învățămint superior medical prestigioasă, continuînd tradițiile înaintate și acumulînd noi tradiții, asigurînd pregătirea temeinică a medicilor și farmaciștilor în concordanță cu comandamentele sociale. Atît sub raport cantitativ, respectiv al numărului de studenți școlarizați, al cadrelor didactice care au asigurat pregătirea acestora și mai ales sub raport calitativ, al mijloacelor şi procedeelor de realizare a procesului instructiv-educativ, Institutul de medicină şi farmacie a cunoscut progrese continue, mutaţii reflectate în concepția de organizare și funcționare a disciplinelor şi catedrelor, de integrare a disciplinelor preclinice cu cele clinice, a învăţămîntului teoretic cu practica medicală şi cercetarea ştiinţifică etc.

Aproximativ 10.000 de medici şi farmacişti au fost şcolarizaţi şi repartizaţi reţelei sanitare în ultimul sfert de veac, ceea ce dimensionează la adevărata sa valoare aportul şcolii medicale ieşene la înfăptuirea politicii partidului şi statului în domeniul ocrotirii sănătăţii publice.

În prezent, institutul funcţionează cu trei facultăţi şi anume: Facultatea de medicină cu secţiile de medicină generală şi pediatrie, Facultatea de stomatologie şi Facultatea de farmacie. În cadrul acestora sînt şcolarizaţi în anul universitar 1978/1979 un număr de 3419 studenţi dintre care 792 studenţi străini. Este cea mai mare cifră de şcolarizare pe care a înregistrat-o institutul în decursul a 100 de ani de existenţă. Pe facultăţi, numărul cel mai mare de studenţi îl deţine Medicina generală (1617 studenţi plus 399 la secţia pediatrie), urmată de Farmacie (279 studenţi) şi Stomatologie (267 studenţi). Structura socială a studenţilor români reflectă în genere structura socială şi de clasă a societăţii noastre, ponderea cea mai mare fiind deţinută de fiii de muncitori, ţărani cooperatori şi intelectuali. În ceea ce priveşte proveniența studenţilor străini, numărul cel mai mare îl dau ţările din

POLICLINICA NR. 1 IAŞI

SPITALUL CLINIC NR. 2

SPITALUL CLINIC DE NEUROCHIRURGIE

SPITALUL CLINIC DE COPII

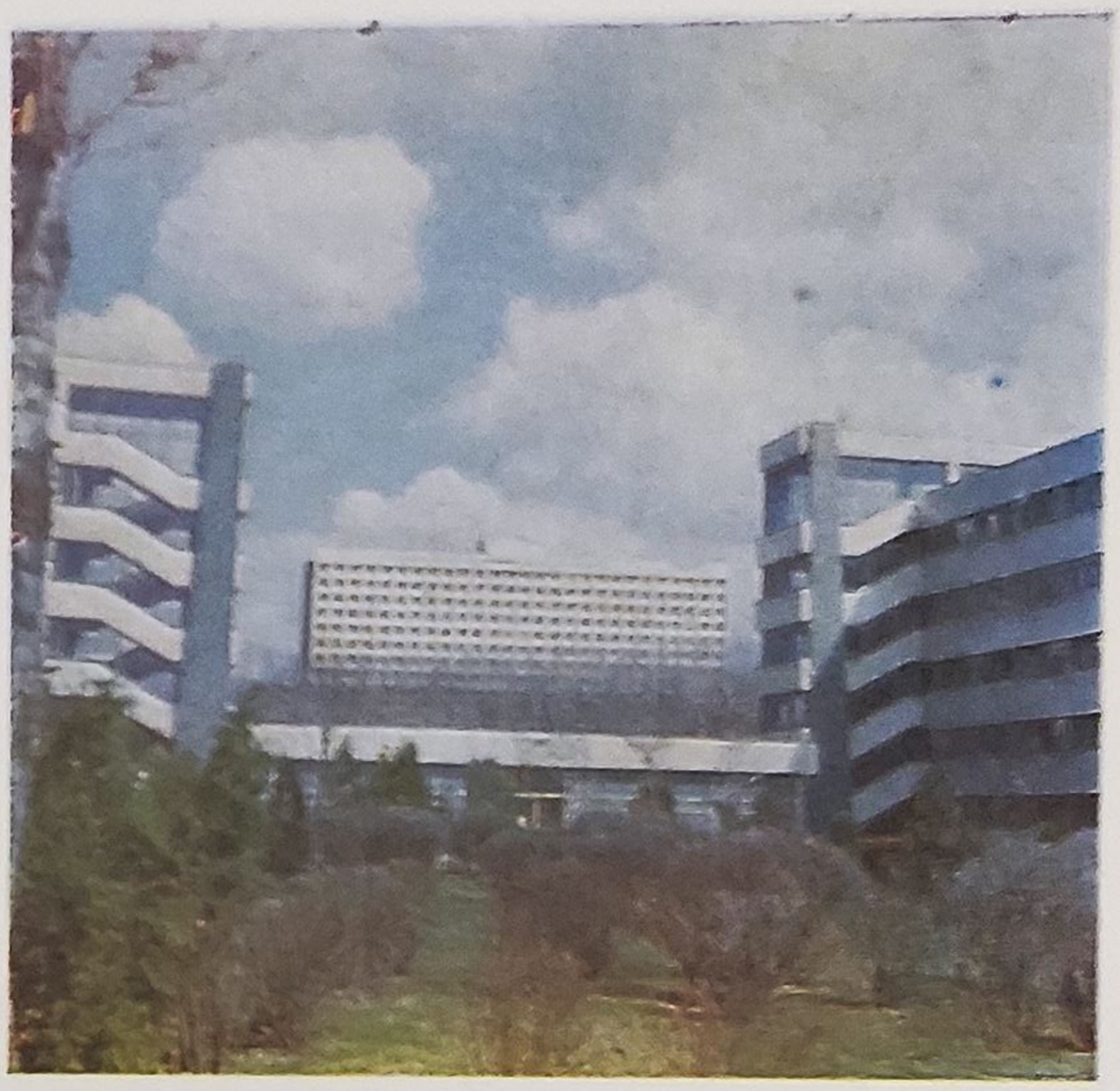

Africa (20), Asia (10), din America de Sud (3), din America Centrală și (2), Europa (2).

Baza materială care asigură desfășurarea în condiții optime a procesului de instruire și educație a studenților s-a dezvoltat de la o etapă la alta în anii construcției socialismului. Dacă ne referim la spațiile de învățămînt, respectiv săli de curs, de seminarii, de lucrări practice, laboratoare, etc. acestea au cunoscut o extindere considerabilă mai ales în ultimii ani, datorită grijii partidului și statului, preocupărilor factorilor de conducere ai institutului. În acest sens, trebuie să subliniem că în ultimii 4 ani a fost construită o clădire nouă pentru nevoile de învățămînt ale Facultății de farmacie și parțial ale Facultății de stomatologie, formată din 130 camere, dintre care 26 săli de lucrări practice, 25 laboratoare pentru uzul studenților și 32 laboratoare de cercetare pentru cadrele didactice, o aulă — amfiteatru cu o capacitate de 300 de locuri. Spațiul de învățămînt s-a extins și prin darea în folosință a unor săli de cursuri și amfiteatre în cadrul noilor clădiri ale spitalelor clinice de Ftiziologie, C.F.R., Pediatrie, Neurochirurgie și Recuperare.

Pe ansamblul institutului studenții beneficiază de 54 săli de lucrări și 46 laboratoare dotate an de an cu aparatură, instrumente și mijloace de experiență moderne.

În ultimii ani a fost organizat Cabinetul de științe sociale care funcționează ca laborator al disciplinelor de profil.

Biblioteca institutului avînd o dotare optimă sub formă de tratate, cărți, manuale, reviste etc., din domeniul medicinei și farmaciei, editate în țară și străinătate, vine să completeze condițiile de studiu, baza materială a procesului de învățămînt, pusă la dispoziție de societatea noastră pentru a asigura pregătirea corespunzătoare viitorilor specialiști. Pe lîngă fondul de cărți vechi de o valoare excepțională acumulat de bibliotecă în decursul deceniilor, în anii regimului socialist fondul de cărți s-a dezvoltat și diversificat substanțial.

Concomitent cu dotarea bazei materiale a procesului didactic și științific, an de an s-au îmbunătățit *condițiile de viață ale studenților* în cămine și cantine, prin noi investiții în amenajarea și extinderea capacității acestora. Studenții români și străini bursieri beneficiază de

SPITALUL CLINIC DE RECUPERARE

SPITALUL CLINIC DE TUBERCULOZĂ

STUDENȚI LA LUCRĂRI ÎN LABORATOR

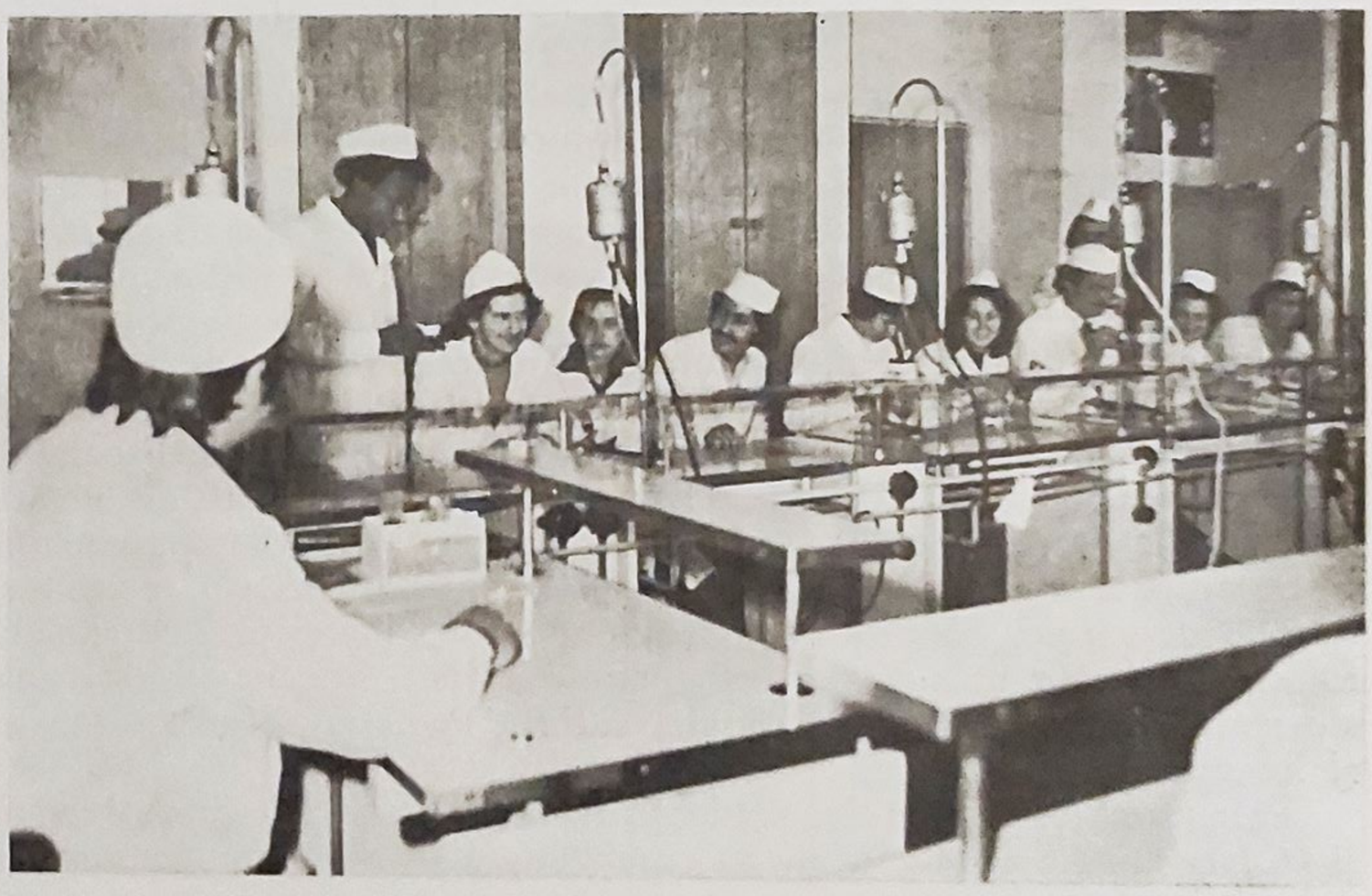

cazarea în șase cămine și servesc masa în cadrul celor două cantine proprii ale institutului. În total, căminele dispun de 490 camere și o capacitate de cazare pentru 2140 de studenți bursieri români și străini.

În prezent aproximativ 60% din studenții institutului sînt bursieri de stat. În condițiile politicii generale a partidului de ridicare continuă a nivelului de trai material și spiritual, plafonul burselor a crescut substanțial de la o etapă la alta. În anul universitar 1977/1978 suma globală încasată de studenții bursieri români și străini a fost de 13.423.000 lei. Introducerea autogosopodăririi în cămine și cantine a determinat cointeresarea studenților în crearea și menținerea unor condiții civilizate de viață și funcționalitate optimă, a acestora, a avut un însemnat efect educativ. În afara burselor acordate pentru rezultate la învățătură, studenții din anii IV, V și VI beneficiază de o alocație specială de externat care reprezintă o formă generalizată de învățămînt

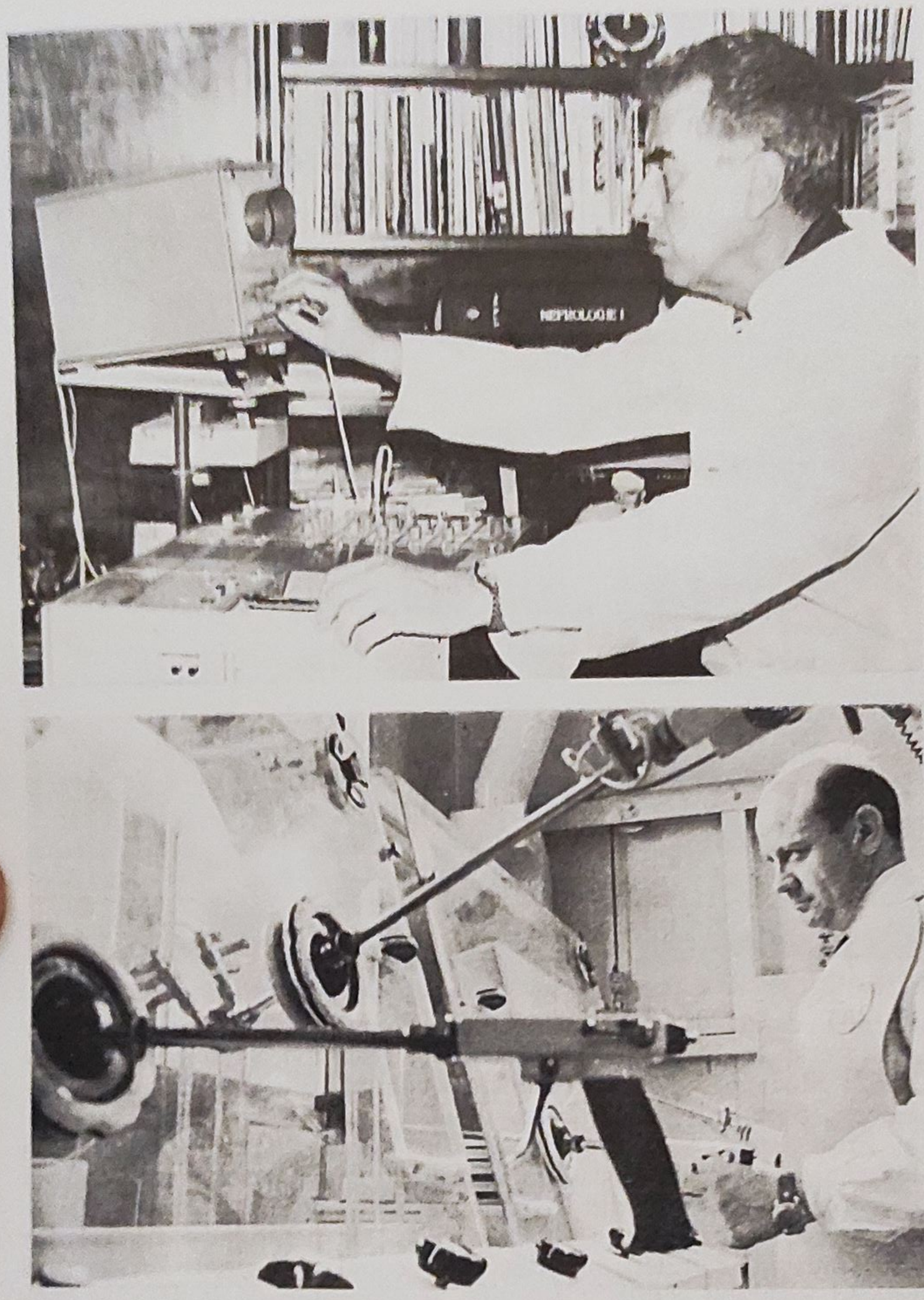

practic realizat în cadrul clinicilor universitare. De asemenea, pe baza Legii de organizare medico-sanitară, începînd din anul 1978 s-a introdus internatul generalizat pentru toţi absolvenţii institutului de medicină cu o durată de trei ani, care se realizează atît în clinicile de specialitate din Iaşi cît şi în spitalele judeţene şi municipale din Moldova, cu obligativitatea susţinerii unor examene periodice de specialitate în vederea însuşirii temeinice a profesiunii de medic şi farmacist, a deprinderilor necesare desfăşurării unei activităţi independente şi eficiente la viitoarele locuri de muncă din reţeaua medico-sanitară.

Existenţa unor asemenea condiţii optime de studiu şi de viaţă au o influenţă pozitivă, directă, nemijlocită, asupra procesului de învăţămînt.

Pe măsura creşterii cifrei de şcolarizare, a numărului de studenţi, în mod inerent a crescut şi numărul cadrelor didactice de la fiecare disciplină şi catedră. În anul universitar 1978/1979 institutul nostru dispune

ASPECT DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE ÎN CLINICA II MEDICALĂ. SPITALUL CLINIC NR.1 IAŞI

LABORATORUL DE EXPLORĂRI ŞI TERAPIE CU RADIOIZOTOPI SPITALUL CLINIC NR. 1 IAŞI

COMPLEXUL STUDENȚESC «TUDOR VLADIMIRESCU» — VEDERE PARȚIALĂ

de 404 cadre didactice, la 80 de discipline clinice și preclinice organizate în 15 catedre. Pe facultăți, repartiția acestora se prezintă astfel: Medicina generală (inclusiv secția de pediatrie) 259 cadre didactice, Stomatologia 63, Farmacia 46.

Preocuparea dominantă a *cadrelor didactice* în cadrul procesului instructiv-educativ o constitue reflectarea în cursuri a celor mai noi descoperiri, informații din literatura de specialitate din țară și străinătate precum și ilustrarea rezultatelor proprii ale catedrelor și disciplinelor din domeniul cercetării științifice. În scopul unei ample informări, a ridicări nivelului calitativ științific al procesului de învățămînt conducerea institutului s-a preocupat continuu de organizarea unor dezbateri științifice în catedre și facultăți, a trimis în fiecare an un număr de cadre didactice la specializare în țară și străinătate, a urmărit difuzarea și fructificarea concretă, eficientă a experienței pozitive acumulată de fiecare cadru didactic, de fiecare colectiv de disciplină și catedră. În decursul anilor, un număr de 166 cadre didactice au obținut titlul de doctor în medicină, elaborînd lucrări valoroase, rodul a numeroși ani de acumulare de informații, de experiențe și investigații dintre care numeroase au și intrat în circuitul didactic și științific de specialitate. Conducerea institutului s-a preocupat și de creșterea treptată a numărului de profesori cu experiență care au primit dreptul să conducă elaborarea și susținerea tezelor de doctorat. În prezent 32 de cadre didactice de prestigiu ale institutului au fost investite de Ministerul Educației și Învățămîntului cu dreptul de a îndruma teze de doctorat în specialitățile de bază ale medicinii și farmaciei, atît la

disciplinele clinice cît și preclinice. În anul universitar 1977/1978 numărul doctoranzilor a fost de 172, iar în acest an universitar de peste 280.

Este relevantă și grija cadrelor didactice de a asigura pregătirea studenților pe baza unor cursuri, manuale, tratate caiete de lucrări practice proprii, tipărite în cadrul institutului. În ultimii cinci ani în cadrul institutului au fost tipărite peste 130 de cursuri și caiete de lucrări practice la disciplinile clinice și preclinice fiind puse la dispoziția studenților. Eforturile pentru dezvoltarea bazei materiale a laboratoarelor prin autodotare, prin construirea cu mijloace interne sau prin colaborare, pe bază de contracte cu alte unități a unor aparate și utilaje etc., se cuvin de asemenea subliniate. În același timp catedrele și disciplinele s-au preocupat de modernizarea procesului de predare, prin procurarea și folosirea tot mai sistematică a mijloacelor audio-vizuale.

Continuînd tradiția pedagogică înaintată a unor personalități proeminente ale Școlii medicale ieșene, titularii disciplinelor au reușit să realizeze predarea într-o manieră atrăgătoare, logică, argumentată. Prelegerile se disting în prezent prin aceea că reușesc să solicite permanent pe student să gîndească, să caute răspunsuri la numeroasele probleme ridicate în fața științelor medicale și farmaceutice, de evoluția rapidă a societății contemporane, dezvoltîndu-le astfel o gîndire independentă, creatoare.

O altă coordonată a procesului instructiv-educativ în institutul nostru o constituie preocuparea pentru interpretarea materialist-dialectică a proceselor și fenomenelor bio-medicale. O contribuție ines-

VIZITĂ A ORGANELOR DE PARTID ȘI STAT JUDEȚENE LA INSTITUTUL DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE IAȘI

timabilă la formarea gîndirii ştiinţifice, la dezvoltarea orizontului spiritual al viitorilor medici şi farmacişti, la formarea lor ca specialişti legaţi organic de valorile socialismului, receptivi la comandamentele societăţii noastre, integraţi multidimensional în realităţile economice, politice şi spirituale ale societăţii noastre a adus-o şi disciplina de ştiinţe sociale. Titularii acesteia manifestă o preocupare consecventă pentru aprofundarea informaţiei de specialitate, pentru perfecţionarea şi modernizarea metodologiei de predare şi seminarizare, pentru asimilarea mutaţiilor din practica şi gîndirea social-politică şi ştiinţifică naţională şi internaţională, precum şi în adaptarea programelor analitice, a problematicii abordate la specificul facultăţilor şi institutului. Fenomenele şi procesele specifice societăţii româneşti ca şi epocii contemporane, legităţile sociale obiective sînt investigate şi explicate în complexitatea lor, în interrelaţiile lor dialectice. De asemenea este relevată contribuţia originală, românească, la îmbogăţirea patrimoniului gîndirii progresiste contemporane, pe baza aplicării judicioase a legităţilor generale ale civilizaţiei socialiste la particularităţile naţionale.

Între experienţele pedagogice pozitive ale facultăţilor şi catedrelor, privind deprinderea treptată a studenţilor din primii ani de studiu cu particularităţile muncii în învăţămîntul medical superior se înscrie şi elaborarea unui material intitulat « Metodologia studiului individual» care este prelucrat cu studenţii anilor I şi II de către cadrele didactice îndrumătoare, la începutul anului universitar, ceea ce are un efect pozitiv asupra formării stilului de muncă individuală a viitorilor medici şi farmacişti.

În spiritul indicaţiilor Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, întregul proces de învăţămînt medical şi farmaceutic din institutul nostru este integrat organic cu practica medicală care se desfăşoară în clinici, policlinici, spitale şi farmacii. Toţi studenţii realizează în timpul anului stagii în unităţile din reţeaua sanitară sub îndrumarea cadrelor didactice şi a specialiştilor. La rîndul lor, toate cadrele didactice de la disciplinele preclinice au fost integrate în reţeaua de asistenţă medicală, ceea ce a determinat o ancorare mai mare a cursurilor în practica medicală. De asemenea, integrarea cadrelor didactice în activitatea practică de acordare a asistenţei medicale populaţiei se realizează şi prin aceea că toate clinicile de specialitate universitare au obligaţia de a asigura îndrumarea metodologică a întregii reţele sanitare din Moldova. În acest sens, specialiştii din clinici, cadre didactice ale I.M.F. au fost repartizaţi pe judeţe şi lunar se deplasează ca să acorde îndrumare metodologică medicilor de profil, din spitalele judeţene.

Ansamblul acestor direcţii majore ale activităţii didactice, şi pedagogice au o înrîurire favorabilă asupra pregătirii studenţilor, asupra rezultatelor sesiunilor de examene, însuşirii profesiunii de medic şi farmacist. Studii şi anchete sociologice întreprinse de către *Cabinetul absolventului*, organism creat în ultimii ani, avînd rolul de a dimensiona nivelul pregătirii tinerilor medici şi farmacişti în raport cu cazuistica din teren, judiciozitatea planurilor şi programelor de învăţămînt, demonstrează faptul că imensa majoritate a acestora reuşesc să rezolve competent problemele de specialitate, sînt apreciaţi pozitiv de conducerea direcţiilor sanitare, a spitalelor teritoriale, de organele de partid şi de stat.

Un domeniu distinct şi major al activităţii institutului nostru îl constituie *cercetarea ştiinţifică* în care şcoala de medicină ieşeană s-a afirmat cu rezultate relevante atît în trecut cît şi în prezent. Acesta este domeniul în care permanent cadrele didactice au îmbinat tradiţia cu inovaţia, cercetările teoretice fundamentale cu cele practice, aplicative.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ « M. EMINESCU »

Fără a minimaliza rolul cercetărilor teoretice, fundamentale, devenite tradiționale în domeniul medicinii, catedrele și facultățile au acordat, mai ales în ultimul deceniu, un rol prioritar cercetării unor probleme majore cu caracter aplicativ în colaborarea directă cu rețeaua medicală, cu unitățile de profil precum și cu institutele de cercetare cu caracter medical, inclusiv cu Academia de Științe Medicale. Activitatea de cercetare științifică antrenează toate cadrele didactice, tehnice superioare și un număr important de studenți, într-o activitate orientată pentru rezolvarea problemelor majore de sănătate publică. Orientarea actuală a cercetării în I.M.F. Iași corespunde pe deplin indicațiilor stabilite prin documentele de partid și recomandările Ministerului Educației și Învățământului privind eficiența cercetării științifice și integrarea ei cu practica medicală și farmaceutică. În anul 1978, planul de cercetare al I.M.F. Iași a cuprins 120 de teme din cele 10 obiective majore ale Academiei de Științe Medicale (84 la Facultatea de medicină generală, 19 la Facultatea de stomatologie și 17 la Facultatea de farmacie). La acestea se adaugă 3 teme în planul intern de la Facultatea de farmacie și cele 14 teme contractate de unele discipline și catedre din institut, la Facultatea de medicină de către disciplinele: Medicina muncii (3), Epidemiologie (1), Farmacologie (2), Biochimie (1), Virusologie (1) și cinci la Facultatea de farmacie: de către disciplinele Farmacognozie (1), Chimie farmaceutică (2), Toxicologie (1), Tehnică farmaceutică (1). La aceste contracte trebuie adăugate 8 convenții de cercetare în valoare de 509.000 lei de la Facultatea de farmacie. În afara acestor contracte și convenții

TEATRUL NAȚIONAL « VASILE ALECSANDRI »

CASA DE CULTURĂ A TINERETULUI

interne, menționăm de asemenea 2 contracte cu Organizația Mondială a Sănătății ale disciplinelor de Virusologie și Parazitologie.

Pentru realizarea temelor din plan, disciplinele au optat pentru o largă colaborare interdisciplinară, antrenarea unor cadre din rețeaua sanitară, stomatologie și farmacie precum și a 313 studenți. Această orientare a permis o valorificare mai amplă a dotării comune și a potențialului de cercetare. Ea reprezintă un aspect pozitiv și se înscrie perfect în concepția actuală a integrării.

Remarcabilă este, de asemenea, colaborarea unor discipline din IMF Iași cu colective de cercetare din străinătate (Fiziologie, Biologie și Genetică medicală, Virusologie, Biofizică, Parazitologie, Psihiatrie Oftalmologie, Medicină legală, Endocrinologie, Pediatrie II, Istoria medicinii, Farmacognozie).

Rezultatele cercetării au fost valorificate în primul rînd prin utilizarea lor în asistența medicală, îndrumarea terenului și în cadrul învățămîntului postuniversitar.

Numeroase discipline au elaborat propuneri concrete pentru Ministerul Sănătății privind depistarea, diagnosticul și tratamentul unor boli sau au realizat scrisori metodologice către serviciile din Moldova îndrumate metodologic de I.M.F. Iași (Clinica I-a medicală, Microbiologie, Clinica a III-a chirurgie, Obstetrică, Oftamologie, Paradontologie); Au fost realizate noi produse farmaceutice sintetice sau extrase din produse indigene; s-au obținut rezultate remarcabile în îmbunătățirea metodelor de asigurare a calității medicamentelor (Farmacodinamie, Chimie farmaceutică, Farmacognozie, Chimie analitică, Controlul medicamentului, Chimie anorganică, Chimie fizică).

CASA DE CULTURĂ A TINERETULUI

interne, menționăm de asemenea 2 contracte cu Organizația Mondială a Sănătății ale disciplinelor de Virusologie și Parazitologie.

Pentru realizarea temelor din plan, disciplinele au optat pentru o largă colaborare interdisciplinară, antrenarea unor cadre din rețeaua sanitară, stomatologie și farmacie precum și a 313 studenți. Această orientare a permis o valorificare mai amplă a dotării comune și a potențialului de cercetare. Ea reprezintă un aspect pozitiv și se înscrie perfect în concepția actuală a integrării.

Remarcabilă este, de asemenea, colaborarea unor discipline din IMF Iași cu colective de cercetare din străinătate (Fiziologie, Biologie și Genetică medicală, Virusologie, Biofizică, Parazitologie, Psihiatrie Oftalmologie, Medicină legală, Endocrinologie, Pediatrie II, Istoria medicinii, Farmacognozie).

Rezultatele cercetării au fost valorificate în primul rînd prin utilizarea lor în asistența medicală, îndrumarea terenului și în cadrul învățămîntului postuniversitar.

Numeroase discipline au elaborat propuneri concrete pentru Ministerul Sănătății privind depistarea, diagnosticul și tratamentul unor boli sau au realizat scrisori metodologice către serviciile din Moldova îndrumate metodologic de I.M.F. Iași (Clinica I-a medicală, Microbiologie, Clinica a III-a chirurgie, Obstetrică, Oftamologie, Paradontologie); Au fost realizate noi produse farmaceutice sintetice sau extrase din produse indigene; s-au obținut rezultate remarcabile în îmbunătățirea metodelor de asigurare a calității medicamentelor (Farmacodinamie, Chimie farmaceutică, Farmacognozie, Chimie analitică, Controlul medicamentului, Chimie anorganică, Chimie fizică).

În prezent sînt investigate 12 probleme fundamentale din planul de stat care se subdivid în 105 teme, de o importanță cardinală pentru rezolvarea unor probleme medico-sociale cum sînt: Protecția mediului ambiant; Adaptarea organismului uman; Influența factorului alimentar; Prevenirea și combaterea bolilor netransmisibile; Probleme privind reproducerea umană, ocrotirea mamei și a copilului; Prevenirea și combaterea bolilor transmisibile; Medicamente noi; Aparatură medicală; Optimizarea diagnosticului și tratamentului chirurgical în tumorile teritorului maxilo-facial; Morbiditatea prin carie și parodontopatii marginale cronice în unitățile industriale ale Municipiului Iași etc. Numărul contractelor cu diverse instituții și intreprinderi beneficiare se cifrează la 15 cu o valoare de peste 700.000 de lei. S-a extins, de asemenea, colaborarea unor discipline cu Organizația Mondială a Sănătății ca și cu institute de învățămînt superior din străinătate în domeniul cercetării.

Institutul nostru a inițiat și găzduit în ultimii ani manifestări științifice naționale și internaționale de prestigiu din domeniul fiziologiei, pishiatriei, medicinei interne, chirurgiei, stomatologiei etc. la care au participat personalități consacrate din țara noastră și de peste hotare, lucrările fiind publicate în volume de specialitate.

Un număr mare de cadre didactice ale institulului au participat la rîndul lor cu lucrări apreciate la congrese și reuniuni științifice naționale și internaționale organizate de U.S.S.M., de O.M.S. și de societăți științifice din alte țări, aproape din toate domeniile medicinii, stomatologiei, farmaciei etc.

Continuînd și ridicînd pe o scară valorică superioară tradițiile cercetării științifice ale Școlii de medicină din Iași, cadrele didactice actuale au reușit să afirme pe plan internațional medicina românească, fiind răsplătite prin alegerea unora dintre ele ca membri activi sau onorifici ai unor reputate societăți medicale din Europa și America,

BIBLIOTECA INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE IAȘI — SALĂ DE LECTURĂ

precum și în conducerea unor reuniuni, și congrese de specialitate. Literatura medicală națională și internațională citează ca lucrări de referință lucrările multor cadre didactice ale institutului. În ultimii ani mai multe lucrări ale profesorilor ieșeni au fost distinse cu premii ale Academiei R.S.R.

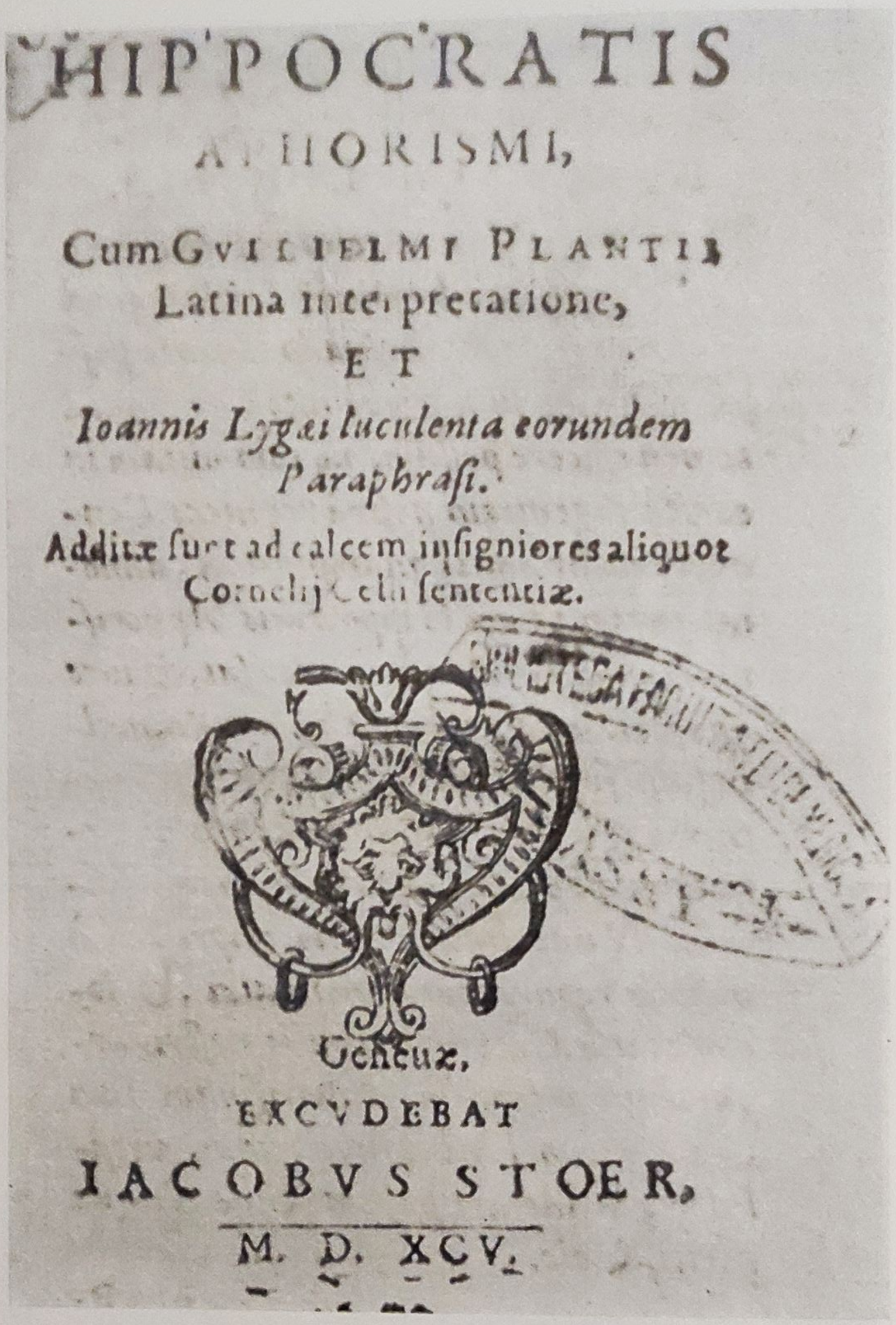
HIPPOCRATIS

APHORISMI,

Cum GVILIELMI PLANTII
Latina interpretatione,

ET

Ioannis Lygæi luculenta eorundem
Paraphrasi.

Additæ sunt ad calcem insigniores aliquot
Cornelij Celsi sententiæ.

Ucheux.

EXCVDEBAT
IACOBVS STOER.
M. D. XCV.

COPERTA UNEI CĂRŢI RARE DIN MUZEUL DE ISTORIA MEDICINII AL I.M.F. IAŞI: HIPOCRATE, AFORISME 1595

În ceea ce priveşte numărul de membri ai unor societăţi din străinătate din domeniul medicinii, stomatologiei şi farmaciei acesta a cunoscut o dinamică elocventă. O.M.S. a creat la Iaşi staţii pilot pentru cercetări de vîrf, în domeniul virusologiei, psihiatriei şi în alte domenii, ţinînd seama de valoarea şi competenţa cadrelor didactice reprezentînd aceste specialităţi. De asemenea edificator pentru aprecierea de care se bucură cercetarea medicală de la Iaşi este şi aria largă de difuzare, în numeroase ţări ale lumii, a Revistei medico-chirurgicală, una din cele mai vechi şi prestigioase publicaţii.

Orientările date de conducerea superioară de partid, de secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în domeniul cercetării ştiinţifice au determinat o puternică fertilizare a creaţiei ştiinţifice în do-

GODEFRIDI BIDLOO.

Medicinæ Doctoris & Chirurgi,

ANATOMIA HVMANI CORPORIS,

Centum & quinque TABVLIS,

Per artificiosiss. G. DE LAIRESSE *ad vivum delineatis*,

DEMONSTRATA,

Veterum Recentiorumque Inventis explicata plurimisque, hactenus non detectis,

ILLVSTRATA

AMSTELODAMI,

Sumptibus Viduæ JOANNIS à SOMEREN, Haredum JOANNIS à DYK, HENRICI & Viduæ THEODORI BOOM

M DC LXXXV

COPERTA UNEI CĂRȚI RARE DIN COLECȚIA MUZEULUI DE ISTORIA MEDICINII AL I.M.F. IAȘI: GODEFRIDI BIDLOO, ANATOMIA CORPULUI UMAN, AMSTERDAM, 1685

meniul științelor medicale, au deschis în fața cercetărilor din acest domeniu un cîmp larg, practic nelimitat, de activitate rodnică, de afirmare și valorificare a potențialului creator din fiecare clinică, catedră și disciplină. Referindu-se la sarcinile cercetării în domeniul medical, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia ideea cu valoare de postulat, după care «*medicina este într-adevăr o profesie, dar nu este o profesie ca toate celelalte. Ea cere nu numai multă pricepere, ci și multă dragoste pentru om, multă omenie, pasiunea de a te dedica sănătății oamenilor*». În concepția sa medicii trebuie să-și canalizeze întreaga activitate apărării sănătății, prevenirii și combaterii bolilor, « *asigurării tuturor condițiilor ca poporul român să fie un popor sănătos, viguros, în stare să-și îndeplinească rolul de constructor al socialismului, să facă să înflorească națiunea noastră socialistă*»,

ASPECT DIN ACTIVITATEA SPORTIVĂ
A STUDENȚILOR MEDICINIȘTE

În aceleași cote valorice și orientări tematice se situează și *cercetarea științifică a studenților* ca parte integrantă a planului de cercetare a disciplinelor și catedrelor. Pe baza concepției privind necesitatea integrării complexe, multidimensionale a învățămîntului cu cercetarea și producția, membrii cercurilor științifice studențești au fost integrați în colectivele de cercetare ale catedrelor și disciplinelor și își aduc contribuția la investigarea unor teme cu caracter aplicativ, pe măsura experienței și posibilităților lor. În anul 1968 în institut își desfășurau activitatea de cercetare 48 de cercuri studențești cu 122 membri provenind de la toate facultățile. În anul universitar 1977/1978 institutul dispunea de 85 cercuri aproape pe lîngă fiecare disciplină de studiu, cu 400 de membri activi. Studenții mediciniști ieșeni sînt prezenți și la manifestările științifice din alte centre universitare obținînd premii și distincții pentru calitatea lucrărilor prezentate, pentru eficiența și uti-

litatea lor în domeniul asistenței medicale, stomatologice și farmaceutice.

Cadrele didactice desfășoară concomitent cu activitatea didactică și științifică o amplă și diversificată activitate educativă social-politică și obștească cu studenții, atît în cadrul institutului cît și la nivelul Centrului universitar.

Principala preocupare se concretizează însă, în direcția educării studenților în cadrul cursurilor, seminariilor, lucrărilor practice, a stagiilor, procesul educațional fiind organic și indisolubil legat de cel instructiv. Totodată, cadrele didactice își aduc o contribuție remarcabilă la educația studenților în spiritul normelor, principiilor de comportament și conviețuire în colectivitățile umane, în calitate de îndrumători de ani de studii, propagandiști la învățămîntul ideologic al studenților, ai cercurilor metodologice, de cercetare și inițiere științifică etc.

STADIONUL «23 AUGUST», BAZĂ SPORTIVĂ A TINERETULUI

Un rol important în formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a studenților, în educația politică și patriotică a acestora, în mobilizarea lor la învățătură, la îndeplinirea sarcinilor stabilite de organizațiile de partid, îl au Asociațiiile studenților comuniști.

Un amplu domeniu de activitate al Asociațiile studenților comuniști îl constituie manifestările cultural-artistice. În ultimii ani, activitatea cultural-artistică a studenților, în cadrul Clubului din institut și a Casei de cultură a Tineretului, a îmbrățișat o gamă largă de manifestări. Formațiile artistice ale institutului, unele cu tradiție în viața culturală studențească ieșeană și națională cum este « Seringa », au participat în ultimii ani, cu rezultate remarcabile la fazele locale și republicane ale Festivalului Național « Cîntarea României » obținînd premii pentru interpretarea artistică și conținutul spectacolelor. S-au afirmat, de asemenea, echipele sportive ale institutului în cadrul concursului « Daciada » la faza pe centrul universitar. Activitatea politico-ideologică și cultural-artistică în rîndurile studenților, a cadrelor didactice, ca și întregul proces de învățămînt, se desfășoară sub îndrumarea și conducerea nemijlocită a organizațiilor de partid în componența cărora intră cele mai valoroase cadre didactice, precum și studenți cu rezultate excepționale la învățătură și în activitatea social-politică.

Organizațiile de partid sînt preocupate continuu de ridicarea nivelului conștiinței politice a cadrelor didactice și studenților, un rol important fiind rezervat *învățămîntului ideologic* care facilitează cunoașterea și analiza fenomenelor politice naționale și internaționale, interpretarea materialist-dialectică a unor probleme de specialitate.

Corpul didactic al I.M.F. Iași își aduce o contribuție apreciabilă la ansamblul vieții sociale, politice din institut și printr-o prezență activă, dinamică, în cadrul organizațiilor de masă și obștești, îndeosebi în cadrul organizației sindicale, de femei, U.T.C. etc., a consiliilor profesorale pe facultăți, în senat etc. Un număr important de cadre didactice desfășoară activitate politică în afara institutului realizînd astfel o integrare deplină, cu rezultate fructuoase în activitate politică și social-obștească a municipiului și județului Iași, continuînd astfel tradițiile înaintașilor.

Ansamblul acestor direcții majore de activitate a cadrelor didactice și studenților, fac ca institutul nostru să reprezinte o verigă deosebit de importantă în sistemul învățămîntului medical, în particular, și în învățămîntul superior românesc în general, cu un aport substanțial, valoros la politica partidului și statului, de formare a cadrelor de specialiști în domeniul medical și farmaceutic, la promovarea continuă a spiritului novator în domeniul științelor medicale, la afirmarea potențialului creator al națiunii române și a prestigiului său în lumea contemporană.

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ A CADRELOR DIDACTICE

În perspectiva istorică a secolului de existență a Institutului de Medicină și Farmacie din Iași, cercetarea științifică a fost constant cuplată cu procesul complex de asistență medicală; ea a urmărit permanent descoperirea noului și impunerea sa în practică. La începuturile școlii ieșene de medicină acest proces era sporadic, ținînd mai mult de personalitatea și sferele de preocupare ale șefilor de discipline. Ulterior, cercetarea științifică s-a extins, s-a diversificat, a devenit o preocupare mai largă și constantă a fiecărui colectiv, dar factorul limi-

SALA DE CONSILIU A INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

tant al bazei materiale de cercetare n-a putut fi depăşit decît în ultimele trei decenii, în condiţiile noi ale revoluţiei şi construcţiei socialismului în ţara noastră. Concomitent, fără a abdica de la domeniul studiilor fundamentale, cercetarea ştiinţifică s-a orientat pregnant către rezolvarea unor probleme majore ale asistenţei medicale.

Activitatea ştiinţifică desfăşurată în I.M.F. Iaşi, este axată astăzi pe această problematică, ce devine astfel o parte integrantă a operei complexe a întregului popor, de transformare în realităţi a principiilor comuniste. Acest lucru a fost posibil cu atît mai mult cu cît, în decursul anilor de existenţă, I.M.F. Iaşi a constituit un lăcaş în cadrul căruia ideile progresiste au fost totdeauna percepute cu acuitate, găsindu-şi un teren prielnic de realizare şi dezvoltare.

Aici s-au format, şi-au desfăşurat activitatea şi s-au consacrat ca adevăraţi creatori de şcoli, personalităţi deosebite, care s-au situat în centrul vieţii ştiinţifice şi sociale. Profesorii N. Leon, E. Riegler, G. Socor, E. Puşcariu, C. Thiron, I. Tănăsescu, Alex. Slătineanu, Fr. Rainer, C. I. Parhon, Gr. T. Popa, M. Ciucă, J. Niţulescu, I. Nicolau, C. C. Dimitriu, Gh. Năstase, P. Condrea, D. Cornelson, N. Hortolomei, I. Enescu, Gh. Tudoranu, V. Răşcanu, O. Franche, V. Mârza, V. Dobrovici, V. Buţureanu, Gh. Chipail, I. Iancu şi alţii au impus şi consacrat prestigiul şcolii medicale ieşene în cercetarea biomedicală românească.

Iaşul este oraşul primei societăţi ştiinţifice a ţării, constituită încă din 1833, şi, aşa cum se ştie, întîiul în care se încearcă organizarea unei facultăţi de medicină, încă din 1859. Existenţa Societăţii de medici şi naturalişti din Iaşi, care în 1834 avea circa 100 de membrii onorari, efectivi şi corespondenţi, de la un capăt la altul al Europei, a reprezentat un factor important în conturarea şi finalizarea preocupărilor de cercetare din medicina ieşeană. Nume mari, intrate definitiv în istoria ştiinţei, ca Berzelius, Poincaré, Ludwig şi alţii au făcut onoarea acestei societăţi, ale cărei legături cu facultatea, şi apoi cu institutul de medicină, au mers pînă la identificarea de preocupări, dar îndeosebi s-au exprimat sistematic prin calitatea cercetării biomedicale.

La Iaşi, aşa cum observa N. Leon cu multă vreme în urmă, a existat întotdeauna o ambianţă propice studiului şi cercetării. Sub aparenta domoalei curgeri a timpului şi faptelor, mediul ieşean permite concentrarea şi munca perseverentă. De la Iaşi au pornit multe cercetări originale, iar numărul celor care s-au format aici, consacrîndu-se ca personalităţi şi care apoi au continuat activitatea la Bucureşti, sau în alte centre, este foarte mare. Medicina ieşeană îşi face o onoare din orientarea sistematic progresistă, materialistă, a cercetării, încă de la începuturile învăţămîntului medical superior.

La împlinirea celor 100 de ani de existenţă, încercăm, cu dificultatea pe care o impune selecţia, un bilanţ al amplei activităţi de cercetare desfăşurată în Institutul de Medicină şi Farmacie din Iaşi.

FACULTATEA DE MEDICINĂ

Disciplinele morfo-funcţionale preclinice

De la începuturile sale *Anatomia* şi-a axat activitatea de cercetare nu numai spre cadrul strict al anatomiei topografice şi descriptive, ci şi spre rezolvarea unor probleme teoretice şi practice ce creau dificultăţi majore în chirurgie. Profesorii L. Sculy, A. Peride, E. Juvara, I. Tănăsescu, N. Hortolomei, au avut o contribuţie deosebită în dezvoltarea cercetării anatomice în România, consacrîndu-se concomitent printre cei mai mari chirurgi ai epocii.

Îmbinarea între descriptiv şi practic a fost remarcabil dezvoltată în concepţia profesorului Fr. Rainer, pentru care « *anatomia este ştiinţa formelor vii* ».

Încununarea acestei concepţii se întîlneşte în activitatea profesorului Gr. T. Popa, personalitate de excepţie în viaţa spirituală a Iaşului, om de o vastă cultură şi genial cercetător.

Tradiţia şcolii ieşene de anatomie este continuată de profesorii I. Nubert, I. Iancu, N. Oblu, Gh. Adomnicăi, Gh. Frasin. Prin străduinţele acestora se înfiinţează (1956) laboratorul de chirurgie experimentală în care s-au realizat cercetări asupra hipotermiei, a rolului funcţional al nervului vag şi în domeniul chirurgiei digestive şi vasculare.

Depăşind dificultăţile inerente oricărui început, *Histologia* (desprinsă în anul 1884 din cadrul Anatomiei, prim titular fiind Dr. V. Negel), se impune prin cercetări inedite. Discipol al lui V. Babeş, profesorul Emil Puşcariu va axa prestigioasa sa activitate ştiinţifică spre probleme de bacteriologie şi anatomie patologică.

INSTITUTUL DE IGIENĂ ŞI SĂNĂTATE PUBLICĂ, BAZĂ DE CERCETĂRI MEDICALE ŞI BIOLOGICE

Numirea ca profesor în anul 1930 a dr. A. Ţupa va imprima profunzime şi originalitate cercetării în domeniul Histologiei. Specializat în neurohistofiziologie la profesorii Nageotte şi Policard (Franţa), prof. A. Ţupa a abordat împreună cu colectivul său probleme de histologie normală şi patologică, a creat şi imaginat noi tehnici de histologie clasică, utilizate şi azi.

Geneza direcţiilor actuale ale disciplinei se află, fără îndoială, în activitatea desfăşurată de acad. V. Mârza. Format la şcoala medicală ieşeană a prof. C. I. Parhon, efectuînd specializări în străinătate (prof. Policard, în Franţa), acad. V. Mârza a realizat studii complexe de histochimie şi histofiziologie cu incursiuni în filogenie.

Pe plan mai larg acad. V. Mârza a creat la Iaşi o şcoală de biomorfologie în cadrul căreia s-au abordat probleme de o importanţă deosebită pentru domeniul respectiv. A coordonat traducerea integrală a operei lui Charles Darwin.

Lucrînd alături de acad. V. Mârza, profesorul M. Hurduc s-a dovedit un foarte bun cunoscător al tehnicilor de cercetare din histologia clasică, avînd contribuţii pe această linie.

Actuala şefă a disciplinei, prof. Gioconda Dobrescu are un prestigios stagiu de activitate în laboratoarele de anatomie patologică spitaliceşti, fiind eleva profesorului N. Balan. Cercetările întreprinse de prof. Gioconda Dobrescu şi colectivul, probează un sincronism între cercetarea fundamentală şi probleme practicii medicale. Conf. C. Cotuţiu, format la Bucureşti, este preocupat îndeosebi de cercetarea histologică aplicată în domeniul stomatologiei.

IAŞI, MAI 1979 —
SEMINARUL MEDICO—LEGAL
INTERNAŢIONAL IAŞI—PITTSBURG

Deținută pînă în 1923 de unul din primii profesori ai facultății, V. Negel, *morfopatologia* va urma prin P. Gălășescu, C. Vasilescu, N. Balan, Gh. Tudoranu o productivă cale anatomică-clinică în cercetare, exprimîndu-se formația de clinicieni a acestor specialiști.

Ulterior, prof. S. Brătianu, prin extinderea rețelei de prosectură din Iași și prin inițierea unor confruntări de anatomopatologie și clinică, a determinat orientarea cercetărilor spre domenii de real interes practic. Colectivul său a adus contribuții teoretice și practice la patologia sistemului reticulo-endotelial (1951—1967).

Prof. L. Wasserman, care a succedat la catedră a semnalat și studiat în Moldova toxoplasmoza și boala incluziilor citomegalice. Actualmente preocupările colectivului condus cu competență de Prof. Lorica Gavriliță vizează studiul hepatopatiilor cronice, ulcerului gastro-duodenal, aterosclerozei, ischemiei miocardice, unele aspecte de patologie a sistemului nervos, etc.

Conf. M. Leibovici consacră preocupările perfecționării metodologiei prosecturii, ca și a unor capitole de anatomopatologie clinică.

Impusă încă de la începuturi ca o disciplină de bază a învățămîntului medical ieșean, *Fiziologia* a abordat probleme deosebite ale medicinei experimentale și aplicative.

Primele cercetări efectuate de prof. G. Socor (elev al lui Ernest von Brücke) s-au referit la raportul dintre oboseala intelectuală și forța musculară, ca și cele de psihofiziologie sau fiziologie oculară.

Printr-o prodigioasă activitate de o jumătate de veac, acad. V. Răşcanu a reorganizat laboratoarele, a înființat secții de chimie fiziologică, chimie medicală și electrofiziologie, dirijînd cercetări de fiziologie a efortului și oboselii, studiul corelației dintre structura și funcțiile sistemului neuro-motor, șocul hemoragic experimental.

Elev al prof. I. Atanasiu, acad. V. Răşcanu va dezvolta preocupările teoretice și experimentale ale maestrului său, în domeniul electrofiziologiei. Sînt notabile de asemenea în aceste domenii contribuțiile conf. D. Dorogan, prof. N. Cărare, și prof. C. Rotaru.

În ultima perioadă, sub conducerea prof. I. Haulică, elev și colaborator al lui D. Danielopolu și Gr. Benetato, școala de fiziologie ieșeană s-a impus prin cercetări recunoscute pe plan internațional. Abordînd fenomenele fiziologice la nivel molecular, utilizînd în acest sens metode și modele complexe, colectivul condus de prof. I. D. Haulică a adus contribuții originale de necontestat în cunoașterea sistemului renină-angiotensină de origine extrarenală.

Prof. I. D. Haulică se consacră ca un șef de școală (monografia sa «*Sistemul nervos vegetativ*» apărută în editura medicală a primit premiul «*Gh. Marinescu*» al Academiei R.S.R. și a fost tradusă în străinătate), acoperind împreună cu colectivul și domeniul cercetării fiziologiei sinapsei prin modelare matematică și studii de ontogenie a sistemului nervos.

Diferențiată ca disciplină de sine stătătoare (din cadrul *Fiziologiei)* în 1948, *Biofizica* se afirmă datorită calităților de organizatori și experimentatori de mare tenacitate ale profesorilor M. Kapri și T. Baran.

Direcțiile de cercetare sînt următoarele: în domeniul radiobiologiei au fost cercetate unele mecanisme de interacțiune a radiațiilor ionizante cu materia vie, modificarea unor parametri biofizici în iradiere, precum și acțiunea unor radioprotectori chimici. În paralel, au fost efectuate și sînt în curs de desfășurare, cercetări legate de aplicarea radioizotopilor în explorarea clinică *in vivo* (scintigrafie, radiocirculografie, gamagrafie, mieloscintigrafie) și *in vitro* (radioimunologie).

O serie de cercetări vizează studiul proceselor biofizice ale permeabilității și modelarea acestora (prof. T. Baran, șef lucrări dr. V. Rusu),

în colaborare cu Facultatea de Matematică — Mecanică a Universității «Al. I. Cuza». Din 1975 se abordează studiul RES al radicalilor liberi din sînge şi ţesuturi, în condiţii normale şi patologice.

Fiziopatologia (denumită în trecut patologie generală) s-a bucurat de aportul lui C. Thiron, T. Filipescu, C. Ionescu-Mihăeşti. Fără îndoială, cel de-al cărui nume se leagă istoria acestei discipline a fost acad. Iuliu Niţulescu. Remarcabil cercetător şi om de vastă cultură ştiinţifică, beneficiar al bursei Rockefeller (1927—1929) prilej cu care lucrează în laboratorul lui E. V. Mc. Collum, acad. Iuliu Niţulescu împreună cu colectivul pe care l-a format şi condus a efectuat studii de fiziopatologie a metabolismului şi nutriţiei. Cercetările sale privind pelagra au arătat că aceasta este o avitaminoză multiplă, prilej cu care se introduce conceptul de «vitamine-medicamente».

Elev şi colaborator apropiat al acad. I. Niţulescu, prof. A. Şneer se va consacra, împreună cu colaboratorii, prin cercetări experimentale privind reactivitatea organismului, fiziopatologia interrelaţiilor neuro-endocrine-metabolice, studiile de imunopatologie, carcinogeneză şi în domeniul diabetului. Aceste noi preocupări probează faptul că integrarea cu clinica medicală şi endocrinologică devine o realitate de necontestat. Merită subliniate rezultatele obţinute în studiul diabetului aloxanic.

Farmacologia, mai mult decît alte discipline, a cunoscut un mare număr de succesiuni şi supliniri, adesea titularii fiind profesori de clinică printre care, prof. I. Mironescu (1921—1924), prof. I. Enescu (1924—1928), prof. V. Troteanu (1932—1932), prof. Em. Savini (1928—1929). Ultimul va dispare prematur, în plină activitate, pierdere resimţită, fiind un erudit medic şi om de ştiinţă.

În perioada conducerii disciplinei de către prof. D. Brănişteanu, Farmacologia a beneficiat de o corelare cu necesităţile terapeuticii clinice. Dezvoltarea în ultimele decenii poartă preponderent amprenta personalităţii prof. Gh. Popovici, cercetarea orientîndu-se spre elucidarea acţiunii unor chimioterapice şi antibiotice asupra organismului gazdă. Formată la Iaşi, prof. Lucia Moise se va dedica cercetărilor de farmacodinamie, transferîndu-se la Facultatea de Farmacie. Actualmente disciplina este condusă de conf. S. Dumitrescu, format la Bucureşti. Colaborarea recentă cu I.C.C.F. Bucureşti şi diferite discipline clinice din I.M.F. Iaşi s-a materializat prin cercetarea farmacologică a unor substanţe originale de sinteză sau realizarea unor noi medicamente (nistatin, metilendiamină, acid fenoxiacetic).

În domeniul *Chimiei generale medicale* (ulterior inclusă în *Biochimie)* s-au impus prof. I. Şumuleanu şi Gh. Ghimicescu, prin cercetări de chimie medicală, dar şi prin studii consacrate chimiei vinului.

Biochimia medicală a fost ilustrată de către prof. Maria Sibi, un cercetător pasionat, preocupată îndeosebi de restabilirea echilibrului biochimic.

Cercetările de enzimologie şi metabolism intermediar eritrocitar iniţiate de prof. L. Ababei (format în laboratoarele lui O. Warburg şi I. Rapaport, din Berlin) sînt recunoscute pe plan internaţional şi au fost adesea citate în literatura ştiinţifică. În această direcţie prof. Florin Şerban a contribuit la cunoaşterea fenomenelor de transport al calciului, ca şi în introducerea unor tehnici de cercetare biochimică.

Prof. L. Enescu şi colectivul au adus contribuţii la biochimia unor antibiotice şi chimioterapice şi la aplicarea în practica medicală a griseofulvinei (brevetat în cinci ţări), sulfapen-ului şi a gastrobent-ului.

Una dintre disciplinele cele mai tinere din institut, *Biologia şi Genetica medicală* (1948) a avut şansa de a găsi în prof. N. Zaharia un spirit deosebit, un cercetător dotat cu perseverenţă, intuiţie şi viziune largă, un adevărat mentor, care a orientat preocupările spre trei direcţii pri-

PARTICIPANȚI LA ZILELE FRANCO—ROMÂNE DE STOMATOLOGIE ȘI CHIRURGIE MAXILO—FACIALĂ (IAȘI 1977) VIZITÎND CLINICA DE CHIRURGIE MAXILO—FACIALĂ: 1. PROF. DR. H. CADENAT (TOULOUSE), 2. PROF. DR. FR. SOUYRIS (MONTPELLIER), 3. PROF. DR. P. BENOIT (BORDEAUX), 4. PROF. DR. FR. MOURGUES (LYON), 5. DR. M. LAVAL (TOULOUSE), 6. PRCF. DR. DOINA COSMA (CLUJ), 7. C.R. MARIUS STURZA (BUCUREȘTI) ȘI 8. PROF. DR. G. TIMOȘCA (IAȘI).

mondiale: biologia generală și interogațiile filosofice ale acesteia, biologia medicală și în ultima perioadă, genetica medicală (metodologie, patologie cromozomică, tulburări de reproducere și sexualizare). Impunerea definitivă a acestui colectiv, condus în prezent de conf. M. Covic, s-a produs prin abordarea unor probleme de maxim interes medico-social (de exemplu malformațiile congenitale, sfatul genetic acordat în cadrul centrului de patologie genetică, înființat în 1976).

Cercetările în domeniul Microbiologiei au contribuit adesea la prestigiul medicinei ieșene. Cu reale dificultăți de selecție, vom menționa mai întîi pe prof. Emil Pușcariu care a înființat (1891) cel de-al treilea institut antirabic din lume. În 1887 a realizat o nouă metodă de vaccinare antirabică «metoda Babeș-Pușcariu» care induce o imunitate superioară celei obținute prin metoda Pasteur. Prin studiile dr. M. Constantinescu, se va restabili în 1954 producția de vaccinuri.

Între 1954—1958 M. Duca, E. Duca și O. Nuțescu, realizează un vaccin antirabic prin ioni de argint.

«Marea experiență românească» în vaccinarea antiholerică (1913—1916), episod consacrat în istoria microbiologiei, a însemnat în primul rînd contribuția prof. Al. Slătineanu, care a inițiat în 1934 și studiul infecției streptococice. Nivelul cercetărilor a permis ca în 1936 prof.

I. Bălteanu, dr. Cornelia Baldovin-Agapi, dr. Ecaterina Bălteanu și mulți alții să devină colaboratorii fundației Rockefeller, desfășurînd între anii 1936—1939 o amplă cercetare a scarlatinei și streptococului, finalizate cu izolarea a peste 8000 tulpini în Moldova. Pe baza acestor studii reacția ASLO a devenit metodă curentă internațional adoptată.

În 1969, prof. Eugenia Duca, prof. G. Teodorovici, conf. Natalia Stavri, Dr. C. Radu, dr. Elisabeta Bernescu și alții, au demonstrat rolul nefritogen al streptococului zooepidemicus din grupa C, cercetări remarcate în S.U.A., Anglia, Egipt.

Cercetările din domeniul tuberculozei, de asemenea au continuitate prin preocupările mai întîi ale profesorilor M. Ciucă, Al. Slătineanu și I. Bălteanu. În continuare, dr. A. Toma, prof. Alexandra Gaiginschi și prof. Sofia Timoșca și colaboratorii studiază multiple aspecte ale alergiei tuberculoase, cultivabilitatea și caracterele morfofuncționale ale bacilului Koch.

Mihai Ciucă împreună cu Jules Bordet au descoperit liza virală transmisibilă. Despre acest fenomen A. Lwoff (laureat Nobel) scrie: *« lizogenia, descoperirea lui Jules Bordet și Mihai Ciucă în 1921 stă la baza celei mai spectaculoase ramuri a biologiei moderne: genetica moleculară».*

După cel de-al doilea război mondial, microbiologia evoluează la Iași prin personalitatea prof. P. Condrea (1888—1967), care a orientat și rezolvat sub toate aspectele bacteriologice și imunologice studiul tularemiei. Marea epidemie din 1948—1949, care a cuprins zone largi din Moldova și estul Munteniei a fost studiată de prof. D. A. Cornelson, dr. D. Petrea și prof. M. Duca, iar studiile clinice au fost efectuate de prof. Maria Franche, prof. Alla Vâță și colaboratorii.

În prezent, cercetarea bacteriologică este orientată pe elaborarea de standarde privind metodologia laboratorului clinic de microbiologie, diagnosticul și controlul infecțiilor cu incidență majoră.

Un relief deosebit, în ultimele două decenii, au studiile privind virusurile și infecțiile virale bazate pe metode moderne de cercetare. Cercetările privind arbovirozele (prof. M. Duca, prof. Eugenia Duca, dr. M. Alexandrescu, dr. Valeria Moroșanu, dr. D. Buiuc, dr. Lidia Ionescu și numeroși colaboratori externi) au fost concretizate într-un număr mare de publicații în țară și străinătate, stabilindu-se incidența reală (foarte redusă) a infecției în populația umană. Cercetările complexe, efectuate în intervalul 1959—1979, în colaborare cu disciplina de Epidemiologie — prof. Gr. Teodorovici, cu privire la infecția gripală A și B în Moldova, au avut ca rezultat stabilirea unei metodologii de supraveghere a circulației virusului în populație. Pe aceste baze a fost elaborat un model matematic al mecanismului variației naturale antigenice a virusului gripal A. Din 1968, la sediul disciplinei funcționează Centrul Național OMS pentru supravegherea gripei.

Primele preocupări de cercetare științifică în domeniul *Parazitologiei medicale* aparțin prof. N. Leon, cercetător de erudiție recunoscută care a descoperit mai multe specii de helminți (Braunia Iassiensis, Euplogenoporus Brauni, Dibotriocefalus tenicides, Eupariphillium Iassiensis). Entomolog cunoscut, N. Leon întreprinde primele cercetări asupra epidemiologiei malariei în România. Grassei, descoperitorul ciclului anofelic, a urmărit cu interes aceste lucrări, care vor constitui baza evoluției și consacrării școlii profesorului M. Ciucă și apoi a colectivului prof. E. Ungureanu.

În perioada 1932—1943, prof. V. Nitzulescu a orientat cercetarea către problemele de parazitologie clinică, unele lucrări ale sale intrînd în circuitul internațional. Astfel, a descris mai multe specii de flebotomi și a adus precizări în sistematica acestora, fiind preocupat, de asemenea, de helmintologie și de micologie.

După anul 1949, ca titular al disciplinei va funcţiona prof. E. Ungureanu, care va dezvolta în primul rînd cercetările în domeniul malariei, lucrînd în acest sens între 1963—1973 în cadrul Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii. O confirmare a aportului său pe plan internaţional, o constituie perioada de timp în care a fost solicitat în calitate de expert OMS, ca şi pentru efectuarea unor contracte. Concomitent, rezultate valoroase a obţinut conf. Gh. Furtunescu, în studiile sale de parazitologie clinică.

La începutul acestui secol, din iniţiativa prof. Al. Slătineanu se vor înfiinţa Institutul de igienă, spitalul Izolarea ca şi catedrele de igienă şi epidemiologie. Şcoala de *Igienă* din Iaşi va fi cu adevărat dezvoltată şi se va impune dincolo de frontierele ţării începînd din anul 1922, prin venirea în fruntea catedrei şi institutului a prof. M. Ciucă. El a abordat în cercetarea ştiinţifică domenii variate şi în mod deosebit s-a impus prin lucrările privind difteria, scarlatina şi infecţiile streptococice, bacteriofagul şi malaria.

Din colaborarea strînsă între disciplinele de igienă şi parazitologie şi Institutul de Igienă din Iaşi s-a creat şi s-a dezvoltat şcoala ieşeană de malariologie, a cărei experienţă a intrat în patrimoniul mondial, prof. M. Ciucă devenind secretar general al comisiei de paludism a Ligii Naţiunilor.

În 1946 vine la Iaşi prof. D. A. Cornelson, cu o formaţie completă de igienist şi epidemiolog care va iniţia, într-o perioadă de conjuncturi favorabile (după război, secetă) extensiilor epidemice, cercetări în domeniile variate ale igienei, epidemiologiei, patologiei infecţioase şi medicinei experimentale.

Transformările economico-sociale profunde din ultimile decenii au ridicat multiple probleme de sănătate publică, prof. D. A. Cornelson fiind un deschizător de drumuri în rezolvarea acestor probleme, care vor fi amplu continuate de prof. Gh. Zamfir şi colaboratorii săi. Pe măsura urbanizării şi industrializării centrelor populate, a mecanizării şi chimizării agriculturii, au fost tot mai mult modificaţi factorii de mediu, apărînd noi noxe, cu importante implicaţii asupra stării de sănătate a populaţiei. În consecinţă, cercetările din cadrul disciplinei de igienă au fost orientate, alături de sectoarele de profil din Institutul de Igienă Iaşi, în domeniul evaluării gradului de poluare a mediului ambiant. Se urmăreşte acţiunea diverşilor «*poluanţi moderni*» asupra indicatorilor igienico-sanitari ai mediului şi ai organismelor prin metode multiple, contribuindu-se astfel la stabilirea concentraţiilor maxime admisibile pentru diferiţi poluanţi în elementele de mediu.

Disciplina *Igiena alimentaţiei* ale cărei baze au fost puse de conf. St. Petrescu este condusă în prezent de şef lucrări A. Dobre şi abordează în cercetare problema carenţei proteice, aspecte de toxicologie alimentară, studiul toxiinfecţiilor alimentare şi al nivelului alimentar pe diferite grupe de populaţie.

Direcţiile de cercetare ale disciplinei de *Epidemiologie* sub conducerea prof. Gr. Teodorovici au avut un pronunţat caracter aplicativ, contribuind la o mai bună cunoaştere a patologiei infecţioase regionale şi reducerea morbidităţii prin unele boli transmisibile. Astfel, au fost realizate numeroase studii privind evoluţia rezistenţei la antibiotice a stafilococilor patogeni în Moldova, bazate pe anchete bacteriologice şi epidemiologice prospective în mediul spitalicesc, ca şi în populaţia din diferite colectivităţi urbane sau rurale, reliefîndu-se rolul spitalului în transmiterea şi diseminarea tulpinilor de stafilococ farmacorezistente.

Studiile privind epidemiologia, epizootologia, ecologia, clinica şi diagnosticul de laborator al unor zoonoze, printre care turbarea, tetanosul, yersinioza, dar mai ales leptospirozele, au contribuit la cunoaşterea unor epidemii, la rezolvarea de urgenţe epidemiologice şi la

evaluarea potențialului epizooto-epidemiologic în diferite zone ale Moldovei.

În domeniul *Medicinei muncii*, cercetarea științifică s-a dezvoltat în strînsă legătură cu procesul de industrializare a Moldovei. Prin largi colaborări interdisciplinare și cu metodologie complexă, ce s-a îmbogățit an de an, colectivul disciplinei condus de prof. Gr. Stavri și conf. Georgeta Săndulescu, a abordat numeroase probleme privind starea de sănătate a muncitorilor din industria textilă, extractivă, intoxicațiile cu mangan, pesticide și plumb. O atenție deosebită s-a acordat pneumoconiozelor (în special silicozei), saturnismului, intoxicațiilor cu pesticide.

S-au studiat diferite aspecte de fiziologie a muncii și condițiile de muncă și starea de sănătate în diferite unități industriale: Fabrica de antibiotice din Iași, Uzina chimică Borzești, C.F.S. Săvinești, ș.a.

Disciplina de medicină socială figurează în planul de învățămînt începînd din anul 1951, începuturile fiind legate de activitatea de pionierat a conf. P. Pruteanu, care a inițiat cercetări privind organizarea ocrotirii sănătății, dispensarizarea bolilor, introducerea metodelor de biostatistică și de demografie matematică.

În prezent, direcțiile de cercetare ale colectivului disciplinei condusă de conf. dr. V. Rugină, sînt orientate către: studiul problemelor privitoare la sănătatea în colectivități teritoriale și ocupaționale, pentru cunoașterea factorilor cauzali și cu risc de îmbolnăvire, conducerea programelor și acțiunilor sanitare, cu rezolvări optimale din punct de vedere medical și economic, tehnicizarea obiectivării diagnosticului în depistările precoce, la un cost economic redus.

Medicina legală s-a structurat ca știință pluridisciplinară datorită activității organizatorice și științifice a unor personalități de prestigiu dintre care citām pe prof. G. Bogdan, prof. N. Balan, prof. M. Kernbach.

Cercetările lor, axate pe morfopatologie medico-legală, studiul produselor biologice și expertiză în dreptul civil s-au impus prin valoare.

În prezent colectivul acestei discipline condus de prof. Gh. Scripcaru folosește o nouă metodologie cu profunde ramificații medicale și juridice. Aria morților obscure a fost restrînsă prin folosirea tehnicilor histochimice și histoenzimatice, iar în detectarea substanțelor toxice se folosesc metodele cantitative (spectrofotometria în ultraviolet, infraroșu, cromatografie, metode enzimatice etc).

Cercetări numeroase au avut ca obiect grupele sanguine, serice, enzimatice, antropometrice și dactiloscopice (în vederea determinării filiației) precum și în domeniul citogeneticii (definirea corectă a sexului civil, stările de intersexualitate, citogenetica și delincvența, patologia psihică și cea de cuplu).

Se remarcă importanta activitate de valorificare a rezultatelor și experienței în domeniul Medicinei Legale, concretizată în mai multe cărți apărute în ultimii ani (prof. Gh. Scripcaru, conf. T. Ciornea).

La disciplina *Istoria medicinii* s-au continuat cercetările privind evoluția învățămîntului medical ieșean, începute de prof. L. Wasermann, studii care au fost finalizate în anul 1969 prin publicarea «*Istoricului facultății de medicină*».

De asemeni au fost abordate diferite aspecte privind trecutul medicinei și farmaciei din Moldova (conf. C. Romanescu, șef lucrări Cristina Ionescu).

Evoluția patologiei în Moldova a fost cercetată și prezentată pe afecțiuni în numeroase lucrări. În ultimul deceniu a fost inițiate studii sistematice ale etnoiatriei din Moldova, analizîndu-se valoarea științifică a diverselor practici etnoiatrice.

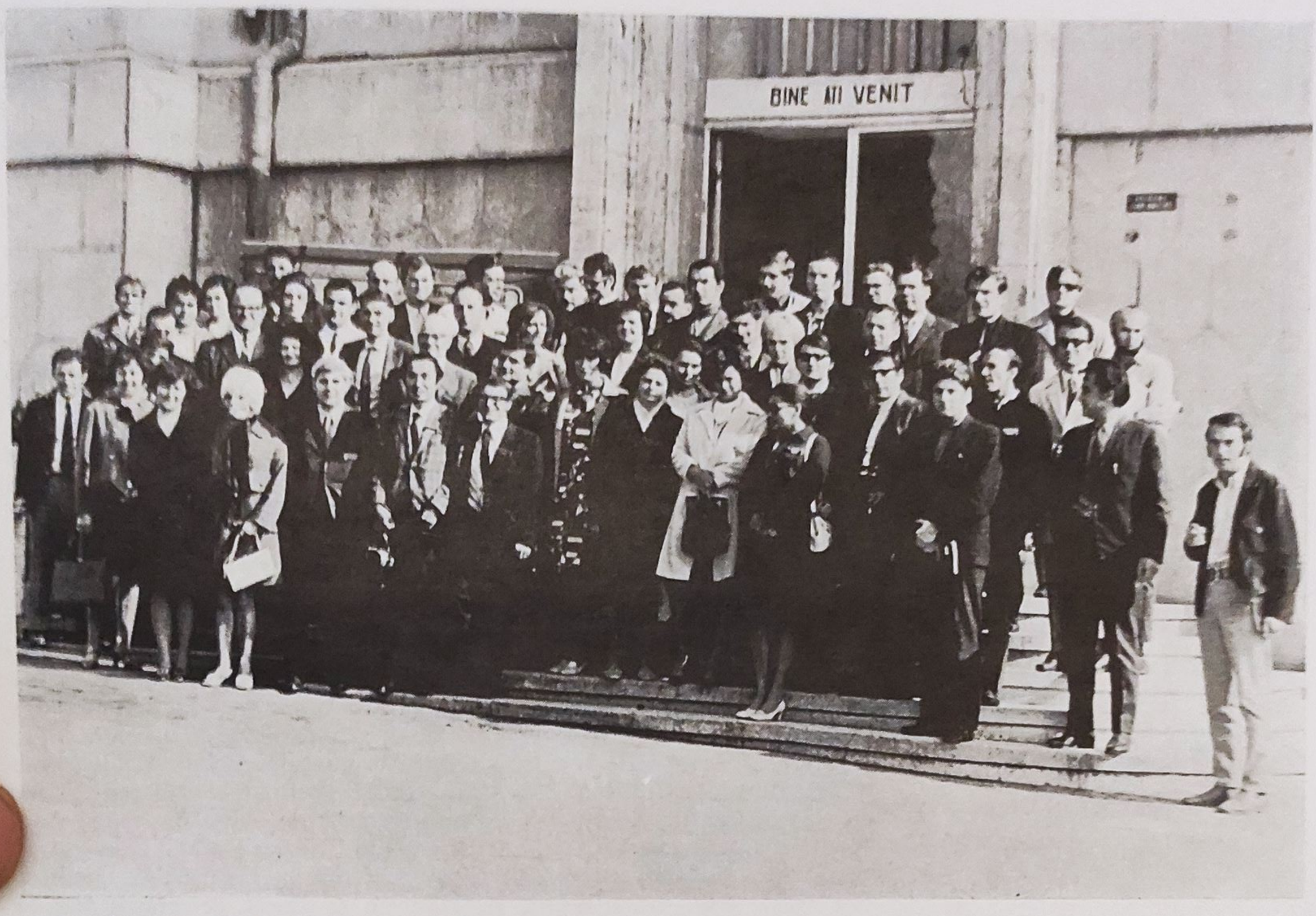

La disciplina *Sociopsihologie medicală* au fost abordate cercetări privind influența factorilor psiho-somatici în apariția și evoluția bolilor interne (conf. C. Romanescu).

Cadrele didactice de la *Colectivul de științe sociale* din I.M.F. Iași au desfășurat, îndeosebi în ultimul deceniu, o bogată activitate de cercetare, acoperind o arie problematică de interes major, fiind prezente la reuniunile științifice din institut, centrul universitar, la congrese și dezbateri științifice la nivel național și internațional.

Au fost abordate teme cu privire la statutul și rolul social al filosofiei, dialectica materialistă, determinism și teoria cunoașterii, filosofia științei, problematica omului, perfecționarea metodelor și formelor de exercitare a rolului conducător al partidului, conținutul și dialectica democrației socialiste, dinamica funcțiilor statului socialist, probleme ale conducerii, organizării și planificării economiei naționale, etc. Un loc deosebit a fost rezervat, în cadrul acestor cercetări, analizei unor concepte, teze originale elaborate de P.C.R., de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin care s-a adus o contribuție substanțială la dezvoltarea creatoare a patrimoniului socialismului științific, materialismului dialectic și istoric.

Între temele de profil medical, o pondere însemnată a fost rezervată analizei politicii profund umaniste a partidului și statului în domeniul ocrotirii sănătății publice, studierea implicațiilor medico-sanitare ale revoluției tehnico-științifice; au fost aduse contribuții în domeniul valorificării gîndirii medico-sociale înaintate a unor medici progresiști.

Unii membrii ai colectivului au desfășurat o apreciabilă activitate de cercetare a unor probleme de istorie a politicii și mișcării muncito-

CURSUL INTERNAȚIONAL U.N.E.S.C.O. «MECANISME SINAPTICE», SEPTEMBRIE 1973, IAȘI PARTICIPANȚI: PROF. ROBERT L. VOLLE (SUA), TOSHIO NARAHASHI (JAPONIA), ACHILLE PAPPANO (SUA), UHLRICH TRENDELENBURG (RFG), HANS KOSTERLITZ (ANGLIA) ȘI JOHN HUGHES (ANGLIA).

reşti, au fost abordate momente esenţiale din lupta poporului român pentru realizarea unităţii naţionale (prof. C. Gh. Marinescu).

Rezultatele cercetărilor au fost valorificate în lucrări şi studii comunicate sau publicate, contribuţiile unor membrii ai colectivului fiind menţionate în literatura de specialitate (prof. C. Gh. Marinescu conf. N. Stratone).

*

Evoluţia contemporană a cercetării ştiinţifice impune, pe de o parte lucrul de echipă şi pe de altă parte, colaborările şi cercetările interdisciplinare. Ca o ilustrare a acestei necesităţi, în I.M.F. Iaşi, au apărut şi şi-au dovedit utilitatea o serie de *laboratoare centrale* de: tehnici radioizotopice şi medicină nucleară, microbiologie medicală, seroimunologie, genetică medicală, microscopie electronică, chirurgie experimentală.

Pe lîngă cercetările complexe interdisciplinare, angajate prin intermediul laboratoarelor centrale, acestea stabilesc o relaţie extrem de productivă preclinic-clinic. În cadrul laboratoarelor centrale se rezolvă o serie de probleme de asistenţă medicală specializată, se experimentează şi se propun tehnici şi metode actuale de diagnostic şi terapie.

Disciplinele clinice medicale

Încă de la începuturile şcolii medicale ieşene, specialiştii ieşeni au contribuit la studiul unor probleme de patologie. Merită amintite investigaţiile efectelor terapeutice ale apelor minerale Slănic Moldova, (prof. L. Russ-junior), cercetările anatomo-clinice iniţiate de prof. C. Bacaloglu, studiile de biochimie clinică efectuate pentru prima dată la noi în ţară de dr. E. Riegler şi cercetările de fiziopatologie şi terapeutică realizate de prof. P. Niculescu, Em. Riegler şi C. C. Dimitriu — în patologia digestivă, renală, hepatică şi diabet. Prof. C. C. Dimitriu va excela prin calităţile sale de clinician şi dascăl, cercetările sale în domeniul vast al semiologiei avînd deopotrivă valoare ştiinţifică şi didactică. Profesorul C. Strat, clinician remarcabil, se va axa îndeosebi pe cercetări în domeniul gastroenterologiei. La aceste studii s-au adăugat ulterior remarcabile lucrări de electrocardiografie, vectocardiografice, mecanografice, dinamică circulatorie şi patologie cardio-vasculară ale acad. I. Enescu şi cercetările din domeniul hematologiei, efectuate de prof. G. Tudoranu.

Bazele învăţămîntului terapeutic medical puse de Em. Riegler au fost dezvoltate ulterior, admirabil de acad. I. Enescu. Printre colaboratorii apropiaţi ai regretatului cardiolog se numără profesori de prestigiu ai medicinei interne actuale: Gh. Bădărău, C. Zosin, C. Negoiţă, I. Triandaf, V. Tacu. Concomitent s-a dezvoltat la Iaşi o puternică şcoală de semiologie medicală, reprezentată de C. C. Dimitriu şi elevii săi, prof. C. Strat, prof. Gh. Creţeanu, prof. I. Lungu. În domeniul hematologiei o contribuţie decisivă a avut-o eminentul hematolog prof. Gh. Tudoranu la şcoala căruia s-au format conf. C. Popa şi dr. Elena Baran.

Prin tot ceea ce a realizat, şcoala ieşeană de medicină internă şi-a dobîndit un binemeritat prestigiu în ţară şi peste hotare.

În ultimele decenii cercetările de medicină internă s-au amplificat şi diversificat fiind înserate în marile probleme cu care se confruntă practica medicală. Bolile cardiovasculare concentrează atenţia a numeroase colective. Pe primul plan se situează cercetările în cardiopatia ischemică cronică şi hipertensiunea arterială. Sînt studiate metode obiective (biochimice, hemodinamice, de efort maximal, electrostimulare cardiacă) pentru diagnosticul precoce al cardiopatiei ischemice

(Clinicile I şi III Medicale); profilul nutriţional şi psihosomatic al bolnavilor coronarieni (Clinica II-a Medicală), factori de risc cardiovasculari (Clinicile II şi V Medicale). Pe baza unor analize largi în populaţie în Clinica I Medicală s-au cercetat valoarea şi limitele criteriilor de apreciere şi metodele de diagnostic în hipertensiunea arterială (HTA), diferitele forme de HTA secundară, în special prin afecţiuni renale. În Clinica III-a Medicală s-au cercetat hemodinamica sfigmografică în HTA, ateroscleroză şi boli valvulare.

Un alt domeniu major al cercetărilor de medicină internă îl constituie patologia digestivă, hepatică, bolile de nutriţie şi metabolism. Se remarcă studiul factorilor etiopatogenici în boala ulceroasă (Cl. II-a Medicală) cercetările biochimice, imunologice, morfopatologice (microscopie electronică) şi de epidemiologie în hemopatiile cronice (Clinicile a II-a şi a IV-a Medicale). Studiile clinice şi terapeutice în bolile de nutriţie şi bolile metabolice (diabet zaharat, hiperlipidemii, obezitate, gută) preocupă colectivul Clinicii a V-a Medicală.

Bolile pulmonare constituie cîmpul de cercetare a numeroase discipline care şi-au concentrat atenţia în special asupra bronhopatiilor cronice obstructive (Clinica a III-a Medicală, a IV-a Medicală, a V-a Medicală, Clinica Ftiziologică) a unor aspecte de patologie pulmonară profesională (Clinica a IV-a Medicală, I-a Medicală în colaborare cu Medicina muncii), precum şi a tuberculozei pulmonare, cancerului şi supuraţiilor bronhopulmonare, sarcoidozei şi chistului hidatic pulmonar (Clinica Ftiziologică).

Preocupările de *Balneo-fizioterapie* au fost tradiţional incluse în activităţile disciplinelor medicale. În anul 1949 prof I. Opreanu a pus bazele disciplinei actuale, larg dezvoltate pe planul cercetărilor ştiinţifice de către prof. P. Balmuş şi colaboratorii săi.

Colectivul clinicii de balneologie a studiat probleme de recuperare a bolnavilor cu afecţiuni reumatismale, coxartroze, periartrite scapulohumerale şi a bolnavilor cu sechele post-traumatice ale aparatului locomotor.

Din cîmpul larg al patologiei interne se pot menţiona şi *Cercetările hematologice* efectuate în diferite servicii (Cl. Urgenţe medicale, Clinica I Medicală), mai ales cele de imunohematologie, legate de hemopatiile maligne sau coagularea diseminată intravasculară, dublate de investigaţiile moderne cu radioizotopi.

Paralel cu cercetarea în medicina internă s-a dezvoltat şi cercetarea în alte specialităţi. O evoluţie remarcabilă a avut-o *Neuropsihiatria*, care prin A. Brăescu, P. Zosin şi mai ales C. I. Parhon s-a înscris în circuitul universal prin concepţia materialistă biopsihosocială de interpretare a bolilor psihice. «*Şcoala de la Socola*» era un veritabil centru de cercetări în care s-au format sub directa îndrumare a acad. C. I. Parhon, profesorii I. Niţulescu, L. Ballif, Şt. Milcu, Maria Briese, Zoe Caraman, V. Mârza. Acest colectiv a abordat trei direcţii majore: psihiatria, neurologia şi endocrinologia, care ulterior au devenit preocupări ale unor discipline distincte (conduse de L. Ballif, Zoe Caraman, Maria Briese). De numele profesorului C. I. Parhon se leagă profilarea endocrinologiei ca disciplină chiar pe plan mondial. Celebrul său tratat scris împreună cu I. Goldstein «*Les sécrétions internes*» (1909) pune bazele studiului hormonilor şi patologiei endocrine. Cîteva din marile idei ale lui Parhon s-au validat strălucit în zilele noastre, dovedind intuiţia şi profunzimea gîndirii sale creatoare; este vorba de endocrinologia celulară, deficienţele în sinteza sau acţiunea unor hormoni, rolul timusului în procesele imunologice şi tumorale. Şcoala de la Socola în perioada ei de vîrf a editat o prestigioasă revistă, cunoscută pe plan internaţional, care a apărut cu regularitate între anii 1919 şi 1947, avînd

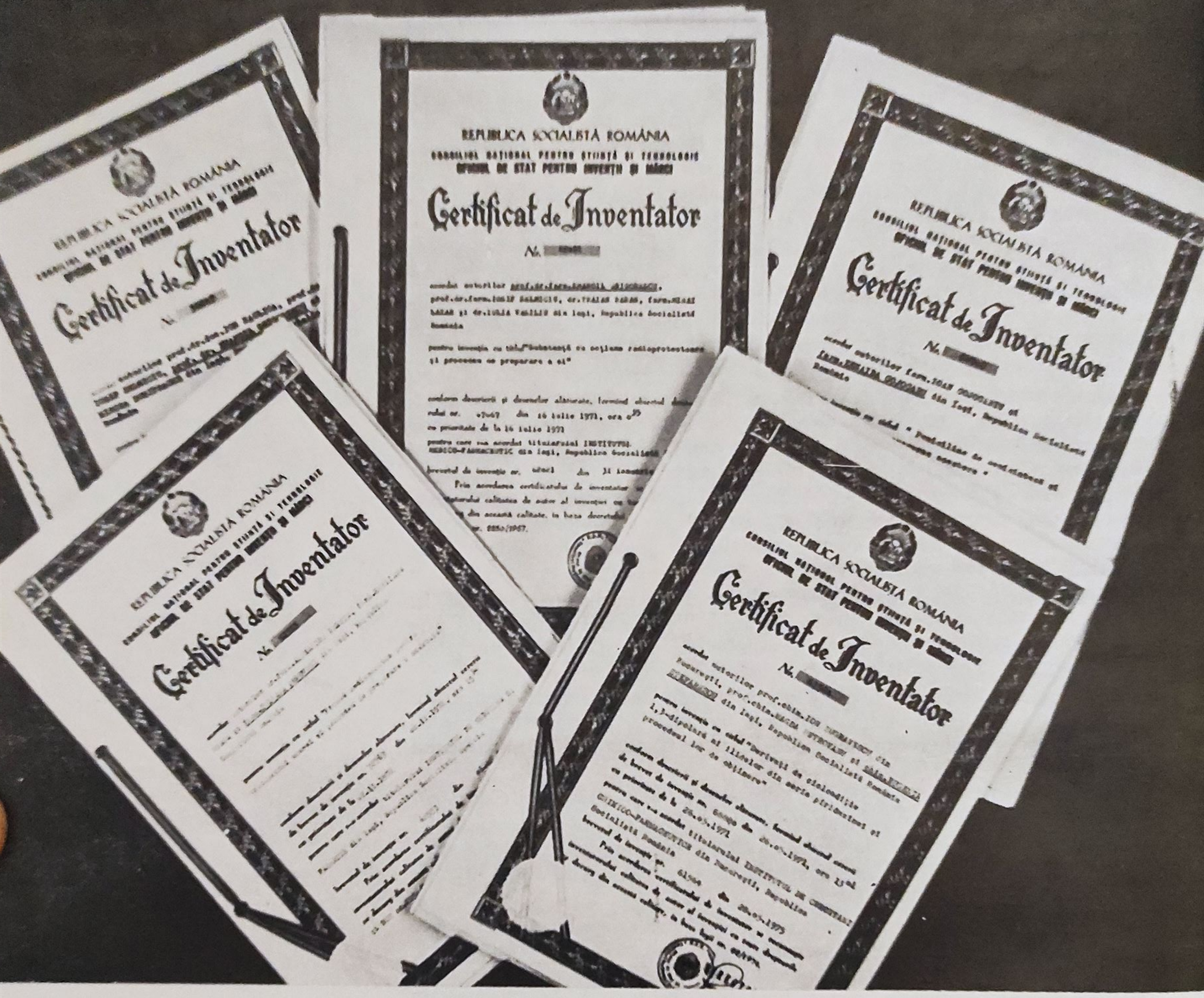

titlul «*Buletin de la Societé Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie*».

În prezent, sub conducerea prof. P. Brînzei, expert O.M.S., şcoala psihiatrică de la Socola continuă tradiţia, contribuind la dezvoltarea conceptului biopsihosocial în determinismul perturbărilor psihice. Colaborarea (prof. P. Brînzei, conf. T. Pyrozynschi) cu medicina legală (prof. Gh. Scripcaru) s-a dovedit productivă în problemele de igienă, sănătate mintală, integrarea deficienţilor tineri sau a neadaptaţilor.

În sfera disciplinelor medicale se înscrie şi *Dermatologia*, care prin prof. Gh. Demetriade, E. Mironescu şi Gh. Năstase, a cunoscut o deosebită dezvoltare pe plan clinic şi ştiinţific, cu contribuţii majore în studiul biologiei, serologiei şi profilaxiei sifilisului, micozelor şi cancerului cutanat.

BREVETE OBŢINUTE DE CADRELE DIDACTICE ALE INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE IAŞI.

Profesorul Gh. Năstase s-a consacrat ca un clinician desăvîrşit, concentrînd cercetarea dermatologică spre bolile venerice şi organizînd o reţea ştiinţifică de depistare şi asistenţă specializată. Cercetările

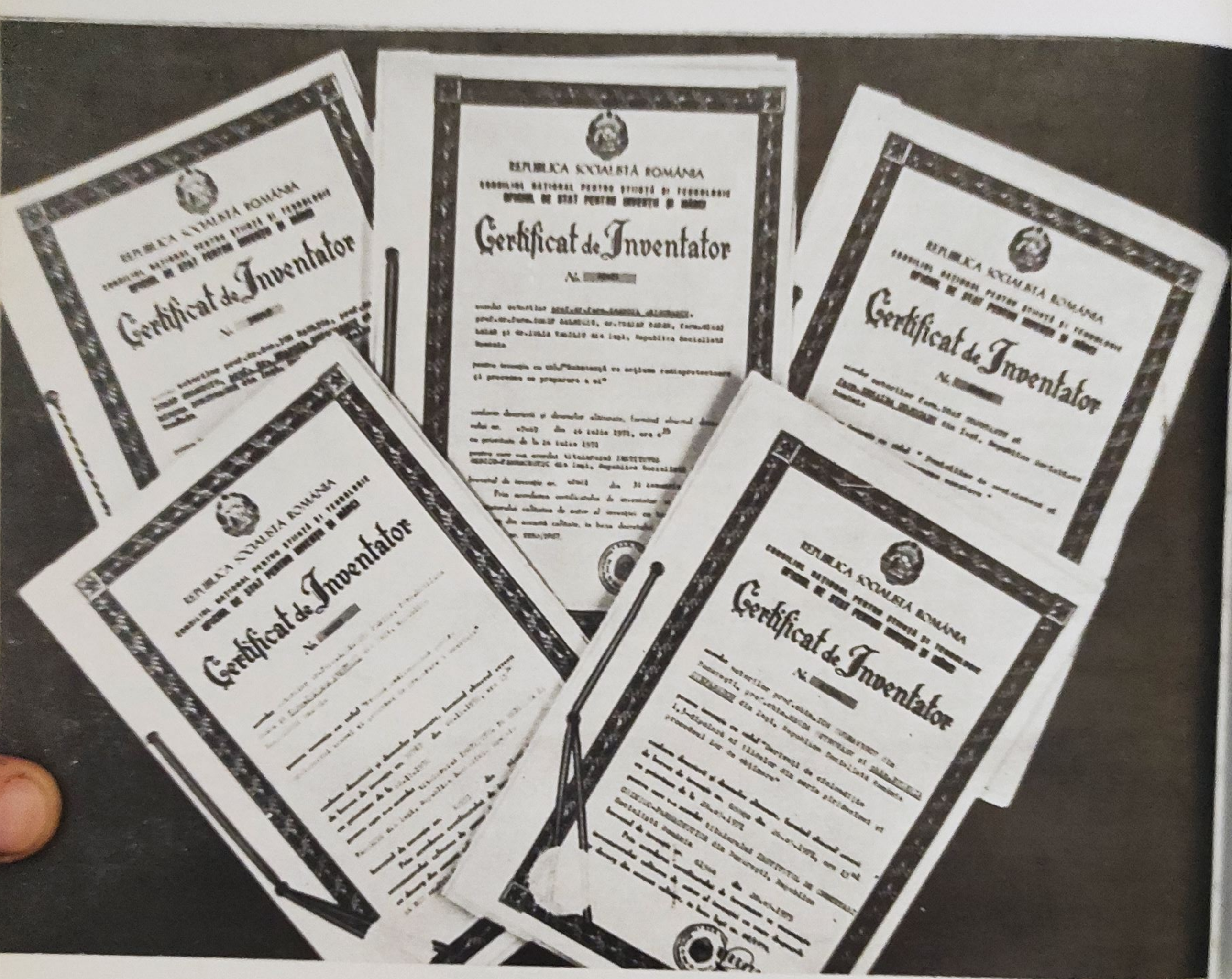

titlul «*Buletin de la Societé Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie*».

În prezent, sub conducerea prof. P. Brînzei, expert O.M.S., şcoala psihiatrică de la Socola continuă tradiţia, contribuind la dezvoltarea conceptului biopsihosocial în determinismul perturbărilor psihice. Colaborarea (prof. P. Brînzei, conf. T. Pyrozynschi) cu medicina legală (prof. Gh. Scripcaru) s-a dovedit productivă în problemele de igienă, sănătate mintală, integrarea deficienţilor tineri sau a neadaptaţilor.

În sfera disciplinelor medicale se înscrie şi *Dermatologia*, care prin prof. Gh. Demetriade, E. Mironescu şi Gh. Năstase, a cunoscut o deosebită dezvoltare pe plan clinic şi ştiinţific, cu contribuţii majore în studiul biologiei, serologiei şi profilaxiei sifilisului, micozelor şi cancerului cutanat.

Profesorul Gh. Năstase s-a consacrat ca un clinician desăvîrşit, concentrînd cercetarea dermatologică spre bolile venerice şi organizînd o reţea ştiinţifică de depistare şi asistenţă specializată. Cercetările

BREVETE OBŢINUTE DE CADRELE DIDACTICE ALE INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE IAŞI.

sale din domeniul istoriei medicinei ieșene sînt valoroase prin inedit. Prof. V. Costea a continuat preocupările predecesorului său, încercînd completarea mijloacelor terapeutice în dermatologie.

Clinica de *Neurologie* condusă de prof. Gh. Pendefunda, elev al conf. Zoe Caraman, s-a impus prin studiul neurovirozelor, poliradiculonevritelor, accidentelor vasculare cerebrale și miopatiilor.

Cercetările de *Endocrinologie* efectuate la Iași de către prof. Vera Pencea continuatoare a conf. Maria Briese s-au impus prin remarcabile realizări în domeniul profilaxiei bolilor tiroidei, prin studiul factorilor imunologici în tireopatii, cercetări de patologie hipofizară și suprarenală, studii clinice și genetice în disgeneziile gonadale, sterilitatea masculină și tulburări de sexualizare (prof. Vera Pencea, șef lucrări E. Zbranca).

Primele utilizări diagnostice ale radiațiilor X la Iași, în 1902 — printre primele țări din lume — sînt datorate prof. D. Hurmuzescu și prof. C. Thiron.

Bazele organizatorice și științifice ale disciplinei de *Radiologie* au fost puse de prof. R. Radu, autor al monografiei «*Ulcerului stomacului și duodenului*» (premiul Academiei Române, 1928) și de prof. D. Negru, care publică și primul tratat românesc de radiologie. Activitatea lor este continuată remarcabil de prof. Gh. Chișleag, conf. I. Petrovanu și colectivul, preocupările științifice centrîndu-se pe radiodiagnosticul unor afecțiuni digestive (ulcer, cancer), respiratorii (viroze pulmonare, cancer bronșic și tumori mediastinale), osteoarticulare. Un loc important îl ocupă diagnosticul precoce, tratamentul asociat și profilaxia cancerului, iar în ultimul timp explorările vasculare arteriale și limfatice.

Ftiziologia a fost ilustrată în primul rînd prin personalitatea prof. N. Bumbăcescu, desăvîrșit organizator, clinician, dar și cercetător de valoare, în a cărui echipă s-au format specialiști de prestigiu ca dr. S. Vasilescu și conf. C. Ionescu, actualul șef al clinicii.

Clinica de boli infecțioase și-a orientat, prin specific, întreaga activitate științifică pe problemele de patologie infecțioasă cu pondere majoră în sănătatea publică.

O contribuție deosebită recunoscută pe plan național și mondial au avut-o inițiatorii școlii de *Patologie infecțioasă* din Iași — prof. M. Ciucă, prof. Al. Slătineanu, prof. Maria Franche — în studiul și combaterea malariei, tifosului exantematic și infecțiilor streptococice.

Studii remarcabile au fost realizate în infecția cărbunoasă și tusea convulsivă, care, prin originalitatea lor au fost incluse în tratate de specialitate.

Din anul 1952, problema hepatitei virale și stărilor post-hepatice reprezintă o preocupare constantă și mereu adaptată la orientările din acest domeniu.

Colectivul clinicii condus de prof. Alla Vâtă și conf. E. Brauner a acordat o atenție deosebită studiului enterovirozelor paralitice și neparalitice pentru precizarea etiologiei și caracterelor clinice din regiunea noastră. În cercetarea meningitelor bacteriene, îndeosebi la sugar, experiența clinicii în tratamentul meningitei meningococice constituie pe plan național un material de referință. De asemenea punerea în evidență pentru prima oară în țară a tulpinilor de meningococ rezistent la sulfamidă, iar în ultimii ani a tulpinilor de streptococus pneumonias, multiplu — rezistent la antibiotice, a reorientat conduita terapeutică în aceste stări extrem de grave.

Disciplinele clinice chirurgicale:

Patologia chirurgicală a fost una dintre primele discipline create în 1879, la noua facultate de medicină din Iași, de la începuturile sale beneficiind de aportul unor personalități ca N. Negură, L. Russ-Senior

și L. Sculy — care s-au remarcat nu numai prin prestigioasa lor activitate clinică, ci și prin îndrăzneala cu care au abordat domenii noi de patologie. Acestor pionieri ai chirurgiei ieșene li se adaugă ulterior prof. E. Juvara și A. Jianu. Anatomist de prestigiu și renumit chirurg, E. Juvara publică studii și procedee operatorii noi, mai ales în domeniul chirurgiei osoase situîndu-se printre promotorii osteosintezei. A. Jianu are contribuții deosebite în domeniul anesteziei rahidiene, esofagoplastiei, neurochirurgiei și patologiei genito-urinare. Succesorii sînt profesorii I. Tănăsescu, N. Hortolomei, P. Anghel și A. Cosăcescu, veritabili creatori de școală, deoarece în echipele lor s-au format Vl. Butureanu, Gh. Chipail, O. Franche, N. Costinescu, E. Aburel, V. Dobrovici, I. Iancu, I. Nubert și numeroși alți renumiți chirurgi și anatomiști. De numele prof. I. Tănăsescu și prof. N. Hortolomei sînt legate cercetări de chirurgie abdominală (digestivă, splenică, hepatobiliară), chirurgia membrelor, patologia rectală, pelvină și urogenitală. Elevii lor au dezvoltat aceste domenii și reputația prof. Vl. Buțureanu în chirurgia bolii ulceroase, a tiroidei și splinei, sau a prof. Gh. Chipail în chirurgia stomacului, esofagului, plămînului, cordului și vaselor a trecut mult dincolo de aria de acțiune a școlii ieșene, impunîndu-i pe plan național și internațional.

Continuînd tradiția de școală, în echipele celor doi iluștri chirurgi s-au format personalitățile de azi ale chirurgiei ieșene: prof. C. Lazăr, prof. M. Diaconescu, conf. V. Strat, conf. C. Dolinescu, conf. Gh. Floareș, conf. I. Jitaru.

Treptat, din sfera patologiei chirurgicale generale, s-au desprins *specialitățile chirurgicale*. *Urologia* a avut în prof. E. Herăscu, prof. M. Ștefănescu-Galați și apoi prof. O. Franche reprezentanți de valoare care au contribuit la studiul tulburărilor de dinamică uretropielică (prioritate internațională), a înlocuirii ureterului prin grefon intestinal, tuberculozei uro-genitale și a adenomului de prostată. Aceste cercetări au fost continuate de I. Niculescu, L. Vexler, N. Mânecan, C. Filimon.

În zilele noastre chirurgia și specialitățile chirurgicale, continuînd valoroasele tradiții ale maeștrilor din trecut realizează studii și cercetări de valoare recunoscută pe plan mondial. Chirurgia digestivă polarizează preocupările tuturor serviciilor chirurgicale. Un loc aparte îl ocupă tratamentul chirurgical diferențiat al bolii ulceroase (Clinica, a III-a și a IV-a Chirurgie), folosirea vagotomiei hiperselective (Cl. Urgențe chirurgicale), studiul anastomozelor gastroduodenale după gastrectomie al ulcerelor sîngerînde sau cu stenoză gastrică și duodenală (Cl. a I-a Chirurgie). Sînt cercetate diferite probleme de chirurgie în tumorile intestinului subțire, colonului și rectului (Cl. a I-a și a III-a Chirurgie), în bolile splenice și hepatobiliare, în tratamentul chirurgical al hipertiroidiilor (Clinica a I-a Chirurgie), chirurgia toracică și pulmonară (Clinica a I-a și a III-a Chirurgie) sau chirurgia esofagiană și vasculară (Cl. a III-a Chirurgie). Studii aprofundate se realizează, în Clinica de urologie, în tuberculoza urogenitală și asupra neoplasmului de prostată.

Preocupările de *Neurochirurgie* ale profesorilor A. Jianu și A. Moruzi au dus la delimitarea acestui domeniu, ca urmare a activității remarcabile a prof. N. Oblu, care a creat și organizat o clinică modernă. Preocupările științifice s-au centrat asupra tumorilor cerebrale, fistulelor cerebrospinale, dilacerărilor traumatice meningo-cerebrale și epilepsiei post traumatice — domenii în care s-au obținut rezultate deosebite.

Actualmente valorosul colectiv condus de conf. M. Rusu, elev al prof. N. Oblu, și-a concentrat preocupările științifice asupra hematoamelor intracerebrale, herniilor de disc lombare și tumorilor cerebrale.

În aceeași perioadă s-a separat și clinica de *Chirurgie infantilă și ortopedie* în care prof. Th. Economu, clinician și cercetător de mare

valoare, dispărut prematur, în plină activitate, a studiat numeroase şi variate aspecte ale tratamentului malformaţiilor congenitale şi ortopediei infantile, fiind autorul unui apreciat tratat de traumatologie.

Astăzi în clinica de chirurgie infantilă (conf. N. Niculescu) se cercetează metodele de tratament ortopedic şi chirurgical în luxaţia congenitală de şold, corectarea stărilor intersexuale şi tratamentul complex multimodal al tumorilor solide la copil.

Recent s-a creat un serviciu special de *Ortopedie şi traumatologie* (conf. Gh. Floareş) în care se cercetează luxaţia recidivantă a umărului şi conduita terapeutică în fracturile extremităţii inferioare a radiuslui şi în cazul sarcoamelor osoase.

Clinica ORL devine o specialitate distinctă prin activitatea prof. V. Racoveanu şi apoi a prof. N. Costinescu, care s-au impus prin cercetări de chirurgie plastică şi reparatorie, studiul meningitelor otogene, contribuţii în dezvoltarea otopediatriei, chirurgiei funcţionale a urechii şi profilaxiei surdităţilor. Activitatea lor este continuată astăzi cu succes de către colectivele conduse de prof. L. Teodorescu şi conf. C. Dinu.

În prezent, în clinicile de ORL sînt aprofundate probleme complexe ale surdităţilor postinflamatorii şi profesionale, adaptării funcţiei auditive la zgomot şi chirurgiei funcţionale a urechei (timpano-plastie — prof. L. Teodorescu), tumorile organelor aerodigestive superioare pentru tratamentul cărora s-a imaginat un procedeu original de refacere a conductului faringo-esofagian după exereze, concomitent existînd preocupări pentru chirurgia funcţională în ORL (conf. C. Dinu).

Oftalmologia ieşeană a avut ca personalităţi proeminente pe prof. Elena Puşcariu fondatoarea clinicii şi apoi pe prof. P. Vancea; de numele lor sînt legate cîteva realizări ce s-au impus pe plan mondial. Elena Puşcariu a studiat tumorile oculopalpebrale şi oftalmia simpatică, iar P. Vancea are merite deosebite în eradicarea trahomului. Ideea vaccinoterapiei în trahom i-a adus Medalia de aur a Trahomului (Paris 1967). La aceasta se adaugă contribuţiile sale la tratamentul precoce al strabismului şi al unor afecţiuni oculare prin ţesutoterapie (ETO).

Actualmente, colectivul clinicii oftalmologice condus de conf. P. P. Vancea urmăreşte cu rezultate remarcabile cîteva probleme importante: glaucomul, microchirurgia funcţională oculară, modelarea matematică şi diagnosticul electronic pe calculator al unor afecţiuni oculare (ambliopie, glaucom, retinopatie, hipertensivă), iar colectivul conf. S. Buiuc investighează posibilităţile de recuperare a unor deficienţi vizuali prin transmisie.

Începuturile şcolii ieşene de obstetrică şi ginecologie sînt legate de activitatea practică şi ştiinţifică a prof. V. Bejan şi C. Zaharescu, continuată în mod deosebit de prof. E. Aburel şi apoi de prof. V. Dobrovici. Studiile căilor senzitive ale uterului şi mecanismelor durerii la naştere, completate cu metode originale de anestezie cauzală continuă şi peridurală au adus prof. E. Aburel un binemeritat prestigiu, internaţional. Cercetările sale au fost dezvoltate de prof. V. Dobrovici, care are remarcabile contribuţii în chirurgia ginecologică funcţională conservatoare, chirurgia oncologică, fiziopatologia avortului habitual şi disgravidiilor. La şcoala prof. V. Dobrovici s-au format prof. C. Gavrilescu, prof. Gh. Lupaşcu, conf. Gh. Teleman.

În prezent clinicile de obstretrică şi ginecologie conduse de prof. C. Gavrilescu, prof. Gh. Lupaşcu, conf. Gh. Teleman, abordează problemele complexe care interferează reproducerea umană: factorii de risc şi mecanismele ce determină sterilitatea şi infertilitatea, studii de etiopatogenie în boala abortivă, asociate cu cercetarea posibilităţilor de prevenire şi combatere a avorturilor habituale, disfuncţiilor ovulatorii

și sterilitatea endocrină a femeii, sterilitatea tubară, disgravidiile, scăderea riscului perinatal prin incompatibilități fetomaterne, placenta praevia și prezentațiile pelvine, probleme de endocrinologie ginecologică și ginecologie infantilă. O atenție deosebită se dă diagnosticului precoce în cancerul de col uterin și tratamentul chirurgical al cancerelor de sîn și din sfera genitală.

Disciplinele pediatrice

Începuturile *Pediatriei* ieșene sînt legate de numele prof. M. Manicatide, care prin energia, talentul clinic, studiile de laborator și mai ales viziunea sa medico-socială a reușit să fie nu numai un eminent pratician, ci și un veritabil cercetător care a pus în centrul preocupărilor patologia carențială, subnutrițională și infecțioasă.

După transferarea la București a prof. M. Manicatide (episod frecvent în istoria de un secol a acestui Institut, care a dat mulți profesori de valoare Capitalei) va fi urmat de prof. St. Graçoschi care va continua pe predecesorul său în punerea bazelor științifice ale clinicii pediatrice.

Prof. E. Lucinescu, A. Lăzărescu și mai ales prof. I. Nicolau au continuat și dezvoltat aceste cercetări. Elev a lui I. Cantacuzino și eminent discipol, prof. I. Nicolau are merite deosebite în studiul seroterapiei antimeningocice, meningitelor cerebrospinale, icterului nounăscuților. Spirit profund, riguros, excelent clinician și pedagog, prof. I. Nicolau, membru corespondent al Academiei, a format o școală de pediatrie la Iași și apoi la București, din care s-au remarcat ulterior prof. Asia Chipail, prof. M. Burdea, conf. Aurelia Tudoranu, conf. M. Haimovici, prof. L. Țurcanu și alții.

După prof. I. Nicolau prestigiul pediatriei ieșene a fost menținut de prof. E. Hurmuzache și conf. T. Mărculescu. Primul are merite deosebite în studiul bolii reumatismale la copil, iar al doilea, dispărut prematur, în diagnosticul precoce al rahitismului și distrofiei. Cercetările lor au fost continuate de prof. M. Burdea și prof. Asia Chipail.

Colectivul prof. E. Burdea a aprofundat numeroase probleme de patologie pediatrică obținînd rezultate deosebite în cercetările efectuate în domeniul gastroenterologiei și enzimologiei digestive, hematologiei și oncopediatriei, imunologiei. Clinica, condusă de prof. A. Chipail și conf. N. Trifan, a abordat domeniile noi ale enzimopatiilor, bolilor genetice, disfuncțiilor imunologice, anemiilor nutriționale.

Rezultatele notabile au fost obținute în clinica de puericultură ale cărei baze au fost puse de către prof. E. Hurmuzache și conf. T. Mărculescu, dezvoltatrea cercetării clinice fiind continuată de conf. R. Bărbuță și apoi de conf. Stela Apostol, care au studiat clinic și experimental diferite aspecte ale tulburărilor de metabolism și din malnutriție, precum și în serviciul de neonatologie, unde conf. N. Trifan s-a preocupat de diagnosticul precoce, tratamentul și dispensarizarea copiilor cu risc la naștere (prematuri, hemoragii meningocerebrale, ictere, malformații congenitale).

FACULTATEA DE STOMATOLOGIE

Preocupări ale cadrelor didactice în domeniul cercetării științifice, privind probleme ale stomatologiei, s-au manifestat încă de la înființarea învățămîntului stomatologic ieşean.

Dacă inițial, tematica de cercetare a disciplinelor cuprindea probleme foarte variate, dar disparate, corespunzătoare preocupărilor dominante ale unor cadre didactice, treptat elaborarea tematicii s-a orientat spre problemele majore ale asistenței stomatologice din planul prioritar al Ministerului Sănătății și al Academiei de Științe Medicale.

În *Odontologie*, colectivul condus de șef de lucrări dr. E. Burcoveanu a studiat morbiditatea prin carie în diferite colectivități, manifestările stomatologice în aberații gonozomiale, tratamentul biologic al pulpopatiilor, sterilizarea canalelor cu ozon, variațiile pH-ului în inflamațiile pulpare.

În *Paradontologie*, conf. Angela Haimovici și colectivul au studiat și interpretat paradontopatiile în funcție de anumiți factori de microclimat, stări fiziologice, tulburări generale, factori locali, sindromul pulpoparodontal. Au fost efectuate studii de anatomie comparată și experimentale și au fost elaborate metode de balneoterapie specifică și nespecifică. S-a construit un periodontometru electronic pentru măsurarea mobilității dentare.

În *Protetica dentară*, pe lîngă aplicarea metodelor științifice de lucru, colectivul condus de prof. Maria Chiru, a elaborat studii privind gnatostomatologia protetică, influența materialelor protetice asupra țesuturilor orale, integrarea biologică a protezelor dentare, probleme de gnatologie și de tehnologie a materialelor proteice. A fost realizat un mare număr de aparate și dispozitive.

La disciplina de *Propedeutică stomatologică* activitatea științifică îndrumată de prof. Mirela Andrei a fost orientată pe studiul răspunsului paradontal la stressul funcțional, investigarea posibilităților de îmbunătățire a materialelor dentare și tehnicilor protetice. Au fost realizate numeroase aparate, care au servit la autodotare.

La clinica de *Pedodonție și ortodonție* colectivul condus de prof. M. Rusu — a abordat probleme de etiologie, diagnostic și tratament în principalele boli stomatologice ale copilului: caria dentară, anomaliile dento-maxilare și parodontopatiile. De subliniat cercetările privind afecțiunile stomatologice ale copiilor cu tulburări genetice, endocrine și neurospihice. În tratamentul funcțional al anomaliilor dento-maxilare colectivul clinicii a pus la punct un tonometru pentru aprecierea toni-cității musculaturii.

În *Chirurgia maxilo-facială* Prof. Gh. Timoșca și colaboratorii au realizat — pentru prima oară în țară — 1954, plastia osoasă imediată după rezecția în continuitate a mandibulei, iar în următorii 25 ani s-a obținut o bogată experiență în acest domeniu. Tot în 1954 a fost realizată pentru prima oară în țară, parotidectomia totală cu conservarea integrală a nervului facial, ulterior indicațiile metodei fiind extinse de la tumori la numeroase alte afecțiuni. Au fost efectuate studii importante privind cheratochisturile maxilarelor, tratamentul chisturilor voluminoase și al ameloblastoamelor de maxilare, tumorile teritoriului buco-maxilo-facial. Din punct de vedere histopatologic o contribuție de valoare la aceste studii a fost adusă de prof. Lorica Gavriliță. Au fost studiate probleme diverse privind traumatologia dento-maxilo-facială, durerea în stomatologie, perfecționarea metodelor de anestezie, chirurgie preprotetică, ș.a..

Aceste cîteva exemple demonstrează faptul că cercetarea științifică a devenit una din preocupările de bază ale cadrelor didactice din Facultatea de stomatologie de la Iași, iar rezultatele de pînă acum au permis afirmarea pe plan național și internațional a școlii ieșene de stomatologie și chirurgie maxilo-facială.

Prestigiul de care se bucură în prezent stomatologia ieșeană este evidențiat și de faptul că unul dintre cadrele didactice prof. Gh. Timoșca a fost ales în 1967 membru de onoare al Societății franceze de stomatologie, iar în 1969, pentru contribuția științifică, adusă în cadrul celui de-al XX-lea congres francez de stomatologie, i s-a decernat Medalia de argint a orașului Paris, în 1976 acordîndu-se premiul Magitot și titlul de Laureat al Academiei naționale de medicină din Franța.

ANUL LXXXII IANUARIE — MARTIE Nr. 1
1978

REVISTA
MEDICO-CHIRURGICALĂ

A SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI
DIN IAȘI

1830

URGICALĂ

De-a lungul anilor clinicile stomatologice ieșene au fost vizitate de numeroase personalități de vîrf ale stomatologiei și chirurgiei maxilo-faciale mondiale îndeosebi din Franța: prof. M. Dechaume, prof. L. Lobourg, Un succes deosebit au repurtat Zilele franco-române de stomatologie și chirurgie maxilo-facială care s-au ținut la Iași în 1977, la care au participat personalități de mare prestigiu printre care prof. H. Cadenat (Toulouse), prof. P. Benoit (Bordeaux), prof. Fr. Souyris (Montpellier), s.a.

FACULTATEA DE FARMACIE

Prefigurată, cel puțin intențional, prin cursul de farmacie ținut de I. Mihăilescu la școala lui N. Negură (1859), o adevărată școală de farmacie la Iași, se afirmă abia după reînființarea facultății de farmacie în 1961. Totuși înainte de 1948, prin profesorii care au predat temporar

la facultatea de farmacie din Iași (V. Vintilescu, N.T. Deleanu, I. Șumuleanu, Al. Slătineanu, Mihai Ciucă, I. Enescu, M. Costăchescu, V. Buțureanu, I. Borcea, P. Bogdan, C. Papp, R. Cernătescu și alții) au existat preocupări privind cercetarea medicamentuui sub toate aspectele.

În prezent toate disciplinele facultății sint antrenate în abordarea a numeroase domenii de cercetare în scopul obținerii sau asimilării de noi medicamente, îmbunătățirii controlului calității medicamentelor, valorificării superioare a materiilor prime, cercetării poluării plantelor medicinale, alimentelor, elementelor de mediu, etc.

Prin activitatea colectivului condus de prof. Gh. Ghimicescu, iar în prezent de șef de lucrări dr. C. Caraman, disciplina de *Chimie anorganică* a contribuit, datorită analizelor apelor minerale și a nămolului terapeutic, la valorificarea superioară a acestora.

Cercetările în domeniul analizei chimice a unor produse biologice inițiate de prof. I. Șumuleanu, în cadrul disciplinei, de *Chimie analitică* au fost continuate și amplificate de prof. Gh. Ghimicescu, prof. Camelia Chimicescu, conf. V. Dorneanu și alții, fiind axate în special pe caracterizarea chimică a noilor substanțe sintetizate sau extrase din plante medicinale și pe folosirea metodelor de micro și semimicroanaliză. Folosirea metodelor fizico-chimice în analiza medicamentelor se datorește și studiilor întreprinse de disciplina de chimie fizica (prof. Camelia Ghimicescu, prof. Gh. Burlacu, șef de lucrări Florica Dima).

Cercetarea științifică în domeniul *Chimiei organice* s-a axat în special pe sinteza compușilor heterociclici și ilidici, impunîndu-se originalitatea și competența colectivului condus de prof. I. Zugrăvescu și prof. Magda Petrovanu, șef de lucrări Eugenia Ștefănescu).

O preocupare permanentă pentru studii de *Chimie farmaceutică* a existat în toate etapele de existență a Facultății și a purtat amprenta personalității inițiatorilor: prof. Al. Ionescu-Matiu, prof. C. Popescu, prof. Gh. Ghimicescu. De o certă valoare sînt rezultatele obținute de prof. Iosif Selmiciu, cercetător științific de mare prestigiu, care a orientat efortul colectivului spre sinteza sau semisinteza unor noi substanțe medicamentoase (în special peniciline de semisinteză, virostatice, citostatice, tuberculostatice). Valorificarea superioară a acestei experiențe apare în acțiunea de sinteză a noi peniciline, cefalosporine și alte substanțe medicamentoase (colectivul prof. Zenaida Cojocaru în colaborare cu colectivul disciplinei de industria medicamentului — șef de lucrări M. Dumitrache).

Introdusă în planul de învățămînt în 1967, *Chimia sanitară* (conf. V. Năstase) se orientează spre cercetarea gradului de poluare a elementelor de mediu, plantelor medicinale și produselor alimentare cu substanțe fito-farmaceutice și pesticide.

Cercetări fundamentale privind enzimologia globulului roșu, celulei tumorale și reglarea enzimatică, modificarea metabolismului intermediar în hipoxie, studiul diferitelor carențe vitaminice experimentale sau după administrarea de antibiotice, își au geneza în preocupările organizatorice și științifice ale prof. L. Ababei și conf. Maria Trandafirescu. În prezent colectivul disciplinei de *Biochimie* investighează modificarea metabolismului intermediar și al piridinucleotidelor (prin studii de radiobiologie) și cercetarea eficienței unor substanțe de natură vegetală în procesul de hepatocataliză.

În spiritul inițiatorului identificării și valorificării plantelor medicinale, prof. C. Papp (Univ. Al. I. Cuza) și colectivul *Botanicii farmaceutice* (conf. dr. C. Bârcă) s-au preocupat în mod special de cartarea economică a plantelor medicinale de pe teritoriul Moldovei. Valorificarea produselor indigene de origine vegetală și identificarea de noi principii active din plantele medicinale ca și biosinteza princi-

piilor active din plante au constituit obiectivul cercetărilor disciplinei de *Farmacognozie* (prof. Em. Grigorescu).

Cercetările din domeniul analizei şi condiţionării medicamentului efectuate de colectivul disciplinei de *Tehnică farmaceutică*, li se adaugă cele ce urmăresc obţinerea unor noi forme farmaceutice aplicabile în dermatologie, ORL, oftalmologie sau de uz intern (conf. Al. Pastia, şef de lucrări Eliza Gafiţeanu).

Urmărirea actiunii farmacodinamice a unor antibiotice, a unor medicamente de sinteză şi semisinteză, a unor medicamente cu acţiune antiinflamatorie au constituit preocupări majore ale colectivului condus de prof. Lucia Moisă *(Farmacodinamie)*.

Controlul medicamentelor se orientează spre analiza formelor medicamentoase şi aplicarea metodelor moderne de analiză (prof. Camelia Ghimicescu, şef de lucrări M. Lazăr), iar *Toxicologia* (conf. M. Cotrău) urmăreşte mecanismele intoxicaţiei etilice, influenţa substanţelor medicamentoase asupra metabolismului alcoolului etilic, depistarea prezenţei unor substanţe toxice în băuturi, apă, aer, alimente, lichide biologice.

Individualizată în programul de învăţământ în 1964, *Evidenţa economică şi legislativă farmaceutică* (lector Eugenia Hurjui) a urmărit problemele consumului de medicamente ale populaţiei (structura consumului, corelaţia medicament-morbiditate, eficienţa economico-sanitară, prognoza, etc.).

Toate aceste direcţii îşi găsesc sinteza şi concretizarea în activitatea *Laboratorului de analize, servicii şi microproducţie de produse farmaceutice.* Funcţionează cu secţii de sinteză, extracţie de principii active din plante, tehnică farmaceutică, analize, expertize şi controlul medicamentelor, activitatea acestui laborator avînd drept obiective înlocuirea unor preparate care utilizează materii prime din import, valorificarea unor produse farmaceutice obţinute de cadrele didactice şi studenţi, realizarea la nivel de microproducţie a unor preparate mult solicitate, dar care nu pot fi obţinute industrial şi valorificarea principiilor active din unele plante indigene. Îndeplinirea acestor obiective s-a materializat în obţinerea a peste 50 de brevete pentru realizarea de noi medicamente, contracte şi convenţii de cercetare, în valoare de peste 500.000 lei anual, introducerea în terapeutică de noi medicamente, realizarea unor procese tehnologice, introducerea la scară industrială a unor medicamente, cartarea plantelor medicinale.

Prin cercetări (unele cu caracter de prioritate pe plan internaţional) s-au urmărit efectele secundare ale unor antibiotice şi mecanismul de producere al acestora.

Rezultatele activităţii tînărului şi dinamicului colectiv al Facultăţii de farmacie l-au impus ca un centru de referinţă pe plan naţional.

*

La o sută de ani de existenţă, Institutul de medicină şi farmacie din Iaşi se înscrie, prin întreaga sa activitate, în spiritualitatea românească de azi. Continuînd opera ştiinţifică a predecesorilor, cadrele didactice ale acestei şcoli se străduiesc să reflecte prin activitatea ştiinţifică potenţialul uman şi material, să continuie o tradiţie de onoare.

A CENTURY OF MEDICAL EDUCATION IN JASSY

A city of worthy moments in the history of Romanian Science and Culture, Jassy is the site where, in 1830, the country's first scientific society and, in 1860, the first university came into being. In this context, the official opening of the Faculty of Medicine, on December the lst, 1879, was a natural, long expected, corollary.

The appropriate avenue, the authentic citadel of Romania's culture, in which the Faculty of Medicine took shape, Jassy has provided vast opportunities for the rapid advancement of medical science on national and international scale. Thus, in only a few decades a series of magnificent schools within the framework of clinical, medico-surgical specialties have emerged and developed, and the doctors formed at these schools proved to be profesionally highly qualified people.

Here, in Jassy, outstanding personalities have pursued their scientific activity and selflessly dedicated themselves to the progress of the country's cultural and social life. The professors N. Leon, Em. Riegler, G. Socor, Em. Pușcariu, C. Thiron, I. Tănăsescu, Al. Slătineanu, Fr. Rainer, C.I. Parhon, Gr.T. Popa, M. Ciucă, J. Nițulescu, I. Nicolau, C. C. Dimitriu, Gh. Năstase, P. Condrea, D. Cornelson, N. Hortolomei, I. Enescu, Gh. Tudoranu, V. Rășcanu, V.D. Mârza, O. Franche, V. Dobrovici, V. Bușureanu, Gh. Chipail, I. Iancu — along with their co-workers in laboratories and clinics, have determined and consecrated the prestige of the medical school of Jassy.

Ever since the first years of the Faculty's existence, Medicine in Jassy has made it its honourable duty to systematically conduct research work along the lines of progressive and materialistic outlook. Indeed, in the previous centry, P. Zosin methodically pointed out the relationship between social environment and illness, thereby prefiguring the modern, present-day definition of the *state of health*. At the same time, on the initiative of professors V. Bejan, C. Socor, Em. Riegler and St. Pascu several sanitary ambulances were set up with the aim of giving gratuitous medical assistance to Moldavian villages.

During the early decades of the present century a neuropsychiatric school was created at Socola. It was led by Prof. C.I. Parhon. C. I. Parhon, together with I. Goldstein, is the author of the first treatise of endocrinology in the world. The book, edited in Paris, opened up fresh ways for the development of neuropsychiatry and endocrinology. Moreover, C. I. Parhon was the director of an internationally widely-known and prestigious journal: "Bulletin de la So-

ciété Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie at Endocrinologie". Looking back over the path traversed by Medicine in Jassy, we should point to the school of microbiology started with the founding, by Prof. Em. Puşcaru, of the third antirabic institute around the world and continued with what in the history of microbiology was referred to as "the great Romanian experience" in regard to anticholeric vaccinations (1913—1918). This should be attributed to Prof. Al. Slătineanu who, in 1934, came up with the idea of investigating the streptococcus infection. The high level of his work aroused the interest of the Rockefeller Foundation so that between 1936 and 1939 ample studies into scarlatina and the streptococcus were carried out.

The results produced by those studies made the ASLO reaction become the current method applied all over the world.

Out of the co-operation between the disciplines of hygiene and parasitology the school of malariology has emerged and developed in Jassy. The experience gained by this school has become world patrimony. The name of Prof. M. Ciucă, who was secretary general of the Malaria Commission of the League of Nations, is closely linked to this school.

During the same period, Prof. Gr. T. Popa, in the field of anatomy, emerged as a foremost cultivated personality and as a skilful researcher. Together with Fielding, Gr. T. Popa has described the hypophysis-carrier system making a highly important contribution internationally recognized.

A great many specialists have been formed at the schools created within the framework of clinical, medico-surgical disciplines conducted by the professors I. Tănăsescu, N. Hortolomei, I. Enescu, Gh. Tudoranu, Gh. Năstase, I. Nicolau, D. Cornelson, P. Condrea, O. Franche, C. C. Dimitriu, V. Buţureanu, Gh. Chipail, V. Dobrovici.

Quite a few personalities from Jassy went away later on to carry on their activity in Bucharest or some other medical centres of the country.

For Medicine in Jassy the years of socialism have meant favourable conditions to advance continously. The Faculty of Medicine has become an Institute including the Faculty of Medicine with two sections (general medicine and pediatry), the Faculty of Stomatology and the Faculty of Pharmacy. The two newly created faculties have affirmed themselves in a short time on national scale as well as by magnificent contributions to international medical life.

The extension of tuition room (only for the new building intended for the Faculty of Pharmacy and partially for the Faculty of Stomatology 19.000.000 lei were invested), the amplifiction of the material basis of clinics, above all by the construction of new hospitals (the clinical hospital of pediatry, the hospital of neurology and neurosurgery, the recuperation hospital), the continous growth of funds allocated for fitting out the laboratories with equipment and apparatuses (in 1979 6.000.000 lei were allocated in this respect), the enhancing of the library (in 1948 it had only a number of 27,494 volumes, while the respective number in 1979 amounted to 302,259 volumes), the improvement of students' living conditions (2,140 places were reserved for scholarship to Romanian and foreign students; 3,844,000 lei were spent in 1978 to ensure the best functioning of hostels and tuition room) — all these are concrete instances to the excellent conditions created for medical education in our socialist era.

The presence of the Institute of Medicine and Pharmacy in the sphere of rorming specialists and in that of scientific research is felt today to an extent never known before.

During the academic year 1978/1979 as many as 2,562 students (including 791 foreigners) were educated. In the didactic staff there are 166 doctors in medicine, 18 being associate professors. A number of 32 outstanding professors belonging to the Institute are conducting doctor theses; 61 people of the didactic staff are members of international scientific societies.

It should be noted that the Laboratory of Virusology (Prot, M. Duca) represents an O.M.S. centre for the investigation of fluenza. At the Socola hospital (Prof. P. Brînzei) there is an O.M.S. research station. The Laboratory of Parasitology (Prof. E. Ungureanu) is involved in settling research problems on the basis of agreements. We should point out that the leaders of these departments are O.M.S. experts.

The Institute of Medicine and Pharmacy is promoting scientific co-operation of conferences and meetings. The presence of its people is also regular at medical events taking place in different centres of the country and abroad.

From this we are able to understand the fact that at the moment of its centenary, the Institute of Medicine and Pharmacy of Jassy has remarkably integrated itself in the general efforts of the country aimed at the edification of the socialist civilitation.

POSTFAȚA

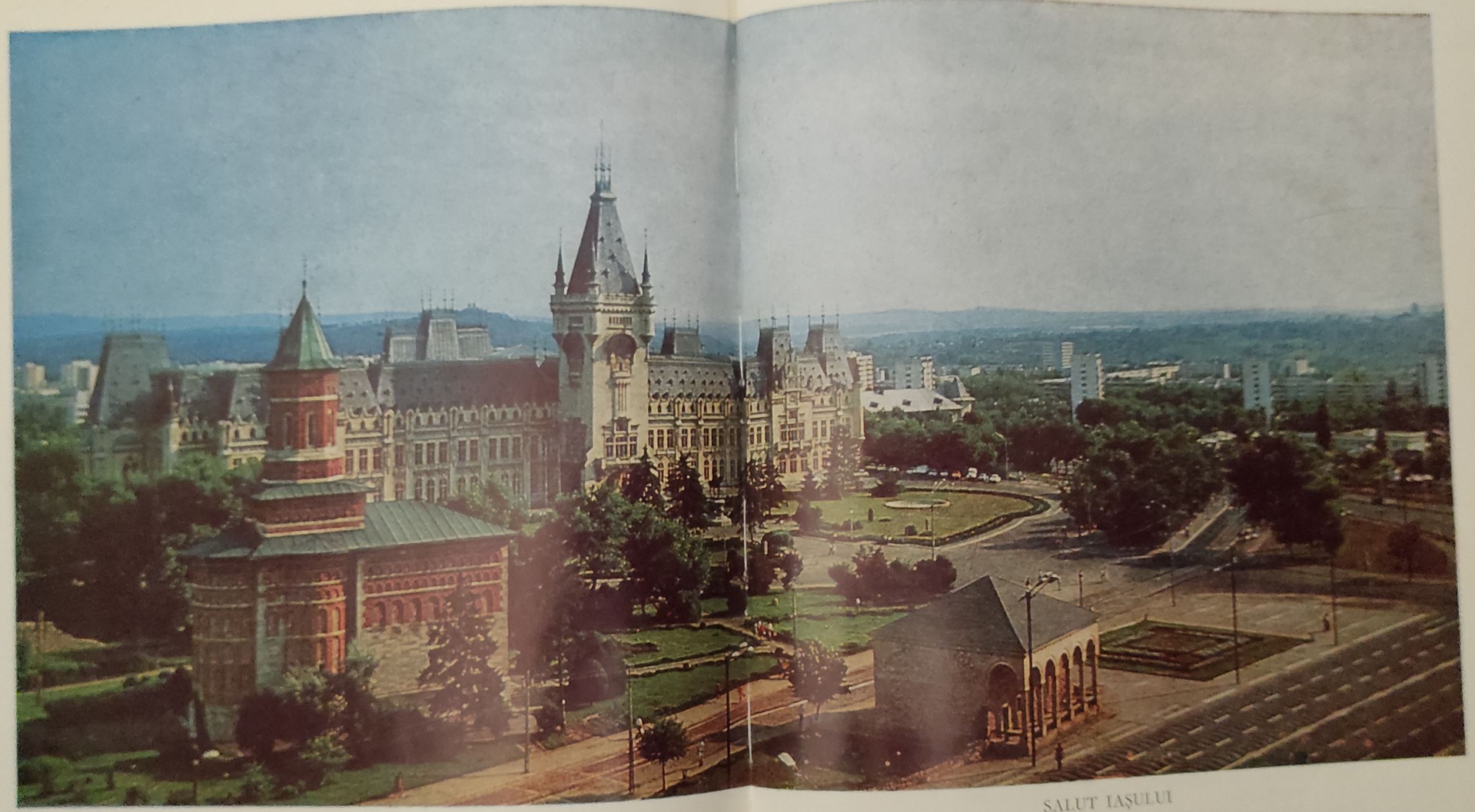

SALUT IAȘULUI

G. TOPÎRCEANU

Te salut oraș de dascăli, de poeți și cronicari
Leagănul atîtor gînduri și-atîtor fapte mari
Care-ai adunat în juru-ți ca un far încandescent
Tot ce e inteligență, suflet mare și talent.

.....

SALUT IAȘULUI

G. TOPÎRCEANU

Te salut oraș de dascăli, de poeți și cronicari
Leagănul atîtor gînduri și-atîtor fapte mari
Care-ai adunat în juru-ți ca un far incandescent
Tot ce e inteligență, suflet mare și talent.
.....

CUPRINS

Cuvînt înainte 7

Cap. 1 Precursorii învățămîntului medical universitar ieșean 9
Cap. 2 Facultatea de medicină din Iași, 1897—1944 21
Cap. 3 Institutul de medicină și farmacie din Iași în anii socialismului 45
Cap. 4 Activitatea științifică a cadrelor didactice 69
A century of medical education in Jassy 93

Postfața 99

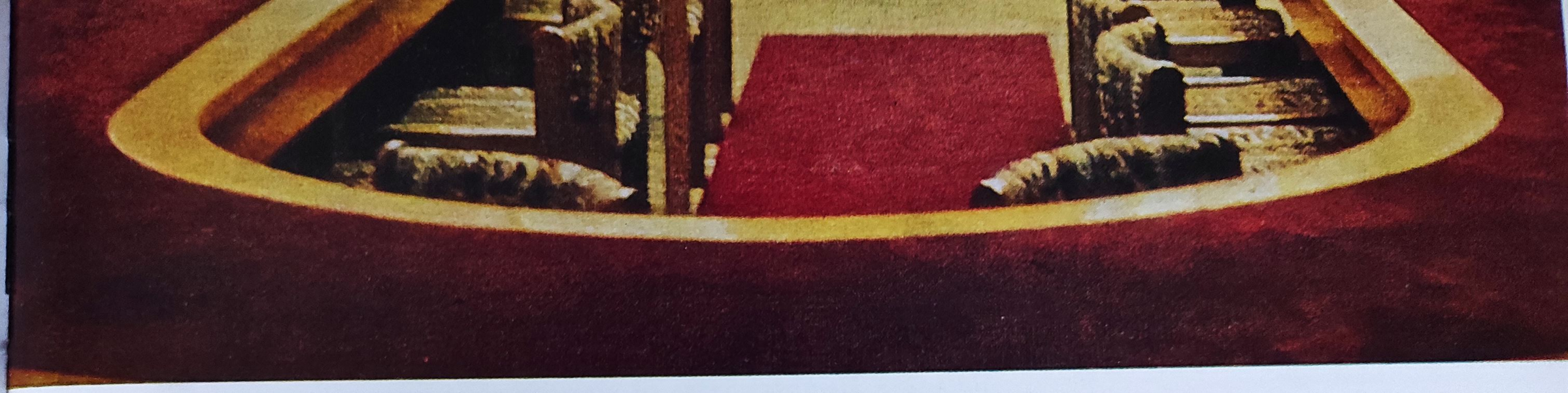

În perspectiva istorică a secolului de existență a Institutului de Medicină și Farmacie din Iași, cercetarea științifică a fost constant corelată cu procesul complex de asistență medicală; ea a urmărit permanent descoperirea noului și impunerea sa în practică. La începuturile școlii ieșene de medicină acest proces era sporadic, ținînd mai mult de personalitatea și sferele de preocupare ale șefilor de discipline. Ulterior, cercetarea științifică s-a extins, s-a diversificat, a devenit o preocupare mai largă și constantă a fiecărui colectiv, dar factorul limi-

SALA DE CONSILIU A INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

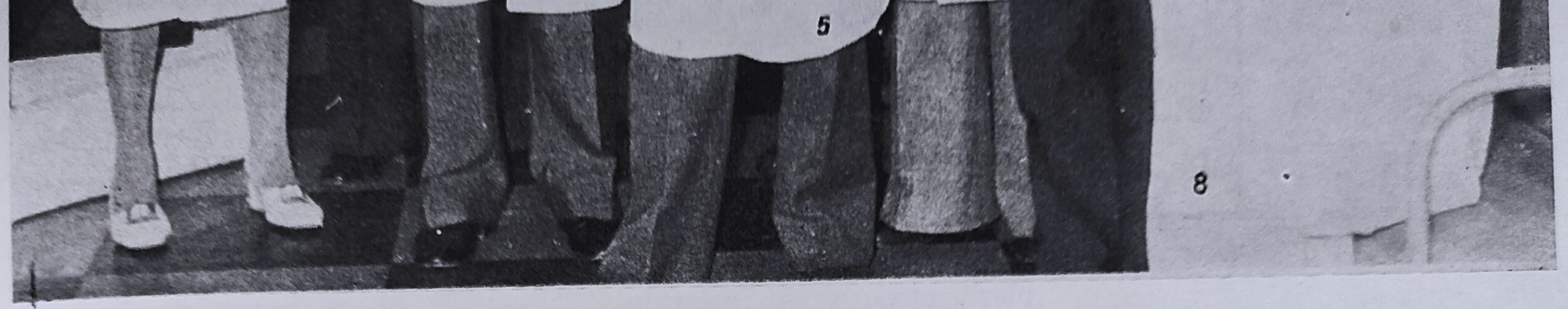

mordiale: biologia generală și interogațiile filosofice ale acesteia, biologia medicală și în ultima perioadă, genetica medicală (metodologie, patologie cromozomică, tulburări de reproducere și sexualizare). Impunerea definitivă a acestui colectiv, condus în prezent de conf. M. Covic, s-a produs prin abordarea unor probleme de maxim interes medico-social (de exemplu malformațiile congenitale, sfatul genetic acordat în cadrul centrului de patologie genetică, înființat în 1976).

Cercetările în domeniul *Microbiologiei* au contribuit adesea la prestigiul medicinei ieșene. Cu reale dificultăți de selecție, vom menționa mai întîi pe prof. Emil Pușcariu care a înființat (1891) cel de-al treilea institut antirabic din lume. În 1887 a realizat o nouă metodă de vaccinare antirabică «metoda Babeș-Pușcariu» care induce o imunitate superioară celei obținute prin metoda Pasteur. Prin studiile dr. M. Constantinescu, se va restabili în 1954 producția de vaccinuri.

Între 1954—1958 M. Duca, E. Duca și O. Nuțescu, realizează un vaccin antirabic prin ioni de argint.

«Marea experiență românească» în vaccinarea antiholerică (1913—1916), episod consacrat în istoria microbiologiei, a însemnat în primul rînd contribuția prof. Al. Slătineanu, care a inițiat în 1934 și studiul infecției streptococice. Nivelul cercetărilor a permis ca în 1936 prof.

PARTICIPANȚI LA ZILELE FRANCO—ROMÂNE DE STOMATOLOGIE ȘI CHIRURGIE MAXILO—FACIALĂ (IAȘI 1977) VIZITÎND CLINICA DE CHIRURGIE MAXILO—FACIALĂ: 1. PROF. DR. H. CADENAT (TOULOUSE), 2. PROF. DR. FR. SOUYRIS (MONTPELLIER), 3. PROF. DR. P. BENOIT (BORDEAUX), 4. PROF. DR. FR. MOURGUES (LYON), 5. DR. M. LAVAL (TOULOUSE), 6. PROF. DR. DOINA COSMA (CLUJ), 7. DR. MARIUS STURZA (BUCUREȘTI) ȘI 8. PROF. DR. G. TIMOȘCA (IAȘI).

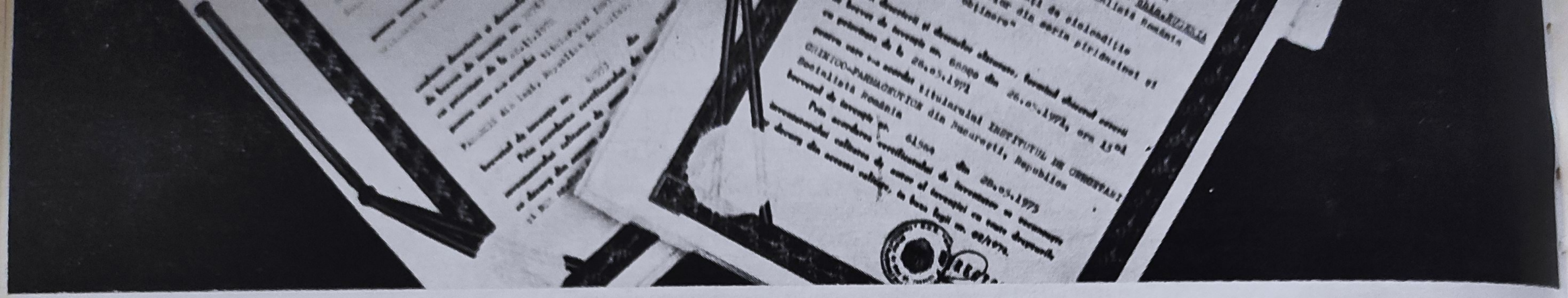

BREVETE OBȚINUTE DE CADRELE DIDACTICE ALE INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE IAȘI.

titlul « *Buletin de la Societé Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie* ».

În prezent, sub conducerea prof. P. Brînzei, expert O.M.S., școala psihiatrică de la Socola continuă tradiția, contribuind la dezvoltarea conceptului biopsihosocial în determinismul perturbărilor psihice. Colaborarea (prof. P. Brînzei, conf. T. Pyrozynschi) cu medicina legală (prof. Gh. Scripcaru) s-a dovedit productivă în problemele de igienă, sănătate mintală, integrarea deficienților tineri sau a neadaptaților.

În sfera disciplinelor medicale se înscrie și *Dermatologia*, care prin prof. Gh. Demetriade, E. Mironescu și Gh. Năstase, a cunoscut o deosebită dezvoltare pe plan clinic și științific, cu contribuții majore în studiul biologiei, serologiei și profilaxiei sifilisului, micozelor și cancerului cutanat.

Profesorul Gh. Năstase s-a consacrat ca un clinician desăvîrșit, concentrînd cercetarea dermatologică spre bolile venerice și organizînd o rețea științifică de depistare și asistență specializată. Cercetările

SALUT IAȘULUI

G. TOPÎRCEANU

Te salut oraș de dascăli, de poeți și cronicari
Leagănul atîtor gînduri și-atîtor fapte mari
Care-ai adunat în juru-ți ca un far incandescent
Tot ce e inteligență, suflet mare și talent.
.....

Crearea la Iași, în 1879 a facultății de medicină, deziderat pentru înfăptuirea căruia care au militat Al. I. Cuza și M. Kogălniceanu, constituia realizarea idealurilor intelectualității progresiste de avangardă animate de dorința de ameliorare a condițiilor sociale, implicit a celor medico-sociale. Aceste aspirații nu puteau fi realizate decît prin crearea unui corp medical autohton numeros, temeinic pregătit profesional, capabil să acționeze energic pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

După aproape două decenii de la înființarea sa formală, Facultatea de medicină din Iași și-a inaugurat efectiv activitatea la 1 decembrie 1879. Primii ani de viață ai școlii de medicină de la Iași au fost marcați de dificultăți materiale, de lipsa de experiență, inerentă începutului, de ostilitate față de noua școală, sentiment insuflat de oponenții facultății care, prin acțiuni sau atacuri au pus în pericol, de cîteva ori, viața facultății medicale a Universității ieșene. În aceste condiții, corespunzător pateticului memoriu al lui Mihail Kogălniceanu « *trebuie să facem un început* », învățământul universitar ieșean, în prima perioadă a existenței sale, s-a format prin activitatea unor entuziaști profesori și a sprijinitorilor acestei școli.

VECHEA CLĂDIRE A UNIV
— STAMPĂ

Facultatea de medicină din Iași s-a bucurat în decursul timpului de apreciere privind activitatea didactică și științifică, grație eforturilor depuse de cadrele sale pentru realizarea unui învățământ de specialitate, la nivelul exigențelor naționale și internaționale.

Generație după generație, absolvenții Facultății de medicină au continuat opera înaintașilor în planul cercetării științifice sau al ocrotirii sănătății publice neprecupețind eforturile și capacitatea lor pentru a servi interesele poporului sau pentru a da strălucire științelor medicale, afirmînd astfel spiritul creator românesc în patrimoniul creației universale.

Unele ramuri și domenii ale științelor medicale au fost pentru prima oară fundamentate la Iași în climatul științific și de emulație existent aici, între care se cuvine să consemnăm concepțiile prof. C.I. Parhon, Fr. Rainer, M. Ciucă și alții.

Tradiția cercetării științifice de laborator, de clinică, s-a îmbinat organic în decursul anilor cu tradiția și concepțiile progresiste în investigarea și abordarea fenomenelor socio-medicale. După cum se știe, aici la Iași a fost elaborată încă la sfîrșitul secolului trecut concepția materialistă a dr. P. Zosin în explicarea cauzelor patologiei umane. Profeorii V. Bejan, G. Socor, Em. Riegler și St. Possa, în ultimul deceniu al secolului trecut, din proprie inițiativă, au constituit mai multe ambulanțe sanitare, care s-au deplasat la sate, în județele din Moldova, pentru a acorda asistență medicală gratuită familiilor de țărani contribuind astfel la ameliorarea situației celor suferinzi.

Alături de concepțiile și manifestările progresiste din domeniul medical se cuvine să consemnăm tradițiile democratice, revoluționare ale cadrelor didactice de la fosta Facultate de medicină în ceea ce privește domeniul social-politic și mai ales orientarea materialistă,

VEDERE GENERALĂ A CENTRULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT MEDICAL IEȘEAN (LABORATOARE)

printre aceştia numărîndu-se profesorii C. I. Parhon, Al. Slătineanu, N. Leon şi alţii.

În viaţa social-politică, Facultatea de medicină ieşeană s-a plasat încă de la începuturile sale pe poziţii înaintate, militante, medicii ieşeni fiind, cum se ştie, promotorii ideilor socialiste, unii din fondatorii cercurilor socialiste şi activişti de seamă ai Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România, ai Partidului Comunist Român. Este un titlu de onoare faptul că cei doi medici ieşeni Gh. Rojniţă şi A. Peride au fost prezenţi în timpul studiilor făcute la Paris printre militanţii revoluţionari care au contribuit la apărarea Comunei din Paris. Şcoala de psihiatrie de la Socola s-a afirmat în perioada interbelică nu numai pe plan ştiinţific ci si pe plan politic, ca un centru de unde au iradiat ideile înaintate, revoluţionare, fiind cunoscută în literatura social-politică sub denumirea de « Socola Roşie ».

În perioada fascizării ţării şi a dictaturii militaro-fasciste, numeroşi profesori, conferenţiari, asistenţi precum şi studenţi ai Facultăţii de medicină îşi aduc o contribuţie deosebit de însemnată la lupta antifascistă atît de la catedră cît şi prin participarea efectivă la acţiunile iniţiate de mişcarea antifascistă.

LOCALUL CENTRAL AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ŞI FARMACIE IAŞI

O contribuție meritorie la combaterea cu argumente științifice a ideologiei fasciste, prin lucrări, reviste, ziare, conferințe publice, aveau să aducă însă savantul C. I. Parhon, prof. dr. N. Leon, prof. dr. E.I. Mironescu și mai ales prof. dr. Gr. T. Popa. Acesta din urmă a polemizat și dezavuat concepțiile rasiste ale lui Hitler din lucrarea « Mein Kampf». Deși german de origine, la rîndul său Fr. Rainer, a adus critici virulente, științific fundamentate la adresa doctrinarului rasismului german Alfred Rosenbeg. Prin toate acestea corpul didactic al Facultății de medicină din Iași a adus o contribuție relevantă, valoroasă la promovarea gîndirii medicale umaniste, la salvgardarea tradițiilor democratice precum și la promovarea progresului social.

În perioada înfăptuirii revoluției democrat-populare dintre anii 1944—1947, corpul didactic al Facultății de medicină ieșene adoptă o poziție participativă, militantă, alăturîndu-se întregii intelectualități progresiste din țara noastră, în vederea înfăptuirii unor reforme adînci în structurile social-economice și spirituale ale societății românești și a instaurării unei democrații autentice, populare. Ca și alte instituții

NOUL LOCAL (CORPUL B) AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

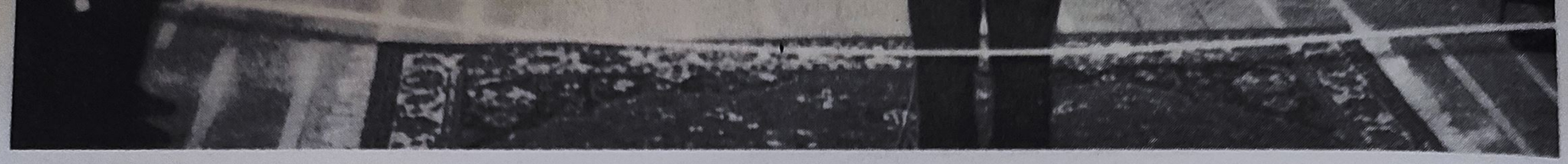

ASPECT DE LA INAUGURAREA NOULUI LOCAL AL INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI.

de învățămînt superior, Facultatea de medicină din Iași a avut enorm de suferit de pe urma războiului. Baza sa materială și îndeosebi clădirile, laboratoarele, clinicile, au suferit avarii, deteriorări, pierderi apreciabile.

Prin intervenția unor profesori animați de profunde sentimente patriotice, de dorința de a repune în stare de funcționare una din principalele instituții de învățămînt medical, într-un moment istoric crucial, marcat de anii 1945—1946, cînd țara se confrunta cu flagelul secetei, al foametei și al unor epidemii, s-a reușit într-un răstimp scurt să se creeze condiții pentru reînceperea procesului de învățămînt. Grație inițiativelor și perseverenței acestui nucleu de cadre didactice în frunte cu acad. Vasile Rășcanu, acționîndu-se cu stăruință și patriotism, s-a reușit repararea principalelor spații de învățămînt teoretic și practic și s-au creat condiții minime necesare de cazare și masă, studenților medicinești.

Odată cu trecerea la înfăptuirea obiectivelor revoluției socialiste, după anul 1948, școala românească în general și școala de medicină în particular, au cunoscut în mod necesar mutații calitative determinate de natura transfomărilor social-economice, de revoluția din domeniul culturii și al ideologiei, ca și de ansamblul legităților general valabile, obligatorii ale edificării civilizației socialiste aplicate la particularitățile naționale.

Întregul proces de învățămînt a fost fundamentat conform programelor, pe concepția materialist-dialectică, pe legătura organică cu practica medicală în clinici, policlinici și spitale, pe cunoașterea și promovarea celor mai noi descoperiri dobîndite pe plan național și inter-

AULA INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN IAȘI

național în domeniul medicinii, pe stimularea eforturilor proprii de cercetare și integrare a acestora în procesul asistenței medicale.

Au fost introduse numeroase discipline noi de specialitate în planurile de învățămînt cum ar fi: medicina socială, genetica medicală, etica și deontologia medicală, sociologia medicală etc. A sporit considerabil numărul de ore aferent cursurilor, seminariilor și lucrărilor practice, s-a procedat la reconsiderarea practicii de specialitate a studenților, a baremului de manevre și aplicații de specialitate în anii de studiu destinați stagiilor în clinici, spitale, policlinici etc. De asemenea s-au reorganizat catedrele, a fost calitativ îmbunătățită structura acestora, repartizarea disciplinelor pe facultăți și catedre, concomitent cu introducerea unor exigențe noi în ceea ce privește promovarea cadrelor și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor didactice.

În contextul acestor transformări structurale a învățământului românesc s-a impus ca o cerință imperioasă introducerea predării disciplinelor de științe sociale. Pentru școala medicală ieșeană integrarea științelor sociale în sistemul disciplinelor de specilitate, într-un tot organic, începînd cu anul 1948, a avut rațiunea de a sincroniza pregătirea profesională a viitorilor medici și farmaciști cu cea politică, ideologică și filozofică, formarea multilaterală a acestora.

O expresie elocventă a rolului deosebit de important acordat învățămîntului medical superior în strategia partidului și statului este și măsura de transformare, începînd din anul 1948, a Facultății de medicină în Institut de medicină, ca unitate de sine stătătoare. În afară de Facultatea de medicină, institutul cuprindea două facultăți nou create încă din anul 1961 și anume, facultatea de farmacie, și facultatea de stomatologie răspunzînd astfel nevoilor de cadre de specialitate în aceste domenii, resimțită acut în deosebi de rețeaua sanitară

Africa (20), Asia (10), din America de Sud (3), din America Centrală și (2), Europa (2).

Baza materială care asigură desfășurarea în condiții optime a procesului de instruire și educație a studenților s-a dezvoltat de la o etapă la alta în anii construcției socialismului. Dacă ne referim la spațiile de învățămînt, respectiv săli de curs, de seminarii, de lucrări practice, laboratoare, etc. acestea au cunoscut o extindere considerabilă mai ales în ultimii ani, datorită grijii partidului și statului, preocupărilor factorilor de conducere ai institutului. În acest sens, trebuie să subliniem că în ultimii 4 ani a fost construită o clădire nouă pentru nevoile de învățămînt ale Facultății de farmacie și parțial ale Facultății de stomatologie, formată din 130 camere, dintre care 26 săli de lucrări practice, 25 laboratoare pentru uzul studenților și 32 laboratoare de cercetare pentru cadrele didactice, o aulă — amfiteatru cu o capacitate de 300 de locuri. Spațiul de învățămînt s-a extins și prin darea în folosință a unor săli de cursuri și amfiteatre în cadrul noilor clădiri ale spitalelor clinice de Ftiziologie, C.F.R., Pediatrie, Neurochirurgie și Recuperare.

Pe ansamblul institutului studenții beneficiază de 54 săli de lucrări și 46 laboratoare dotate an de an cu aparatură, instrumente și mijloace de experiență moderne.

În ultimii ani a fost organizat Cabinetul de științe sociale care funcționează ca laborator al disciplinelor de profil.

Biblioteca institutului avînd o dotare optimă sub formă de tratate, cărți, manuale, reviste etc., din domeniul medicinei și farmaciei, editate în țară și străinătate, vine să completeze condițiile de studiu, baza materială a procesului de învățămînt, pusă la dispoziție de societatea noastră pentru a asigura pregătirea corespunzătoare viitorilor specialiști. Pe lîngă fondul de cărți vechi de o valoare excepțională acumulat de bibliotecă în decursul deceniilor, în anii regimului socialist fondul de cărți s-a dezvoltat și diversificat substanțial.

Concomitent cu dotarea bazei materiale a procesului didactic și științific, an de an s-au îmbunătățit *condițiile de viață ale studenților* în cămine și cantine, prin noi investiții în amenajarea și extinderea capacității acestora. Studenții români și străini bursieri beneficiază de

BREVETE OBȚINUTE DE CADRELE DIDACTICE ALE INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE IAȘI.

titlul «*Buletin de la Societé Roumaine de Neurologie, Psychiatrie, Psychologie et Endocrinologie*».

În prezent, sub conducerea prof. P. Brînzei, expert O.M.S., școala psihiatrică de la Socola continuă tradiția, contribuind la dezvoltarea conceptului biopsihosocial în determinismul perturbărilor psihice. Colaborarea (prof. P. Brînzei, conf. T. Pyrozynschi) cu medicina legală (prof. Gh. Scripcaru) s-a dovedit productivă în problemele de igienă, sănătate mintală, integrarea deficienților tineri sau a neadaptaților.

În sfera disciplinelor medicale se înscrie și *Dermatologia*, care prin prof. Gh. Demetriade, E. Mironescu și Gh. Năstase, a cunoscut o deosebită dezvoltare pe plan clinic și științific, cu contribuții majore în studiul biologiei, serologiei și profilaxiei sifilisului, micozelor și cancerului cutanat.

Profesorul Gh. Năstase s-a consacrat ca un clinician desăvîrșit, concentrînd cercetarea dermatologică spre bolile venerice și organizînd o rețea științifică de depistare și asistență specializată. Cercetările